

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

www.mddsz.gov.si, e: gp.mddsz@gov.si

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

t: 01 369 77 00, f: 01 369 78 32

Številka 0070-12/2010/-1	
Ljubljana, 10. novembra 2010	
EVA 2010-2611-0085	
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si	
ZADEVA: Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev – predlog za obravnavo	
1. Predlog sklepov vlade	
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – UPB1 in 109/08) je Vlada Republike Slovenije na _____ seji dne _____ sprejela naslednji	
SKLEP	
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Zakona o zaposlovanju in delu tujcev ter ga pošilja v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije.	
2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:	
<ul style="list-style-type: none">– Damjana Košir, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve,– Radivoj Radak, vodja Sektorja za delovne migracije na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.	
2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:	
<ul style="list-style-type: none">– dr. Ivan Svetlik, minister,– dr. Anja Kopač Mrak, državna sekretarka,– Damjana Košir, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje,– Radivoj Radak, vodja Sektorja za delovne migracije.	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku	

v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
/		
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva		
Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev bo prinesel naslednje bistvene spremembe in dopolnitve, in sicer:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. V Zakon o zaposlovanju in delu tujcev sta na novo preneseni dve direktivi, in sicer Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168, 30. 6. 2009, str. 24) in Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L št. 155, 18. 6. 2009, str. 17). 2. Predlagano je, naj imajo ožji družinski člani slovenskega državljana, tujci slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti, tujci, ki imajo v drugi državi članici status rezidentov za daljši čas, po enem letu prebivanja v Sloveniji ter tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in begunci prost dostop na slovenski trg dela in se jim ne izdajajo več osebna delovna dovoljenja. 3. Predlagani so lažji pogoji za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let, in sicer za tujca, ki je že dve leti zaposlen v Sloveniji, in za ožjega družinskega člana tujca, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje v Sloveniji, ter možnost podaljšanja osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let. 4. Predlagani so strožji pogoji za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev, in sicer se bo pri podaljšanih preverjalo, ali je delodajalec predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnave davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela. 5. Predlagana je ukinitve sezonskega dela v gostinstvu in turizmu ter sezonskega dela v gradbeništvu. 6. Predlagani so strožji pogoji za pridobitev dovoljenja za delo tujih zastopnikov. 7. Predlagani sta prekinitev postopka izdaje delovnega dovoljenja v primeru vložene pravnomočne obtožnice ter prepoved zaposlovanja in dela tujcev delodajalcu, ki je bil pravnomočno obsojen zaradi nekaterih kaznivih dejanj. 8. V predlogu zakona je dana pravna podlaga za izdajo podzakonskega predpisa o nastanitvah tujcev. 9. Odpravljene so nekatere pomanjkljivosti, ki so vnašale nejasnosti pri izvajanju zakona. 		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	DA
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna, – na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij. 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40.000 EUR

/

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika ☐	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1 ☐
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40.000 EUR

Sprejetje in izvajanje zakona ne predstavljata neposrednih stroškov za proračun Republike Slovenije, predvidevati pa je mogoče, da bo s sprejetjem zakona priliv sredstev nekoliko manjši. Ena izmed pomembnih novosti zakona je namreč ukinitvev osebnega delovnega dovoljenja za nedoločen čas in s tem prost dostop na trg dela za nove kategorije tujcev, kar zahtevajo določbe direktiv EU, za proračun pa predstavlja zmanjšanje prilivov v obliki taks.

Zakon predvideva strožje pogoje za podaljšanje dovoljenj za zaposlitev, saj kot pogoj za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev zahteva, da je delodajalec za zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnava davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela, kar bo zagotovo vplivalo na večjo plačilno disciplino. Poleg tega zakon predvideva strožje pogoje za pridobitev dovoljenja za delo za tuje zastopnike, kar bi lahko vplivalo na zmanjšanje vlog in s tem na zmanjšanje prilivov v obliki taks. Hkrati je z Zakonom o upravnih taksah odpravljeno vračilo že vplačanih taks za odločbe o zavrnitvi izdaje delovnih dovoljenj, zato predlagatelj ocenjuje, da bodo predstavljeni finančni učinki zanemarljivi.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

Če NE, navesti razlog za ne-objavo: /

Če DA:

Datum objave: 26. maj 2010

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine in združenja občin oziroma navedba, da jih gradivo ne zadeva.

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije,
- Združenje delodajalcev Slovenije,
- Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije GIZ.

Upoštevani so bili:

- v pretežni meri.

Bistvena odprta vprašanja: /

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva, kar je razvidno v predlogu predpisa./

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

/Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- Službi vlade za zakonodajo,
- Službi vlade za razvoj in evropske zadeve,
- Ministrstvu za finance,
- Ministrstvu za gospodarstvo,
- Ministrstvu za javno upravo,
- Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvu za kulturo,
- Ministrstvu za notranje zadeve,
- Ministrstvu za okolje in prostor,
- Ministrstvu za pravosodje,
- Ministrstvu za promet,
- Ministrstvu za šolstvo in šport,
- Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo,
- Ministrstvu za zdravje,

<ul style="list-style-type: none"> - Ministrstvu za zunanje zadeve, - Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu. 		
Datum pošiljanja: 20. avgust 2010		
/Gradivo je usklajeno:	v pretežni meri	
	Bistvena odprta vprašanja: /	
	- ... - ...	
Priložiti mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno/		
10. Gradivo je lektorirano	DA	
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti	DA	
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	DA	
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...		
PODPIS PREDLAGATELJA		

PRILOGA:

- jedro gradiva

ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

Zakon o zaposlovanju tujcev – ZZDT (Uradni list RS, št. 66/2000), ki se je začel uporabljati 1. januarja 2001, je celovito uredil vse oblike zaposlovanja in dela tujcev v okviru enega zakona in prinesel pravno osnovo za zaščito slovenskega trga dela in za nadzor, ki ga opravlja Inšpektorat RS za delo. Vsebinsko je zakon upošteval načela, cilje in temelje, določene z Resolucijo o imigracijski politiki RS (Uradni list RS, št. 40/99). Omogočil je tudi preglednost nad stanjem na tem področju v posameznih periodičnih obdobjih.

Od leta 2001 je bil ZZDT spremenjen in dopolnjen dvakrat, in sicer v letih 2005 in 2007. Nekatere njegove določbe so se namreč v praksi pokazale kot nejasne za uporabnike in premalo definirane v smislu kriterijev ali omejitev in so dopuščale zlorabo zakona. Zato je bil v letu 2005 zakon v tem smislu ustrezno spremenjen oziroma dopolnjen z novelo ZZDT-A (Uradni list RS, št. 101/2005 z dne 11. 11. 2005). Gospodarska rast v naslednjih letih je vplivala na razmere na trgu dela, kar se je odražalo v zmanjšani brezposelnosti in posledično tudi v povečanem zaposlovanju tujcev.¹ Postopke izdaje delovnih dovoljenj je bilo zato nujno treba poenostaviti ter odpraviti administrativne ovire. Poleg navedenega pa se je z novelo ZZDT-B (Uradni list RS, št. 52/2007 z dne 12. 6. 2007) v letu 2007 opravila še uskladitev z EU zakonodajo in odpravile so se nekatere pomanjkljivosti zakona.

Ob velikem porastu zaposlovanja tujcev v letu 2008² in ob zmanjšanju kvote delovnih dovoljenj v letu 2009 so se zopet pojavili še drugačni načini zlorabe zakona.

Zlorabe, na katere so prvi opozorili sindikalne organizacije, nadzorni organi in zavod za zaposlovanje, so bile:

- neustrezne nastanitve tujcev in oderuške najemnine za nastanitvene prostore;
- množično ustanavljanje družb z omejeno odgovornostjo prek pooblaščenec v Sloveniji, medtem ko so bili ustanovitelji tuje fizične osebe v svoji državi. Na podlagi ustanovljene d. o. o. so tujci pridobili dve delovni dovoljenji, eno za zastopnika d. o. o. in drugo za njegovega večinskega lastnika; na ta način so pridobili dve dovoljenji za prebivanje v Republiki Sloveniji. Ker namen tujcev ni bil opravljanje dejavnosti v Sloveniji, so po pridobitvi dovoljenj za prebivanje odšli v druge države schengenskega območja, njihovi pooblaščenca pa so d. o. o. zaprli;

¹ Decembra 2005 je bilo veljavnih 42.994 delovnih dovoljenj, decembra 2006 50.766 in decembra 2007 že 66.094.

² Decembra 2007 je bilo veljavnih 66.096 delovnih dovoljenj, decembra 2008 pa že 90.749.

- pridobivanje večjega števila delovnih dovoljenj »na zalogo«, ko so delodajalci zadrževali tujce v njihovih državah z vlogami za izdajo dovoljenja za prebivanje do pridobitve morebitnega novega posla. Na ta način sta se povečevala število nerealiziranih delovnih dovoljenj in izkoriščenost kvote delovnih dovoljenj;
- onemogočanje tujcev z najmanj poklicno izobrazbo, da dosežejo dveletno zaposlitev pri istem delodajalcu in s tem možnost pridobitve osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let.

Zlorabe, navedene v prvih treh alinejah, je Vlada RS uspešno preprečila s sprejetjem Uredbe o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev (Uradni list RS, št. 44/2009 in 12/2010) in Uredbo o določitvi kvote za leto 2010, s katero se omejuje število tujcev na trgu dela (Uradni list RS, št. 8/2010).

Čeprav se je v zadnjem letu in pol zmanjšalo zaposlovanje tujcev,³ je v času gospodarske krize zaščita slovenskega trga dela in predvsem preprečevanje zlorab delovnopravne zakonodaje izjemnega pomena in zahteva celovito ter pregledno zakonsko ureditev. Novi Zakon o zaposlovanju in delu tujcev bo zato preprečil zlorabe dosedanjega zakona, drugače bo strukturiran ter s tem bolj jasn in pregleden, saj je s spremembama v letih 2005 in 2007 zakon v nekaterih poglavjih postal nepregleden in uporabnikom neprijazen.

Predlagane spremembe so nujne zaradi izboljšav zakona v smislu preprečevanja zlorab in zaščite trga dela, vzpostavitve pravne podlage za izdajo podzakonskega predpisa o nastanitvah tujcev, uskladitve zakona z zakonodajo EU ter nadaljnje odprave administrativnih ovir. S predlogom novele zakona pa so odpravljene tudi nekatere pomanjkljivosti, ki trenutno vnašajo nejasnosti pri izvajanju zakona.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilji politike zaposlovanja in dela tujcev, ki se okvirno zagotavljajo s tem zakonom in z mednarodnimi sporazumi, na bilateralni in multilateralni ravni, so naslednji:

- harmonizacija slovenske zakonodaje s področja zaposlovanja in dela tujcev z zakonodajo EU;
- regulacija dostopa do trga dela glede na vrsto oziroma namen dela in trajanja dejavnosti (z različnimi vrstami delovnih dovoljenj);
- selektivnost pri omejevanju dostopa do zaposlitve in dela, odvisno od narave dela in razmer na trgu dela;
- združevanje pravice do prostega dostopa na trg dela s pravico do prebivanja (ožji družinski člani slovenskega državljana, tujci slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti, tujci, z dovoljenjem za stalno prebivanje, begunci, državljani EU, EGP ali Švicarske konfederacije, rezidenti za daljši čas po enoletnem prebivanju);
- možnost uravnavanja ekonomske migracije z zakonsko določenimi omejitvami oziroma instrumenti (kvote, prepovedi in omejitve, ki jih lahko sprejme Vlada RS

³ Decembra 2009 je bilo veljavnih le še 78.424 delovnih dovoljenj, v juliju 2010 pa 74.753.

pod pogoji in na način, določen z zakonom).

Drugi, ne manj pomembni cilji Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (v nadaljevanju: zakon) so še:

- omogočiti zaposlovanje in delo tujcem, če delodajalcem ni mogoče zagotoviti ustreznih domačih delavcev;
- zaščititi slovenski trg dela;
- zaščititi pravice tujcev, ki se zaposlujejo ali delajo v Republiki Sloveniji, ter opredeliti obveznosti delodajalcev;
- nadzirati zaposlovanje in delo tujcev v Sloveniji;
- preprečiti zlorabe;
- zmanjšati administrativne ovire za delodajalce in tujce;
- urediti področje nastanitev tujcev, ki delo opravljajo pri slovenskih ali tujih delodajalcih na ozemlju Republike Slovenije.

2.2 Načela

S predlogom zakona o zaposlovanju in delu tujcev se uveljavljajo predvsem naslednja načela:

- enaka obravnava tujih in domačih delavcev v zvezi z delovnopravnimi pogoji;
- prednost zaposlovanja domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede pravic do zaposlitve izenačene z državljanji Republike Slovenije, pred zaposlovanjem tujcev na podlagi delovnih dovoljenj;
- zagotavljanje enake obravnave državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije ter njihovih družinskih članov v skladu s pravnim redom EU pri dostopu na slovenski trg dela.

2.3 Poglavitne rešitve

Okrepitev zaščite pravic tujcev, ki so zaposleni ali delajo pri slovenskih delodajalcih

Po sedaj veljavnem zakonu je osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let med drugim lahko pridobil tujec z najmanj poklicno izobrazbo, ki je bil zadnji dve leti pred vložitvijo vloge neprekinjeno zaposlen pri istem delodajalcu ali njegovem pravnemu predniku. V zvezi s to določbo je v praksi večkrat prihajalo do različnih razumevanj in težav oziroma zlorab, ko je na primer v času prvih dveh let prišlo do prezaposlitve tujca iz enega v drugo podjetje po dogovoru med podjetji. Po novem bo osebno delovno dovoljenje za tri leta lahko pridobil tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji že po najmanj 20-mesečni neprekinjeni zaposlitvi pri katerem koli delodajalcu. Pogoju 20 mesecev zaposlitve je bil določen upoštevajoč dejstvo, da mora tujec po pridobitvi dovoljenja za zaposlitev, preden se lahko zaposli v Sloveniji, pridobiti še dovoljenje za prebivanje. Izpolnjevanje tega pogoja pa bo Zavod RS za zaposlovanje lahko preverjal po uradni dolžnosti, in sicer glede na prijavo tujca v socialno zavarovanje. Enako velja tudi za dnevne delovne migranta. S tem bodo tujci v bistveno boljšem oziroma neodvisnem položaju nasproti delodajalcem kot do sedaj, saj ne bodo več vezani na zaposlitev pri enem delodajalcu.

Naslednja pomembna sprememba, ki po eni strani tujcem prinaša večjo zaščito in varnost, po drugi strani pa pomeni zaostroitev pogojev, se nanaša na podaljšanje dovoljenja za zaposlitev. Zavod za zaposlovanje bo po novem tudi pri podaljšanju

dovoljenja za zaposlitev in ne le pri izdaji novih dovoljenj za zaposlitev preverjal, ali je delodajalec v zadnjih šestih mesecih pred vložitvijo vloge, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela.

Novi zakon celostno rešuje problematiko neprijavljanja tujcev v socialno zavarovanje, saj se skozi celoten zakon prepletajo določbe, ki delodajalce zavezujejo k plačevanju davkov in prispevkov, jim s tem pogojujejo izdajo delovnih dovoljenj, grozijo z razveljavitvijo dovoljenj in prepovedjo izdaje novih delovnih dovoljenj, in podaljšanj že izdanih dovoljenj ter določajo kazenske sankcije. Od vključitve v socialno zavarovanje so poleg pravic iz tega naslova odvisne tudi druge pravice tujcev, na primer do osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let, zato je spoštovanje teh določb in nadzor nad spoštovanjem nadvse pomemben.

Zaščita slovenskega trga dela

Vlada RS je že z Uredbo o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev (Uradni list RS, št. 44/2009) v juniju 2009 sprejela ukrepe za zaščito slovenskega trga dela, ki so bili posledica poslabšanja stanja na trgu dela. Z ukrepom prepovedi sezonskega zaposlovanja tujcev v gradbeništvu ter v gostinstvu in turizmu je preprečila zaposlovanje tujcev brez predhodnega preverjanja, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne domače ali z njimi izenačene brezposelne osebe. Prav zato in zaradi same narave dela v gradbeništvu ter gostinstvu in turizmu, ki ni neločljivo povezano s sezono, v kateri bi bil značilen izrazito povečan obseg potrebe po delovni sili, novi zakon ukinja sezonsko delo v teh dveh dejavnostih. Sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu pa ostaja enako kot do sedaj.

Novi zakon ohranja instrument kvote delovnih dovoljenj za zaščito slovenskega trga, vendar pa Vlade RS več ne zavezuje k obveznemu vsakoletnemu sprejemu, ampak ji dopušča možnost, da kvoto sprejema na podlagi stanja in predvidenih gibanj na trgu dela.

Preprečevanje zlorab

Vlada RS je v letu 2009 na podlagi opozoril iz drugih držav EU o zlorabah slovenskih dovoljenj za prebivanje (izdanih na podlagi delovnih dovoljenj) nemudoma sprejela Uredbo o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev (Uradni list RS, št. 44/2009 z dne 12. 6. 2009). Tujci so namreč pridobivali slovenska dovoljenja z namenom vstopa v schengensko območje in nelegalnega prebivanja in dela v drugih državah EU. Čeprav je bilo konec leta 2009, ko je prenehala veljati uredba, bistveno manj opozoril iz drugih držav schengenskega območja o zlorabah slovenskih dovoljenj za prebivanje, pa so se še pojavljali posamični primeri, zato je bil ukrep podaljšan do konca leta 2010 (Uradni list RS, št. 12/2010 z dne 19. 2. 2010). Glede na opisane zlorabe, ki so se dogajale največkrat na podlagi pridobljenih dovoljenj za delo za zastopnike gospodarskih družb, pa novi zakon zaostre pogoje pri izdaji tovrstnih delovnih dovoljenj.

Tujec, ki je ustanovil gospodarsko družbo in za zastopnika imenoval tujca, bo moral po novem izkazati lastništvo ali najem poslovnih prostorov ter investicijo v Sloveniji v višini najmanj 30.000 EUR za zagon gospodarske družbe. Gospodarske družbe, ki že poslujejo, pa bodo morale v postopku pridobivanja delovnega dovoljenja za zastopnika dokazati, da poslujejo že šest mesecev in redno poravnavajo davke in

prispevke iz naslova zaposlitve in dela. S temi pogoji bodo odpravljeni fiktivni naslovi in težave različnih inšpekcijskih organov ter DURS-a v primerih, ko tujcev ni bilo na vpisanem naslovu.

Novi zakon v posebnem VIII. poglavju določa omejitve in prepovedi zaposlovanja in dela tujcev, ki so sedaj strnjene v 7. in 8. členu zakona in prizadenejo delodajalce zaradi kršitev delovnopravne zakonodaje in nekaterih kaznivih dejanj. Poleg tega pa je dana še možnost prekinitve postopka izdaje delovnega dovoljenja na podlagi izrečene kazni za prekršek oviranja izvedbe inšpekcijskega nadzora in v primeru pravnomočne obtožnice zoper delodajalca zaradi suma storitve nekaterih kaznivih dejanj (zlorabe prostitucije, spravljavanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitev pravic iz socialnega zavarovanja), in sicer do pravnomočne odločitve sodišča.

Zmanjšanje administrativnih ovir za delodajalce in tujce

Po sedaj veljavnem zakonu sta osebno delovno dovoljenje za nedoločen čas lahko pridobila begunec in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Zavod RS za zaposlovanje je na vlogo tujca v postopku izdaje delovnega dovoljenja preverjal iz uradnih evidenc le status tujca in na podlagi te ugotovitve izdal delovno dovoljenje. Zato novi zakon ta postopek odpravlja in daje tujcu s takšnim statusom, to je z dovoljenjem za stalno prebivanje, ter beguncu prost dostop na slovenski trg dela že na podlagi njegovega statusa. Po novem zakon omogoča prost dostop na slovenski trg dela tudi ožjim družinskim članom slovenskega državljana, tujcem slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti in rezidentom za daljši čas v drugih državah EU po enem letu prebivanja v Republiki Sloveniji. S temi spremembami so za navedene kategorije tujcev odpravljene prav vse administrativne ovire za dostop na slovenski trg dela.

Zakon uvaja modro karto EU v primeru visokokvalificirane zaposlitve tujca, za katero Zavod RS za zaposlovanje prav tako ne izda delovnega dovoljenja, temveč na zahtevo upravne enote preveri pogoje in izda le soglasje k modri karti EU. S tem je bistveno olajšan dostop na trg dela visokokvalificiranim delavcem.

Ureditev področja nastanitve tujcev, ki delo opravljajo pri slovenskih ali tujih delodajalcih na ozemlju Republike Slovenije

V letu 2008 so bili izpostavljeni skrajno problematični nastanitveni pogoji (higiensko in prostorsko neprimerne nastanitvene kapacitete, visoke cene najemnin in podobno) delavcev na začasnem delu v Republiki Sloveniji. V skladu s tem je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve februarja 2009 s sklepom ministra imenovalo Medresorsko delovno skupino za ureditev področja nastanitve tujcev, katere osnovni cilj je bil preučitev dejanskega stanja z namenom priprave predloga normative ureditve tega področja. Delovna skupina je tako pripravila predlog podzakonskega akta, ki določa minimalne bivanjske in higienske standarde za nastanitev tujih delavcev v Republiki Sloveniji, vendar se je izkazalo, da v nobenem zakonu ni ustrezne pravne podlage za sprejetje takšnega akta.

Glede na navedeno in glede na dejstvo, da nastanitev delavcev migrantov ostaja pereč problem, novi Zakon o zaposlovanju in delu tujcev v 13. členu določa, da so delodajalci, ki zaposlujejo ali za katere tujci opravljajo delo in ki zagotavljajo nastanitev tem tujcem v Republiki Sloveniji, dolžni zagotoviti minimalne bivanjske in

higienske standarde, ki jih določijo pristojni ministri. Z navedeno določbo novi zakon daje pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, ki bo uredil področje nastanitev delavcev migrantov.

Uskladitev z EU zakonodajo

V Zakon o zaposlovanju in delu tujcev sta na novo preneseni dve direktivi, in sicer Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168, 30. 6. 2009, str. 24) in Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L št. 155, 18. 6. 2009, str. 17).

V Zakon o zaposlovanju in delu tujcev je prenesena Direktiva 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168, 30. 6. 2009, str. 24), katere namen je preprečevanje nezakonitega priseljevanja ter dela na črno. Določbe direktive, ki se nanašajo na delovno področje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, so prenesene v 25. točko 4. člena in v četrti odstavek 23. člena, ki ureja osebno delovno dovoljenje za žrtev nezakonitega zaposlovanja za čas veljavnosti dovoljenja za prebivanje.

Novi zakon prenaša tudi Direktivo Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L št. 155, 18. 6. 2009, str. 17), katere namen je spodbujanje mobilnosti visokokvalificiranih delavcev, državljanov tretjih držav. V ta namen direktiva določa načine in kriterije za poenostavljen sprejem visokokvalificiranih delavcev in njihovih družin ter vpeljujejo novo, enotno dovoljenje, tako imenovano modro karto EU, ki tujcu omogoča prebivanje in zaposlitev. Določbe direktive, ki se nanašajo na delovno področje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, so prenesene v 4. členu, ki definira modro karto EU, in 31. členu ZZDT, ki se nanaša na soglasje k izdaji dovoljenja za začasno prebivanje zaradi visokokvalificirane zaposlitve – modri karti EU. Modro karto EU bo izdala upravna enota po predhodnem soglasju zavoda za zaposlovanje, ki soglasje da, če so izpolnjeni vsi pogoji za zaposlitev. Posebej se v postopku izdaje soglasja ugotavlja, ali ima tujec visokošolsko izobrazbo, ali pa ima najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo v poklicu ali sektorju, navedenem v pogodbi o zaposlitvi, in ali mu je zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v RS, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v RS, nazadnje objavljene v Uradnem listu RS. Glede na to, da je rok za prenos direktive šele 19. junij 2011, se bo navedena določba začela uporabljati šele z dnem, ko začne Republika Slovenija v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, izdajati dovoljenja za začasno prebivanje zaradi visokokvalificirane zaposlitve – modro karto EU.

Druge pomembnejše spremembe novele zakona

1. Področje izvajanja storitev s strani fizičnih oseb, ki so državljani države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije, je zaradi večje preglednosti urejeno tudi v novem zakonu.
2. Tujcu s statusom rezidenta za daljši čas v drugi državi EU je novi zakon olajšal pridobitev osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev, brez predhodnega

prebivanja v Republiki Sloveniji.

3. Močno je olajšana tudi pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let ožjim družinskim članom begunca in tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje. Novi zakon namreč ne zahteva več predhodnega dveletnega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine.

4. Dana je možnost podaljšanja osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let, in sicer za čas enega leta pod pogojem, da je bil tujec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge zaposlen ali samozaposlen. Ta možnost je pomembna predvsem za tujce, ki so pridobili osebno delovno dovoljenje na podlagi predhodne dveletne zaposlitve. Prvo dovoljenje za prebivanje je tujcu izdano šele po izdaji delovnega dovoljenja, in sicer le za čas do konca veljavnosti delovnega dovoljenja, kar pomeni, da je izdano za manj kot leto dni. Po izteku veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja zato nekateri tujci še ne bodo izpolnjevali pogojev za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje, zato je smiselna možnost podaljšanja osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let za čas enega leta.

5. Pri dovoljenjih za zaposlitev nista več določena dva različna postopka podaljšanja dovoljenja za zaposlitev, in sicer do enega leta in po enem letu zaposlitve, ampak se dovoljenje za zaposlitev v obeh primerih podaljša na način, kot sedaj velja za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev po enem letu zaposlitve. V praksi se je namreč izkazalo, da delodajalci prve možnosti praktično ne uporabljajo, saj skoraj vedno zaprosijo za izdajo dovoljenja z veljavnostjo enega leta.

6. Novi zakon je določil tudi postopek prehoda tujca od zaposlitve pri enem delodajalcu k zaposlitvi pri drugem, s čimer skuša zagotoviti, da se pri prehodu tujcu ne bi prekinila zaposlitev oziroma socialno zavarovanje.

7. Novi zakon ureja tudi nadomestno dovoljenje za zaposlitev, ki se izda za preostali čas veljavnosti delovnega dovoljenja, in sicer v primeru, ko delodajalec želi zaposliti tujca s krajšim delovnim časom za polni delovni čas. V obratnem primeru pa mora delodajalec pridobiti novo dovoljenje za zaposlitev, kakor tudi v primeru zaposlitve na drugem delovnem mestu.

8. Že po sedaj veljavni ureditvi je izjemoma mogoča zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih v primeru zaposlitve tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo. Po novi ureditvi bo takšna zaposlitev mogoča že po enomesečni zaposlitvi pri prvem delodajalcu (sedaj šele po šestmesečni). Poleg tega bo lahko drugo dovoljenje za zaposlitev pridobil delodajalec ne le za tujca, kateremu je bilo predhodno izdano dovoljenje za zaposlitev, ampak tudi za tujca, ki je bil predhodno zaposlen na podlagi dovoljenja za delo kot zastopnik.

9. Izvajanje storitev z napoteni delavci je celovito urejeno v enem poglavju, pri čemer se vsebinska sprememba nanaša na primer, ko je storitev posebnega pomena za državo. Ta se po novem lahko izvaja na podlagi soglasja ministrstva, pristojnega za delo, in ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti, več kot tri mesece, ne glede na to, ali je naročnik storitve državni organ, organ lokalne samouprave ali nosilec javnega pooblastila. Tujim poklicnim ustvarjalcem pa je podaljšán čas izvajanja pogodbenih storitev brez delovnega dovoljenja, in sicer s 30 dni v koledarskem letu na 90.

Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona:

– spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,

<http://www.mddsz.gov.si/>,

- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče posredovati stališča, predloge, mnenja in pripombe,

od 26. maja 2010 do 30. junija 2010,

- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,

/

- seznam subjektov, ki so sodelovali,

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije,
Združenje delodajalcev Slovenije,
Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije GIZ.

Pri pripravi predloga zakona so bile upoštevane naslednje bistvene pripombe javnosti:

- predlog, da se v zakonu določi pravna podlaga za izdajo podzakonskega predpisa o nastanitvah tujcev;
- predlog, da določitev kvote delovnih dovoljenj, s katero se omeji število tujcev na trgu dela, ne bo več vsakoletna obveznost Vlade RS. Minister, pristojen za delo, pridobi mnenje Ekonomsko socialnega sveta;
- predlog, da se določijo lažji pogoji za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let za tujca z najmanj poklicno izobrazbo in dnevnega delovnega migranta, ki sta že bila zaposlena v Republiki Sloveniji, in sicer v smislu izključitve pogoja nujnosti neprekinjene zaposlitve in pogoja zaposlitve pri istem delodajalcu;
- predlog, da se delodajalcu prepove sta zaposlovanje in delo tujcev, če je bil pravnomočno obsojen zaradi nekaterih kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost;
- predlog, da se prepreči pridobivanje delovnih dovoljenj »na zalogo«. Do uveljavitve novega zakona je z vladno uredbo določeno, da se tem delodajalcem ne izdajajo nova delovna dovoljenja, v zakonu pa je predlagano, naj se prepove izdaja novih delovnih dovoljenj delodajalcu, ki delovnih dovoljenj, na podlagi katerih ni bila opravljena prijava dela, ne bo vrnil v predpisanih rokih, določena pa je tudi razveljavitev delovnih dovoljenj, ki jih delodajalec na realizira v zakonsko določenem roku;
- predlog, da se prednostno obravnavajo migranti z osebnim delovnim dovoljenjem za tri leta. Že sedaj veljavni zakon je tem delavcem zagotavljal, da se lahko zaposlijo pri katerem koli delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji ali se samozaposlijo;
- predlog, da se razveljavitev (prenehanje veljavnosti) dovoljenja za zaposlitev, zaradi odjave iz socialnega zavarovanja, predhodno uskladi z drugo zakonodajo, ki bi preprečevala morebiten nastanek situacij, ko je tujec brez svoje vednosti odjavljen iz socialnega zavarovanja. Delodajalci so že po sedaj veljavni zakonodaji lahko delavca odjavili iz socialnega zavarovanja le v primeru, da je delovno razmerje med delodajalcem in delavcem prenehalo.

- predlog, da se uredi položaj delavcev migrantov, ki jim v času, ko jim delodajalec dokazano krši delavske in socialne pravice, poteče delovno dovoljenje. Rešitev takšnih primerov ni mogoče urediti le v Zakonu o zaposlovanju in delu tujcev. Delavec migrant je glede delavskih in večine socialnih pravic izenačen s slovenskimi delavci. Tudi v primeru, da nima osebnega delovnega dovoljenja, je upravičen do denarnega nadomestila, razen če mednarodni sporazum določa drugače. V času prejemanja denarnega nadomestila ima delavec tudi pravno podlago za prebivanje v Republiki Sloveniji.

Pripombe in predlogi javnosti, ki niso bili upoštevani:

- predlog, da se delodajalcem, ki opravljajo dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, omogoči, da to dejavnost opravljajo s tujci, ki imajo dovoljenja za zaposlitev;

Namen dovoljenja za zaposlitev je, da tujec opravlja delo za delodajalca, ki mu je bilo izdano dovoljenje za zaposlitev za tujca. Da bi se zagotovila večja varnost tujca v delovnem razmerju, se v postopku izdaje dovoljenja za zaposlitev med drugim tudi preverja, ali delodajalec, pri katerem bo tujec opravljal delo, krši delovnopravno zakonodajo. V kolikor bi bilo delodajalcu, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku, omogočeno, da to dejavnost opravlja s tujci, za katere so bila izdana dovoljenja za zaposlitev, bi bili tudi ti tujci lahko posredovani delodajalcem, ki pogojev za izdajo delovnih dovoljenj ne izpolnjujejo; s tem bi obšli zakonske določbe o prepovedi zaposlovanja in dela tujcev, zato predloga nismo upoštevali.

- predlog, da se poleg delodajalca za upravičenega vlagatelja vloge za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev določi tudi tujec;

Dovoljenje za zaposlitev se podaljša v odvisnosti od tega, ali delodajalec s tujcem namerava skleniti novo delovno razmerje. Delodajalec z vložitvijo vloge za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev, ki ji priloži tudi pogodbo o zaposlitvi, izkaže namen, da bo delovno razmerje dejansko sklenjeno in da bo delovno dovoljenje realizirano. V primeru, če bi vlogo za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev vložil tujec, tega ne bi bilo mogoče z gotovostjo pričakovati, zato predlog ni bil upoštevan.

- predlog, da se prepove zaposlovanje ali delo tujcev delodajalcu, ki krši določbe Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakona o varnosti in zdravju pri delu ter Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti;

V skladu s Predlogom zakona o zaposlovanju in delu tujcev bo prepovedano zaposlovanje in delo tujcev delodajalcu, ki krši naslednjo delovnopravno zakonodajo: Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. S tem so zajete vse najhujše kršitve delovnopravne zakonodaje, katerih posledica je tudi prepoved zaposlovanja in dela tujcev. Za druge kršitve predpisov s področja zaposlovanja, delovnih razmerij in socialne varnosti so predvidene ustrezne sankcije za delodajalce v matičnih zakonih, zato predlog ni bil upoštevan.

- predlog, da se vzpostavi sistem, ki bi v postopku izdaje delovnega dovoljenja omogočal sodelovanje pristojnih nosilcev zaposlovanja v Republiki Sloveniji in v državi izvora delavca migranta;

Predlog ni bil upoštevan, ker Republika Slovenija z nacionalno zakonodajo državam izvora delavcev migrantov ne more nalagati obveznosti. Takšno materijo je mogoče urediti le z mednarodnim sporazumom.

- predlog, da se določi seznam delodajalcev z negativnimi referencami;

Seznam delodajalcev z negativnimi referencami je predviden v Zakonu o urejanju trga dela.

- predlog, da se določi najvišje število tujcev, ki se lahko zaposlijo pri delodajalcih, ki opravljajo dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku;

Predlog ni bil upoštevan, ker se pri takih delodajalcih lahko zaposlujejo le tujci z osebnim delovnim dovoljenjem z veljavnostjo treh let in tujci, ki imajo prost dostop na slovenski trg dela. Za te tujce pa velja osnovno načelo, da se lahko zaposlijo pri katerem koli delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji in so glede dostopa na trg dela izenačeni s slovenskimi delavci.

- predlog, da se čas, ko tuji delavec izvaja storitve in je tuja pravna oseba tržno prisotna v Sloveniji, všteta v čas, potreben za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja.

Predloga ni mogoče upoštevati, ker je napoteni delavec v času izvajanja storitev vključen v socialno zavarovanje države, v kateri je zaposlen oziroma v kateri ima njegov delodajalec sedež.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sprejetje in izvajanje zakona ne predstavljata neposrednih stroškov za proračun Republike Slovenije, predvidevati pa je mogoče, da bo s sprejetjem zakona priliv sredstev nekoliko manjši. Ena izmed pomembnih novosti zakona je namreč ukinitve osebnega delovnega dovoljenja za nedoločen čas in s tem prost dostop na trg dela za nove kategorije tujcev, kar zahtevajo določbe direktiv EU, za proračun pa ta novost predstavlja zmanjšanje prilivov v obliki taks.

Zakon predvideva strožje pogoje za podaljšanje dovoljenj za zaposlitev, saj kot pogoj za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev zahteva, da je delodajalec v zadnjih šestih mesecih pred vložitvijo vloge predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine ter poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela, kar bo zagotovo vplivalo na večjo plačilno disciplino. Poleg tega zakon predvideva strožje pogoje za pridobitev dovoljenja za delo za tuje zastopnike, kar bi lahko vplivalo na zmanjšanje vlog in s tem na zmanjšanje prilivov v obliki taks. Hkrati je z Zakonom o upravnih taksah odpravljeno vračilo že vplačanih taks za odločbe o zavrnitvi izdaje delovnih dovoljenj, zato predlagatelj ocenjuje, da bodo predstavljeni finančni učinki zanemarljivi.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. PRIKAZ USKLAJENOSTI S PRAVNIM REDOM EU

Države EU samostojno urejajo zaposlovanje in delo tujcev – državljanov tretjih držav glede na svojo migracijsko politiko in posebnosti trga dela.

Velika večina držav kontrolira dostop na trg dela glede na stanje in potrebe. Pogoji, omejitve in drugi ukrepi so določeni v predpisih, ki urejajo vstop in prebivanje, ali v predpisih, ki urejajo zaposlitev in delo. Glede na različne sisteme se države članice EU razlikujejo po tem, ali je postopek izdaje dovoljenja za prebivanje in dovoljenja za delo enoten ali pa gre za dva postopka, ter tudi po vrstah delovnih dovoljenj in dovoljenj za prebivanje.

V Zakonu o zaposlovanju in delu tujcev je izpolnjena obveznost držav članic EU, da v nacionalni zakonodaji implementirajo določbe direktiv, ki se nanašajo na pravice državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije ter njihovih družinskih članov do zaposlitve ali dela v Republiki Sloveniji. Prav tako so implementirane določbe direktiv, ki določajo pravice državljanov tretjih držav.

Prikaz določb posameznih direktiv in členov Zakona o zaposlovanju in delu tujcev, v katerih so določbe implementirane:

a. Določbe Direktive 2001/55/ES: 12. člen direktive je implementiran v 23. členu predloga zakona. Direktiva določa standarde za dodelitev začasne zaščite razseljenih oseb. V 23. členu predloga zakona je določena pravica oseb s statusom začasne zaščite do pridobitve osebne delovnega dovoljenja za čas trajanja statusa osebe z začasno zaščito.

b. Določbe Direktive 2003/9/ES: 11. člen direktive je implementiran v 23. členu predloga zakona. Direktiva določa minimalne standarde za sprejem prosilcev za azil. V 23. členu predloga zakona je določena pravica oseb z mednarodno zaščito, da lahko po devetih mesecih od vložitve prošnje za mednarodno zaščito ter ob izpolnjevanju nekaterih pogojev pridobijo osebno delovno dovoljenje za čas treh mesecev z možnostjo podaljšanja.

c. Določbe Direktive 2003/86/ES: 14. člen direktive je implementiran v 21. in 22. členu predloga zakona. Direktiva ureja pravice državljanov tretjih držav do združitve družine. V 14. členu direktive je določena pravica, da države članice

določijo pogoje za zaposlitveno ali samozaposlitveno dejavnost družinskih članov tujca. V 21. členu so določeni pogoji za samozaposlitev, v 22. členu pa pogoji za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let.

č. Določbe Direktive 2003/109/ES: 11. člen direktive je implementiran v 9. členu predloga zakona, 14. člen direktive v III. poglavju (Zaposlovanje tujcev) predloga zakona in 21. člen direktive v 9. členu predloga zakona. Direktiva ureja status državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas. Predlog zakona daje državljanom tretjih držav, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v RS, pravico do prostega dostopa na trgu dela, tujcem s statusom rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU pa prost dostop na trg dela po enoletnem prebivanju v državi.

d. Določbe Direktive 2004/38/ES: 2. člen direktive je implementiran v 4. in 9. členu predloga zakona, 23. in 24. člen direktive pa v 9. členu predloga zakona. V II. poglavju so določene pravice in obveznosti državljanov EU, EGP in Švicarske konfederacije in njihovih družinskih članov glede dostopa na slovenski trg dela ter pravice in obveznosti podjetij iz teh držav glede izvajanja storitev v RS.

e. Določbe Direktive 2004/81/ES: 11. člen direktive je implementiran v 23. členu predloga zakona. Direktiva ureja položaj žrtev trgovine z ljudmi. V 23. členu predloga zakona je določena pravica žrtev trgovine z ljudmi do pridobitve osebnega delovnega dovoljenja za čas veljavnosti dovoljenja za prebivanje.

f. Določbe Direktive 2004/83/ES: 26. člen direktive je implementiran v 9. in 23. členu predloga zakona. Direktiva določa minimalne standarde za pridobitev mednarodne zaščite (status begunca in osebe s subsidiarno zaščito). Predlog zakona v 9. členu določa pravico begunca do prostega dostopa do trga dela, v 23. členu pa je določena pravica osebe s subsidiarno zaščito do osebnega delovnega dovoljenja.

g. Določbe Direktive 2004/114/ES: 17. člen direktive je implementiran v 5. členu predloga zakona. Direktiva določa pogoje za sprejem državljanov tretjih držav, in sicer za sprejem na študij, izmenjavo učencev, neplačano usposabljanje ali prostovoljno delo. 5. člen predloga zakona določa, da se za tujce, ki imajo v Republiki Sloveniji status vajenca, dijaka ali študenta in na tej podlagi opravljajo vajeništvo ali študentsko delo, ter za tujce, ki opravljajo vajeništvo ali študentsko delo na podlagi sporazumov o izmenjavi študentov oziroma dijakov, določbe tega zakona ne uporabljajo.

h. Določbe Direktive 2005/71/ES: 11. člen direktive je implementiran v 5. členu predloga zakona. Direktiva določa poseben postopek za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja. V skladu s priporočilom direktive predlog zakona v 5. členu določa, da se za tujce s statusom raziskovalca zakon ne uporablja.

i. Določbe Direktive 2009/50/ES: 5. člen direktive, ki določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve, je prenesen v 31. člen predloga zakona. Predlog zakona v 31. členu opredeljuje pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za izdajo soglasja k modri karti EU s strani Zavoda RS za zaposlovanje v postopku izdaje ali podaljšanja veljavnosti modre karte EU in v postopku zamenjave delodajalca.

j. Določbe Direktive 2009/52/ES: Recital 27 preambule in določba 3. člena direktive sta bila prenesena v 4. in 23. člen predloga zakona. Predlog zakona v četrtem odstavku 23. člena daje žrtvi nezakonitega zaposlovanja pravico do pridobitve osebnega delovnega dovoljenja za čas trajanja dovoljenja za prebivanje.

5.2. PREDSTAVITEV UREDITVE V ŠTIRIH PRAVNIH SISTEMIH DRŽAV ČLANIC EU

Kot primere na kratko navajamo ureditve v ZRN, Avstriji, Švedski in Franciji, predvsem z vidika urejanja visokokvalificiranih zaposlitev, bivanjskih pogojev ter prostega dostopa na trg dela za imetnike dovoljenja za stalno prebivanje.

NEMČIJA

Normativna ureditev

Novi Zakon o imigraciji (v veljavi od 1. januarja 2005) je vzpostavil pravni okvir za nadzor in omejevanje imigracije kot celote. Zakon o imigraciji je sestavljen iz Zakona o prebivanju, Zakona o splošni svobodi gibanja za državljane EU in dopolnitev dodatne zakonodaje.

Zakon o imigraciji opredeljuje tri vrste dovoljenja za prebivanje:

- dovoljenje za (začasno) prebivanje, ki je izdano za časovno določeno obdobje,
- (stalno) dovoljenje za naselitev, ki imetniku omogoča tako prebivanje kot zaposlitev,
- dovoljenje za rezidenta za daljši čas (z neomejeno veljavnostjo).

Pravica do prebivanja je vezana na namen, posebej za: zaposlovanje, izobraževanje in usposabljanje, zaradi humanitarnih razlogov in posledično imigracijo družinskih članov.

Namesto dveh ločenih postopkov, enega za pridobitev dovoljenja za prebivanje in drugega za delovna dovoljenja, morajo tujci pri pristojnem organu za tujce vložiti zgolj prijavo za pridobitev dovoljenja za prebivanje. Pristojni organ prošnjo posreduje lokalnemu vladnemu uradu za zaposlovanje, ta pa nato odloča o odobritvi delovnega dovoljenja, ki se potem evidentira na dovoljenje za prebivanje. Zakon določa tudi prepoved rekrutiranja neusposobljenih, delno usposobljenih in celo usposobljenih delavcev. Državljanom novih držav članic EU je dovoljeno delo na nekaterih delovnih mestih v primerih, ko noben nemški ali drug enako upravičen kandidat ne ustreza zahtevanim pogojem. Državljanom novih držav članic EU imajo pri zaposlovanju prednost pred državljani tretjih držav.

Visoko usposobljeni delavci s prihodom v ZRN lahko takoj pridobijo dovoljenje za naselitev. Njihovi družinski člani, ki pridejo v Nemčijo z njimi ali se jim pridružijo kasneje, se lahko zaposlijo brez prehodnega obdobja.

Samozaposlene osebe lahko pridobijo dovoljenje za prebivanje, če izkažejo

investicijo najmanj v znesku 250.000 € in ustvarijo najmanj pet delovnih mest. Če ti pogoji niso izpolnjeni, se vsak primer preuči posebej glede na okoliščine, da se ugotovi višji gospodarski ali poseben regionalni interes, oceni vpliv na gospodarstvo ter preveri finančna osnova za poslovanje podjetja.

Študenti imajo pravico, da ostanejo v Nemčiji za obdobje do enega leta potem, ko uspešno zaključijo študij, z namenom iskanja zaposlitve.

Dovoljenje za prebivanje se lahko izda le, ko se sklene konkretna ponudba za delo oziroma zaposlitev. Pri izdaji dovoljenja se upoštevajo tudi stanje na trgu dela ter potrebe gospodarstva.

Urejanje bivalnih pogojev tujih delavcev

Večina delavcev migrantov je zaposlenih na podlagi individualnih pogodb o zaposlitvi, zato prebivajo v privatnem sektorju (najemna stanovanja). Tudi Nemčija ne ureja te problematike s kakšnim posebnim zakonom ali aktom. Vprašanje stanovanjske problematike se ureja v več zveznih zakonih (na primer civil code, building code, tudi na ravni zveznih držav) in zakonov ter odlokov o izgradnji.

Poznajo pa določene kategorije delavcev migrantov, za katere namestitev večinoma poskrbijo delodajalci ali agencija ali za katere skupinsko namestitev poskrbi delodajalec. Gre predvsem za sezonske delavce (predvsem v kmetijstvu – pobiranje pridelka), gospodinjske pomočnice in negovalke na domu. Zavod za zaposlovanje, ki skrbi za izvajanje postopkov za zaposlovanje teh kategorij delavcev migrantov, nudi delodajalcem informacijo/usmeritve o primerni nastanitvi delavcev.

V skladu s tem mora delodajalec zagotoviti primerno nastanitev ali pa delavca usmeriti/napotiti k tistemu, ki to ponuja. Primernost nastanitve se nanaša predvsem na kvaliteto prostorov in razumno ceno. Najemnina mora biti določena predhodno. Nastanitev mora zadovoljiti tudi lokalnim gradbenim in protipožarnim standardom. Enako velja tudi za kontejnerske bivalnike.

Specifično:

Bolj podrobno so bili minimalni standardi – te uporablja Zavod za zaposlovanje pri usmerjanju delodajalcev – določeni v Uredbi Zveznega ministrstva za delo in socialne zadeve o nastanitvi tujih delavcev iz leta 1971. Uredba zelo natančno določa velikost in zaščitenost bivalnih prostorov (višina stropa najmanj 2,3 m, izolacija, topli pod, okna, ki se morajo dati odpirati, ogrevanje, ki mora biti zagotovljeno od oktobra do marca, ipd.), razmerje med velikostjo prostorov in številom stanovalcev (na primer največ 6 oseb na eno sobo, 6 m² na eno osebo), opremljenost prostorov (mize, stoli, garderobne omarice), uporaba sanitarij in umivalnic (1 WC na 8 oseb, ena prha na 10 oseb, ipd.).

AVSTRIJA

Normativna ureditev

Pravna podlaga za sprejem državljanov tretjih držav na avstrijski trg delovne sile je Zakon o zaposlovanju tujcev (Ausländerbeschäftigungsgesetz), ki določa, da število zaposlenih in brezposelnih tujcev ne sme preseči 8 % vse delovne sile, prisotne na

trgu dela. Zakon izvaja javni zavod za zaposlovanje. Cilj zakona je zagotavljanje uravnoteženega razmerja med ponudbo in povpraševanjem na avstrijskem trgu delovne sile.

Dostop do trga dela se uravnava na podlagi letne kvote delovnih dovoljenj, ki se določi v okviru socialnega dialoga oziroma partnerstva. Kvota se določa v postopku posvetovanja med zvezno vlado in socialnimi partnerji. Vanjo so vključeni vsi tujci, ki so zaposleni tako na podlagi dovoljenja za zaposlitev kot tudi na podlagi kratko- ali dolgotrajnega delovnega dovoljenja. Delovnega dovoljenja ne potrebujejo državljani tretjih držav, ki opravljajo specifične poklice, kot na primer tuji novinarji, tujci, ki opravljajo duhovniški poklic, ipd. V primeru, da je kvota izkoriščena, lahko samo določene skupine ljudi pridobijo delovno dovoljenje, vendar pod pogojem, da je to v splošnem javnem ali gospodarskem interesu.

Dovoljenje za zaposlitev se izda glede na situacijo na trgu dela, če se na delovno mesto, na katero se je prijavil tujec, ni prijavil avstrijski državljan niti tuji delavec, ki je že prisoten na domačem trgu dela. Med tistimi tujimi državljani, ki so na voljo, imajo prednost tisti, ki so upravičeni do nadomestila za brezposelnost, imajo dovoljenje za delo, potrdilo o izvzetju, dokazilo o naselitvi, kot tudi državljani EGP in turški delavci na podlagi pridružitvenega sporazuma. Ocena bo temeljila na zaposlitvenem profilu, opredeljenem v prijavi za izdajo delovnega dovoljenja, ta profil pa mora biti v skladu z internimi zahtevami. Dokazilo o usposabljanju, ki je potrebno za opravljanje dela in katere koli druge spretnosti, predloži delodajalec.

Kvota za dostop tujih državljanov

Delovna dovoljenja na podlagi kvote se izdajo za:

- posebna gospodarska področja, posebno poklicno skupino ali posebno regijo,
- sezonske delavce, ki za vstop na federalno območje ne potrebujejo vizuma.

Na podlagi kvote se delovna dovoljenja za tuje državljane izdajo za:

- začasno zaposlene za največ 6 mesecev,
- za sezonske delavce (harvest labour) z maksimalno veljavnostjo 6 tednov.

Prednost pri izdaji delovnih dovoljenj imajo tujci, ki že imajo dovoljenje za prebivanje ali uveljavljajo svobodo naselitve.

Na zahtevo delodajalca se delovna dovoljenja, ki izhajajo iz kvote, lahko podaljšajo največ za pol leta.

Pogoji za zaposlovanje tujih državljanov

Pogoj za začetek opravljanja zakonite zaposlitve v Avstriji je pridobitev veljavnega dovoljenja za prebivanje ali dovoljenja za naselitev (ni nujno za nove državljane EU, saj imajo pravico do prebivanja v Avstriji). Imetniki obeh vrst dovoljenj za prebivanje potrebujejo delovno dovoljenje, bodisi dovoljenje za zaposlitev ali pa dovoljenje kot ključni kader. Za izdajo dovoljenja za zaposlitev mora zaprositi delodajalec, za dovoljenje za dostop kot ključni kader pa delodajalec skupaj s tujcem. Zaposlijo se lahko tudi tujci, ki so pridobili dovoljenje za napotitev, tujci z veljavnim dovoljenjem za delo in tujci z neomejenim dovoljenjem za naselitev.

Opredelitev pojmov

1. Ključni kadri: so tuji državljani, ki so posebej usposobljeni za potrebe domačega trga dela ali imajo posebno znanje in spretnosti skupaj z ustreznimi strokovnimi izkušnjami. Poleg tega pa morajo izpolnjevati enega od naštetih pogojev:
 - potencialna zaposlitev ima poseben pomen za regijo in trg dela in presega zgolj interese podjetja;
 - potencialna zaposlitev prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest ali k ohranjanju obstoječih;
 - tuji državljan spada med poseben vodstveni kader;
 - tuji državljan je vključen v prenos investicijskega kapitala v Avstrijo;
 - tuji državljan je zaključil usposabljanje na univerzi ali politehniku.
2. Rotacijski delavci: so tuji državljani, ki so na podlagi pogodbe o zaposlitvi z delodajalcem, ki deluje mednarodno, imenovani kot:
 - vodstveni delavci, ki menedžerske funkcije opravljajo pod svojimi pogoji in na lastno odgovornost, ali
 - usposobljeni uslužbenci, ki so dodeljeni korporativnemu menedžmentu in obvezani, da se vključijo v usposabljanje znotraj organizacije ali da se še naprej usposabljujejo (nižji vodstveni kader), ali
 - predstavniki tujih organov, ki predstavljajo interese zainteresiranih strani in uporabljajo rotacijo na kraju opravljanja nalog.

Neomejen dostop na trg dela

Tuji delavci, ki so imetniki dokazila o naselitvi, rezidenčnega naziva »rezident Evropske skupnosti za daljši čas« ter neomejenega dovoljenja za naselitev, lahko delajo na celotnem območju federacije.

SPECIFIČNOSTI AVSTRIJSKE ZAKONODAJE

Pogojno zagotovilo

Če delodajalec namerava zaposliti tujega državljana, ki nima dovoljenja za prebivanje, se na podlagi delodajalčeve prijave izda pogojno zagotovilo. To pa vključuje vrsto in število tujih državljanov, ki lahko pridobijo dovoljenje za zaposlitev, če so pogoji za to izpolnjeni. Na splošno pogojno zagotovilo velja največ 26 tednov.

Posebne določbe za prvi dostop ključnih kadrov na trg dela

Tuji državljani brez dovoljenja za naselitev se lahko zaposlujejo kot ključni kadri pod naslednjimi pogoji:

1. prijavo za dostop na trg dela vložijo ključni kadri na podlagi delodajalčeve utemeljitve;
2. dostop na trg dela se tujim državljanom dovoli za največ 18 mesecev in velja za enega delodajalca na območju celotne države;
3. če so tuji delavci zaposleni kot ključni delavci 12 mesecev neprekinjeno v zadnjih 18 mesecih, so upravičeni do pridobitve neomejenega dovoljenja za naselitev.

Potrdilo o izvzetju

Tujemu državljanu, ki ima neomejen dostop do avstrijskega trga dela, bo izdano

potrdilo o izvzetju na podlagi prijave, iz katere je razvidno, da:

- je bil zaposlen z dovoljenjem na federalnem območju za obdobje minimalno pet let v zadnjih osmih letih v poklicu, ki spada v kontekst federalnega zakona, in je bil legalno naseljen ali
- je zaključil zadnje polno šolsko leto v Avstriji, kjer je zakonito naseljen in kjer je zakonito naseljen tudi eden od staršev, ki v Republiki Avstriji opravlja pridobitno dejavnost najmanj tri leta v zadnjih petih letih, ali
- je zakonec ali neporočen otrok, ki ni polnoleten, ki zakonito prebiva v Republiki Avstriji 12 mesecev.

Urejanje bivalnih pogojev tujih delavcev

Avstrija ne regulira oziroma ne določa minimalnih standardov nastanitve delavcev migrantov v primeru, ko nastanitev zagotavlja delodajalec. Zakonsko urejajo le področje na primer hišnikov ali pa javnih uslužbencev. V primeru hišnikov mora nastanitev zadovoljevati vse zdravstvene, protipožarne in gradbene varnostne standarde in mora vključevati vsaj sobo, hodnik, kuhinjo, kopalnico in vsaj prho.

ŠVEDSKA

Normativna ureditev

Delodajalec, ki želi zaposliti državljana tretje države, mora izpolnjevati naslednje splošne pogoje, in sicer:

- državljan tretje države mora imeti veljaven potni list,
- delodajalec je dolžan pripraviti in predložiti ponudbo za zaposlitev,
- pri novem zaposlovanju mora delodajalec prosto delovno mesto oglaševati na Švedskem in v državah EU najmanj deset dni,
- pogoji zaposlitve v pogodbi o zaposlitvi morajo biti enaki ali boljši od tistih, ki izhajajo iz švedske splošne kolektivne pogodbe ali ki so običajni za opravljanje dejavnosti ali v sektorju,
- zaposleni državljani tretjih držav morajo zaslužiti toliko, da so se sposobni samostojno preživljati,
- plača mora znašati najmanj 13.000 SEK na mesec,
- ustreznemu sindikatu mora biti dana možnost, da izrazi mnenje o pogojih zaposlovanja.

Delovno dovoljenje tujec, razen v izjemnih primerih, pridobi pred vstopom na Švedsko. Odločitve o podelitvi delovnih dovoljenj sprejema Švedski migracijski svet.

Delovna dovoljenja za začasno zaposlitev se izdajajo za časovno obdobje sklenjene pogodbe o zaposlitvi, vendar največ za obdobje dveh let z možnostjo podaljšanja. Prvi dve leti prebivanja in zaposlitve je tujec omejen na enega delodajalca in določen poklic. V primeru zamenjave delodajalca ali poklica mora tujec pridobiti novo delovno dovoljenje. Tudi če je bilo delovno dovoljenje po dveh letih podaljšano, je opravljanje zaposlitve omejeno na opravljanje določenega poklica. V primeru zamenjave poklica mora tujec pridobiti novo delovno dovoljenje.

V primeru izgube zaposlitve ima tujec možnost, da v treh mesecih najde novo

zaposlitev. V nasprotnem primeru lahko Švedski odbor za migracije prekliče dovoljenje za prebivanje.

Družinski člani pridobijo dovoljenja za prebivanje za enako obdobje, kot je veljavnost dovoljenja za prebivanje in delovnega dovoljenja tujca. V primeru, da zaposlitev traja več kot šest mesecev, lahko družinski člani pridobijo tudi delovna dovoljenja.

Tujec, ki mu je na Švedskem ponujena stalna zaposlitev ali ima druga sredstva za preživljanje, lahko na podlagi posebnih kvalifikacij in v primeru, da potrebe po delu niso zadovoljene z domačimi delavci, delavci držav EGP ali Švice, pridobi stalno dovoljenje za prebivanje. Dovoljenje za stalno prebivanje lahko tujec pridobi po štiriletnem prebivanju. Tujec, ki je pridobil stalno dovoljenje za prebivanje, ne potrebuje delovnega dovoljenja.

Samozaposlene osebe ne potrebujejo delovnega dovoljenja, vendar pa morajo imeti dovoljenje za prebivanje.

Potrdilo o izdanem delovnem dovoljenju se vnese v tujčev potni list ali kateri drug dokument.

Informacije o prebivanju tujca na Švedskem (tujčevo polno ime, datum rojstva, nacionalnost in domači naslov na Švedskem) se posredujejo policiji. Že omenjene informacije zbirajo naslednje institucije:

- Švedska davčna agencija, ko tujec prvič želi vpis v evidenco švedskih prebivalcev,
- Javni zavod za zaposlovanje, ko tujec prvič zaprosi za prijavo ali uporabo storitev zavoda v druge namene,
- Mestni odbor za socialno blaginjo v primeru socialnih storitev, ki zadevajo tujca,
- Odbor, odgovoren za izobraževanje, takrat, ko je tujec vpisan v obvezno šolanje, ali v primeru, da prej ni bil vključen v obvezno šolo in ima pravico do sekundarnega izobraževanja.

Švedska področja nastanitve delavcev migrantov v svoji zakonodaji ne ureja.

Obstajajo številne izjeme od zahteve, da imajo delovno dovoljenje. Prost dostop na trg dela Švedske imajo naslednje kategorije:

- državljani nordijskih držav,
- državljani tretjih držav, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje na Švedskem,
- državljani EU/EGP in njihovi družinski člani (ne glede na državljanstvo),
- državljani Švice,
- državljani tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v drugih državah članicah,
- posamezniki, ki so pridobili dovoljenje za prebivanje zaradi sodelovanja v preiskovanju kaznivih dejanj,
- študenti, ki imajo dovoljenje za prebivanje zaradi študija na visokošolski ali univerzitetni ravni,
- gostujoči raziskovalci, ki so pridobili posebno dovoljenje za prebivanje za namen raziskovanja,
- prosilci za azil.

Novosti delovne zakonodaje, ki je začela veljati decembra 2008

1. Švedski javni zavod za zaposlovanje ni več pristojen za ugotavljanje, ali na trgu dela Švedske že obstajajo primerne delovne kvalifikacije oziroma ustrezni delavci za zaposlitev (državljeni Švedske, držav EU/EGP ali Švice). Izhodišče je, da posamezni delodajalec najbolje ve, katere so tiste kvalifikacije, ki jih potrebuje za svoje podjetje. V skladu s tem lahko vidimo, da Švedska ukinja kontrolo trga dela.
2. Švedski odbor za migracije preverja le, ali so ponujeni pogoji, ki veljajo za že zaposlene tuje delavce, v skladu s kolektivnimi pogodbami (na primer plača, zavarovanje in drugi pogoji za zaposlitev). Namen tega preverjanja je zagotoviti konkurenco na trgu dela ter preprečevanje socialnega dampinga.
3. Zavod za zaposlovanje Švedske nič več ne preverja, ali je spoštovano »načelo Skupnosti«, saj je to nalogo prevzel Švedski odbor za migracije. V skladu s tem se dovoljenja za prebivanje in delo izdajajo v okviru enega organa. Pri ocenjevanju pogojev ponujene zaposlitve glavno pravilo ni bilo spremenjeno, saj je še vedno potrebno mnenje sindikatov glede pogojev zaposlitve.
4. Spremenila so se tudi pravila, ki urejajo veljavnost delovnih dovoljenj. Začasno delovno dovoljenje je lahko izdano za čas zaposlitve, vendar največ za obdobje dveh let. Če ima tujec tudi po tem obdobju zaposlitev, se lahko delovno dovoljenje podaljša enkrat ali večkrat, vendar v skupnem trajanju največ štirih let, ko se lahko izda dovoljenje za stalno prebivanje. Delovno dovoljenje se lahko podaljša na Švedskem, tako da se vlagatelju ni treba vrniti v svojo državo izvora.
5. Uvedeno je trimesečno prehodno obdobje v primeru prekinitve delovnega razmerja zaradi odpovedi s strani tujca, prenehanje delovanja podjetja ali odpovedi iz poslovnih razlogov. V teh primerih ima tujec možnost, da si v treh mesecih poišče drugo zaposlitev. Če si zaposlitve ne najde, se mu dovoljenje za prebivanje razveljavi.

Urejanje bivalnih pogojev tujih delavcev

Švedska ne regulira oziroma določa minimalnih standardov nastanitve delavcev migrantov v primeru, ko nastanitev zagotavlja delodajalec.

FRANCIJA

Delovno dovoljenje

Za delo v Franciji morajo tujci pridobiti dovoljenje za prebivanje in dovoljenje za delo. Delovno dovoljenje lahko temelji na dovoljenju za prebivanje, lahko pa se izda kot ločen dokument. Dovoljenje za prebivanje ali delovno dovoljenje se izda z oznakami: »zasebno in družinsko življenje«, »delavec«, »obiskovalec«, »študent«, »obiskovalec«. Veljavno je eno leto. Obstaja tudi rezidenčno dovoljenje (posebej za prebivanje in delo alžirskih državljanov), ki je veljavno 10 let.

Pogoji za pridobitev delovnega dovoljenja:

- veljavno dovoljenje za prebivanje,
- prošnja za delovno dovoljenje pred začetkom dela,
- pogodba o delu itn.

Delovno dovoljenje, izdano v določeni regiji/departmaju, ni veljavno v glavnem mestu, in obratno.

Z dopolnitvami francoskega zakona, ki se nanaša na imigracijo in integracijo tujcev

iz leta 2006, so uvedli tristopenjsko dovoljenje za prebivanje in delo, in sicer:

1. Dovoljenje za prebivanje glede na »kompetence in sposobnosti«

- Izda se za obdobje do 3 let. Odobri se tujcu, ki je francoski rezident ali nerezident, ki ga lahko pridobi na podlagi svojih sposobnosti in znanj, ki prispevajo k trajnemu gospodarskemu razvoju Francije na intelektualnem, znanstvenem, kulturnem in humanitarnem področju;
- dovoljenje odobri minister za notranje zadeve na podlagi kriterijev, ki jih vsako leto določi Državna komisija za kompetence in znanja. Imetnik tega dovoljenja lahko v Franciji začne opravljati poklicno dejavnost po lastni izbiri takrat, ko mu je dovoljenje izdano.

2. Začasno dovoljenje za prebivanje za sezonske delavce

Izda se za obdobje treh let, odobri pa se tujcu, ki je sklenil pogodbo o sezonskem delu in čigar stalno prebivališče je zunaj Francije. Sezonsko delo v Franciji se lahko opravlja za maksimalno obdobje 6 mesecev v dvanajstih zaporednih mesecih, tujec ne more prebivati v Franciji več kot 6 mesecev v enem letu.

3. Dovoljenje za prebivanje za delavce predstavništva

Izda se za obdobje treh let, odobri pa se tujcu, ki je napoten na delo v Francijo v okviru mobilnosti znotraj skupine, ob pogoju, da je bruto mesečni dohodek v skupini najmanj 1,5 minimalnega osebnega dohodka. Imetnikom tega dovoljenja je zagotovljen takojšen vstop v Francijo. To velja tudi za tiste tujce, ki prejemajo plačo neposredno od francoskega delodajalca/podjetja. Družinski člani imetnikov dovoljenja za prebivanje za delavce predstavništva na podlagi predhodnega prebivanja v Franciji (neprekinjeno 6 mesecev) pridobijo dovoljenje za začasno prebivanje z oznako »zasebno in družinsko življenje«.

Pogoji izdaje in veljavnost delovnih dovoljenj

Po posvetu med sindikalnimi partnerji se oblikujejo liste deficitarnih poklicev na regionalni ravni. Stanje na področju zaposlovanja mora izkazati potrebo po izdaji delovnih dovoljenj za opravljanje enega od teh poklicev. Na podlagi tega lahko tuji delavec pridobi začasno dovoljenje za prebivanje, do katerega je upravičen na podlagi pogodbe o delu za nedoločen čas ali na podlagi pogodbe o delu, ki je sklenjena za čas, daljši kot eno leto.

Delo tujih študentov

Tuji študenti, imetniki dovoljenja za prebivanje iz naslova »študent«, lahko uveljavljajo pravico do plačanega dela, in sicer omejeno v okviru 60 odstotkov trajanja dela v letu. Začasna delovna dovoljenja v času trajanja študija niso več potrebna za opravljanje plačanega dela v okviru teh urnih omejitev. Delodajalci morajo najete študente predhodno prijaviti pri administrativnih organih.

Delo tujih študentov po koncu študija

Za študente z velikim profesionalnim potencialom, ki želijo prve poklicne izkušnje pridobiti na francoskem trgu dela in s tem prispevati h gospodarskemu razvoju Francije in države izvora, je dostop lahek. Študent na začetku prejme dovoljenje za začasno prebivanje za čas 6 mesecev (izda ga prefektura).

Stožisti

Zakon administrativnim organom nalaga, naj pripravijo konvencijo v zvezi s

stažiranjem in glede organizacij, ki uvedejo in razporedijo stažiste v podjetja, ki te stažiste sprejmejo.

Dostop do prebivanja tujca na podlagi stažiranja se odobri z dovoljenjem za začasno prebivanje z oznako »stažist«.

Državljeni EU/EGP (Evropska unija, Islandija, Lihtenštajn in Norveška) ne potrebujejo delovnega dovoljenja, da imajo službo, da so samozaposlene osebe ali da so ustvarili poslovno enoto v Franciji.

Prost pretok delovne sile

Državljeni EU/EGP in Švicarske konfederacije imajo v Franciji prost dostop na trg dela. Prehodno obdobje še vedno velja za Romunijo in Bolgarijo.

[Izjava o skladnosti \(pdf. format\) – izvoz iz baze RPS](#)

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel;

Zaradi zlorab slovenskih dovoljenj za prebivanje, izdanih na podlagi delovnih dovoljenj, je Vlada RS v letu 2009 sprejela Uredbo o omejitvah in prepovedih zaposlovanja in dela tujcev. Tujci so namreč pridobivali slovenska dovoljenja z namenom vstopa v schengensko območje in nelegalnega prebivanja in dela v drugih državah EU. Te zlorabe so se dogajale največkrat na podlagi pridobljenih dovoljenj za delo za zastopnike gospodarskih družb; pogoj za pridobitev teh je bil le, da je tujec vpisan v register kot zastopnik družbe, zato predlog zakona zaostrejuje pogoje pri izdaji tovrstnih delovnih dovoljenj. Po novem bo moral tujec, ki je ustanovil gospodarsko družbo in za zastopnika imenoval tujca, izkazati lastništvo ali najem poslovnih prostorov ter investicijo v Sloveniji v višini najmanj 30.000 EUR za zagon gospodarske družbe. Gospodarske družbe, ki že poslujejo, pa bodo morale v postopku pridobivanja delovnega dovoljenja za zastopnika dokazati, da poslujejo že 6 mesecev in izplačujejo plače ter davke in prispevke. S tem bodo odpravljeni tudi fiktivni naslovi in težave različnih inšpekcijskih organov ter DURS-a v primerih, ko tujcev ni bilo na vpisanem naslovu.

- ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen;

Ukinja se postopek izdaje osebne delovnega dovoljenja za nedoločen čas. Po sedaj veljavnem zakonu sta osebno delovno dovoljenje za nedoločen čas lahko pridobila begunec in tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji. Zavod RS za zaposlovanje je na vlogo tujca v postopku izdaje delovnega dovoljenja preverjal iz uradnih evidenc le status tujca in na podlagi te ugotovitve izdal delovno dovoljenje. Zato novi zakon ta postopek odpravlja in daje tujcu s takšnim statusom, to je z dovoljenjem za stalno prebivanje, ter beguncu prost dostop na slovenski trg dela že na podlagi njegovega statusa. Po novem zakon omogoča prost dostop na slovenski trg dela tudi ožjim družinskim članom slovenskega državljan, tujcem slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti in rezidentom za daljši čas v drugih državah EU po enem letu prebivanja v Republiki Sloveniji. S temi spremembami so za navedene kategorije tujcev odpravljene prav vse administrativne ovire za dostop na slovenski trg dela.

S prenosom Direktive Sveta 2009/50/ES, ki določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve, visokokvalificirani državljani tretjih držav za zaposlitev v Republiki Sloveniji ne bodo več potrebovali delovnega dovoljenja, ampak bosta njihovo prebivanje in zaposlitev v Republiki Sloveniji mogoča že na podlagi novega enotnega dovoljenja, tako imenovane modre karte EU. Direktiva namreč določa načine in kriterije za poenostavljen sprejem visokokvalificiranih delavcev in njihovih družin ter vpeljuje novo, enotno dovoljenje, tako imenovano modro karto EU, ki tujcu omogoča prebivanje in zaposlitev. Zato bo Zavod RS za zaposlovanje namesto izdaje delovnega dovoljenja po novem izdal le soglasje k izdaji dovoljenja za začasno prebivanje zaradi visokokvalificirane

zaposlitve – modri karti EU, katere izdaja je v pristojnosti upravne enote. Pred izdajo soglasja pa bo Zavod RS za zaposlovanje moral preveriti, ali gre v konkretnem primeru res za visokokvalificirano zaposlitev, in sicer, ali ima tujec visokošolsko izobrazbo, ali ima najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo v poklicu ali sektorju, navedenem v pogodbi o zaposlitvi, in ali mu je zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v RS, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v RS, nazadnje objavljene v Uradnem listu RS. Glede na to, da je rok za prenos direktive šele 19. junij 2011, se bo navedena določba začela uporabljati šele z dnem, ko začne Republika Slovenija v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, izdajati dovoljenja za začasno prebivanje zaradi visokokvalificirane zaposlitve – modro karto EU.

- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj izvajanja dejavnosti oziroma obveznosti;

Vsi postopki, predvideni s tem zakonom, spoštujejo načelo »vse na enem mestu«. Vloga za izdajo delovnega dovoljenja se bo vložila na Zavod RS za zaposlovanje, ki bo o njej tudi odločil.

- podatki oziroma dokumenti, potrebni za izvedbo postopka, ki jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, in način pridobivanja;

Zavod RS za zaposlovanje bo po uradni dolžnosti pridobival podatke iz naslednjih evidenc:

- ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, o EMŠO tujca, o vloženi vlogah za izdajo dovoljenja za prebivanje, o izdanih dovoljenjih za prebivanje in o dovoljenjih za prebivanje, ki so prenehala veljati, o prebivališču in o zakonskem stanu tujca, če ministrstvo ta podatek o tujcu vodi;
- Agencije RS za javnopravne evidence in storitve o registraciji oziroma vpisu in o prenehanju oziroma izbrisu samostojnih podjetnikov posameznikov, osebnih gospodarskih družb in kapitalskih družb, glavni in stranski dejavnosti, zastopnikov in njihovih deležih ter o izbrisu zastopnikov, katerim je bilo izdano dovoljenje za delo za zastopnika družbe, ter o poslovanju delodajalca;
- ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo, o nosilcih kmetijskih gospodarstev in članih kmetije, vpisanih v register kmetijskih gospodarstev;
- Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije o prijavah in odjavah tujcev iz socialnega zavarovanja;
- Davčne uprave RS o izplačanih plačah ter o poravnanih davkih in prispevkih iz naslova zaposlitve in dela;
- Geodetke uprave Republike Slovenije o lastništvu prostorov;
- pristojnega organa (Inšpektorat RS za delo) o pravnomočno izrečenih kaznih delodajalcem, njihovim odgovornim osebam in tujcem.

- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov;

Predlog zakona ne ustanavlja novih organov niti ne reorganizira ali ukinja obstoječih.

- ali bo izvajanje postopkov in dejavnosti zahtevalo nove kadre, ali so izvajalci primerno usposobljeni ali pa bodo potrebna dodatno usposabljanje ter dodatna finančna in materialna sredstva;

Izvajanje postopkov in dejavnosti ne bo zahtevalo novih kadrov. Izvajalci so primerno usposobljeni, kar pomeni, da ne bodo potrebna dodatno usposabljanje ter dodatna finančna in materialna sredstva.

- ali bo ukinitvev postopkov in dejavnosti imela za posledico zmanjšanje kadrov ter finančnih in materialnih sredstev;

Ukinitvev postopkov ne bo vplivala na zmanjšanje kadrov ter finančnih in materialnih sredstev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

- dokumentacija, ki jo je stranka dolžna predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov;

Stranka sama bo morala priložiti dokazilo le v primeru, da tega dokazila ni mogoče pridobiti iz uradnih evidenc (na primer fotokopijo potnega lista tujca, pogodbo o zaposlitvi, dokazilo o pridobljeni izobrazbi tujca ...).

Dokumentacija, ki jo mora stranka priložiti vlogi, ostaja enaka kot po sedaj veljavni zakonodaji. Izjema je le postopek za izdajo dovoljenja za delo tujih zastopnikov, kjer se bo obseg dokumentacije, ki jo bo treba priložiti vlogi, povečal zaradi drugačnih, strožjih pogojev za izdajo te oblike delovnega dovoljenja, kar je pojasnjeno že pod točko 6.1. a).

- stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke;

Kategorije tujcev, ki za prost dostop na slovenski trg dela ne bodo več potrebovale osebnega delovnega dovoljenja, bodo razbremenjene stroškov upravnih taks, ki jih je bilo treba plačati v postopku izdaje delovnega dovoljenja.

V drugih postopkih bo enako kot po dosedanji ureditvi strošek stranke plačilo upravne takse oziroma nadomestilo posebnih stroškov.

- čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo;

Stranka bo lahko uredila zadevo v času, ki je potreben za izpolnitev vloge in oddajo te na Zavod RS za zaposlovanje.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev nima posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev nima neposrednih posledic na gospodarstvo.

Kljub temu je treba poudariti, da ima področje zaposlovanja in dela tujcev pomembne makroekonomske učinke. V kontekstu neskladja med povpraševanjem in ponudbo na slovenskem trgu dela ima zaposlovanje in delo tujcev pomemben razvojni učinek, hkrati pa predstavlja tuja delovna sila nezanemarljiv delež davkoplačevalcev. V tem smislu ima predlog zakona določene makroekonomske učinke, saj so ukrepi, ki jih zakon predvideva, namenjeni ustvarjanju ravnotežja med

pozitivnimi makroekonomskimi učinki in negativnimi vplivi na domačo zaposlenost in trg dela. Veljalo bi tudi omeniti, da ima predlog zakona tudi manjši vpliv na podjetja, saj v primerjavi s sedanjo ureditvijo določa težje pogoje za izdajo dovoljenja za delo tujih zastopnikov. Razlog za navedeno je v naraščajočem številu zlorab dovoljenj za delo tujih zastopnikov in na njihovi podlagi izdanih dovoljenj za prebivanje, ki so jih v zadnjem obdobju zabeležili pristojni organi.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona predvideva mehanizme za zagotovitev optimalnih pozitivnih učinkov na gospodarstvo in javne finance, ob hkratni omejitvi negativnih učinkov na domačo zaposlenost in trg dela.

Predlog zakona pred izdajo delovnega dovoljenja predvideva postopek kontrole trga dela, v katerem Zavod RS za zaposlovanje preveri, ali za prosto delovno mesto obstajajo ustrezni domači kandidati ali kandidati, izenačeni z domačimi. Državljeni tretjih držav tako lahko brez kontrole trga dela delajo oziroma se zaposlujejo zgolj kot sezonski delavci. V primerjavi s sedanjo ureditvijo pa predlog zakona ne omogoča več sezonskega dela tujcev v gradbeništvu ter gostinstvu in turizmu, kar pomeni, da se bodo v teh dejavnostih tujci lahko zaposlovali le, če ne bo ustrezne domače delovne sile.

Predlog zakona določa, da mora zavod za zaposlovanje pred izdajo dovoljenja za zaposlitev preveriti, ali je delodajalec v zadnjih šestih mesecih poravnal davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela.

V zvezi s perečo problematiko nastanitvenih pogojev za delovne migrante je treba omeniti, da predlog zakona določa, da so delodajalci, ki zaposlujejo tujce ali za katere tujci opravljajo delo in ki zagotavljajo nastanitev tem tujcem v Republiki Sloveniji, dolžni zagotoviti minimalne bivanjske in higienske standarde. Z navedeno določbo predlog zakona daje pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, ki bo uredil področje nastanitve delavcev migrantov.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona o zaposlovanju in delu tujcev nima neposrednih posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa /

–

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN DELU TUJCEV

I. poglavje

Splošne določbe

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se določajo pogoji za zaposlovanje in delo tujcev ter s tem povezane naloge države za urejanje in zaščito trga dela.

2. člen (naloge Republike Slovenije)

(1) Državni zbor Republike Slovenije z resolucijo o migracijski politiki določi temelje politike zaposlovanja in dela tujcev, ki se izvaja v skladu s tem zakonom in z mednarodnimi sporazumi, na bilateralni in multilateralni ravni.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) v skladu s sprejeto politiko zaposlovanja in dela tujcev sprejema strateške dokumente s področja delovnih migracij, sklepa mednarodne sporazume, s katerimi določa pogoje za zaposlovanje delavcev in pretok storitev, sprejema ukrepe za zaščito domačega trga dela, določene s tem zakonom, in določi minimalne standarde glede nastanitve tujcev.

(3) V skladu z mednarodnimi pogodbami, ki urejajo prosto gibanje delavcev in prosto izvajanje storitev med državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), državami članicami Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: EGP) in Švicarske konfederacije, lahko vlada uvede in ukine ukrepe, ki jih omogočajo mednarodne pogodbe (prehodno obdobje ali varnostno klavzulo).

3. člen (predpisi Evropske unije)

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenašajo naslednje direktive Evropske unije:

– Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS,

- 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EGS (UL L št. 158 z dne 30. 4. 2004, str. 77);
- Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L št. 251 z dne 3. 10. 2003, str. 12);
 - Direktiva Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL L št. 16 z dne 23. 1. 2004, str. 44);
 - Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje za državljane tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi ali so jim pomagali pri nezakoniti preselitvi in ki sodelujejo s pristojnimi organi (UL L št. 261 z dne 6. 8. 2004, str. 19);
 - Direktiva Sveta 2004/114/ES z dne 13. decembra 2004 o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačanega usposabljanja ali prostovoljnega dela (UL L št. 375 z dne 23. 12. 2004, str. 12);
 - Direktiva Sveta 2005/71/ES z dne 12. oktobra 2005 o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanov tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja (UL L št. 289 z dne 3. 11. 2005, str. 15);
 - Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L št. 212 z dne 7. 8. 2001, str. 162);
 - Direktiva Sveta 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil (UL L št. 31 z dne 6. 2. 2003, str. 101);
 - Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL L št. 304 z dne 30. 9. 2004, str. 96);
 - Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24);
 - Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve (UL L št. 155 z dne 18. 6. 2009, str. 17).

4. člen (opredelitev pojmov)

Za potrebe tega zakona imajo posamezni pojmi naslednji pomen:

1. tujec ali tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec): oseba, ki nima državljanstva Republike Slovenije;
2. begunec ali begunka (v nadaljnjem besedilu: begunec): tujec, ki mu je v skladu z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito, priznan status begunca;
3. prosilec za mednarodno zaščito ali prosilka za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec za mednarodno zaščito): tujec, ki ima v skladu z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito, status prosilca za mednarodno zaščito;
4. oseba s subsidiarno zaščito: tujec, ki mu je v skladu z zakonom, ki ureja mednarodno zaščito, priznan status osebe s subsidiarno zaščito;
5. oseba z začasno zaščito: tujec, ki mu je v skladu z zakonom, ki ureja začasno

zaščito razseljenih oseb, priznan status osebe z začasno zaščito;

6. delodajalec ali delodajalka (v nadaljnjem besedilu: delodajalec): pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ter drug subjekt, določen z zakonom, ki ureja delovna razmerja, ki zaposluje fizično osebo na podlagi pogodbe o zaposlitvi;

7. visokokvalificirana zaposlitev: zaposlitev državljana tretje države, ki ima zahtevana ustrezna in posebna znanja, potrjena z dokazilom o visokošolski izobrazbi ali izkazana z najmanj petimi leti poklicnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo, in ki ustrezajo poklicu ali sektorju, določenemu v pogodbi o zaposlitvi, ter ki prejema ustrezno plačilo;

8. modra karta EU: dovoljenje za začasno prebivanje zaradi visokokvalificirane zaposlitve, ki se izda v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, in imetniku omogoča, da vstopi, prebiva in se zaposli v Republiki Sloveniji;

9. sezonsko delo: občasna oblika dela ali zaposlitve v kmetijstvu in gozdarstvu, ki je neločljivo povezana s sezono, v kateri je za posamezno dejavnost značilen izrazito povečan obseg potrebe po delovni sili;

10. dnevni delovni migrant ali dnevna delovna migrantka (v nadaljnjem besedilu: dnevni delovni migrant): tujec s stalnim prebivališčem v sosednji državi, ki dnevno prihaja v Republiko Slovenijo na delo ali zaradi zaposlitve in se dnevno vrača v državo, v kateri ima stalno prebivališče;

11. samozaposlena oseba: tujec, ki si sredstva za preživljanje zagotavlja s samostojnim delom, ki ga opravlja na podlagi vpisa v poslovni register, in je zavezanec za plačevanje prispevkov za socialno zavarovanje ali se sam pridruži zavarovanju;

12. zastopnik ali zastopnica (v nadaljnjem besedilu: zastopnik): tujec, ki je po zakonu ali aktu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika določen za zastopanje pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika in je vpisan v ustrezen register;

13. napoteni delavec ali napotena delavka (v nadaljnjem besedilu: napoteni delavec): tujec, ki je v delovnem razmerju pri tujem delodajalcu v času izvajanja pogodbene storitve na ozemlju Republike Slovenije in zanj delodajalec plačuje prispevke za socialno zavarovanje;

14. tuji delodajalec ali tuja delodajalka (v nadaljnjem besedilu: tuji delodajalec): fizična ali pravna oseba, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti in ima prebivališče ali sedež zunaj Republike Slovenije;

15. tržna prisotnost: prisotnost tujega delodajalca v Republiki Sloveniji s podružnico ali drugo organizacijsko obliko poslovanja, registrirano po predpisih Republike Slovenije, ali gospodarsko družbo z najmanj 50-odstotnim lastniškim deležem;

16. gibanje oseb znotraj združb: začasna premestitev fizične osebe, zaposlene pri tujem delodajalcu, ki je tržno prisoten v Republiki Sloveniji, v organizacijsko enoto v Republiki Sloveniji;

17. čezmejna storitev: storitev, ki jo v Republiki Sloveniji izvaja tuji delodajalec ali tuja fizična oseba na podlagi pogodbe s slovenskim delodajalcem ali fizično osebo;

18. poslovni obiskovalec ali poslovna obiskovalka (v nadaljnjem besedilu: poslovni obiskovalec): tuja fizična oseba, ki prebiva v Republiki Sloveniji, ne da bi pridobivala dohodek v Republiki Sloveniji ali neposredno opravljala javno prodajo ali storitve, temveč samo sodeluje na poslovnih sestankih, vzpostavlja poslovne stike, vključno s pogajanji v zvezi z opravljanjem storitev ali podobnih dejavnosti, vključno s tistimi, ki so v zvezi s pripravami na tržno prisotnost tujega podjetja v Republiki Sloveniji. Tovrstne aktivnosti v državi so časovno omejene na 90 dni v šestih mesecih, šteto od dneva prvega vstopa;

19. rezident za daljši čas ali rezidentka za daljši čas (v nadaljnjem besedilu: rezident za daljši čas): tujec, ki ni državljan države članice EU in ima v drugi državi članici EU dovoljenje za stalno ali dolgotrajno prebivanje, izdano z veljavnostjo najmanj pet let;

20. državljan EU ali državljanica EU (v nadaljnjem besedilu: državljan EU): tujec z državljanstvom druge države članice EU;

21. državljan EGP ali državljanica EGP (v nadaljnjem besedilu: državljan EGP): tujec z državljanstvom države članice EGP;

22. tretja država: vsaka država, ki ni članica EU, EGP ali ni Švicarska konfederacija;

23. raziskovalec ali raziskovalka (v nadaljnjem besedilu: raziskovalec): tujec, ki ni državljan države članice EU, z ustreznimi visokošolskimi kvalifikacijami, ki omogočajo vpis v programe doktorskih študijev, in ga raziskovalna organizacija izbere za izvajanje raziskovalnega projekta, za katerega se zahtevajo navedene kvalifikacije;

24. žrtev trgovine z ljudmi: tujec, ki ni državljan države članice EU in mu je v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, izdano dovoljenje za začasno prebivanje kot žrtvi trgovine z ljudmi;

25. žrtev nezakonitega zaposlovanja: tujec, ki ni državljan države članice EU in mu je v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, izdano dovoljenje za začasno prebivanje kot žrtvi nezakonitega zaposlovanja.

5. člen (uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona veljajo za vse tujce, razen če ta zakon ali mednarodna pogodba določa drugače.

(2) Za zaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji delovnega dovoljenja ne potrebujejo in se določbe tega zakona ne uporabljajo za:

1. tujce, ki so po mednarodnem pravu upravičeni do privilegijev in imunitete in razpolagajo s posebnim dokumentom, ki ga izda ali evidentira pristojno ministrstvo za zunanje zadeve;

2. tujce, ki v državi opravljajo storitve v okviru ustreznih dvostranskih ali večstranskih mednarodnih sporazumov ali sporazumov z EU ali mednarodnimi organizacijami o strokovno tehnični pomoči, izobraževanju, izpopolnjevanju ali raziskovanju ali ki opravljajo storitve v okviru projektov, ki se izvajajo skladno z navedenimi sporazumi;
3. tujce, ki so kot poročevalci za tuje medije ali tuji dopisniki akreditirani v Republiki Sloveniji;
4. tujce, ki opravljajo duhovniški poklic v okviru ustanovljenih verskih skupnosti, in tujce, ki organizirajo oziroma vodijo karitativno in humanitarno dejavnost v okviru registriranih organizacij in verskih skupnosti;
5. tujce, ki na podlagi pogodbe z ministrstvom, pristojnim za obrambo, ali ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, opravljajo storitve za potrebe obrambe in varnosti države, in osebe, ki se strokovno izpopolnjujejo na teh področjih;
6. tujce, ki so člani posadke ladij, posadke letal ali opravljajo prevoze v cestnem ali železniškem prometu in so zaposleni v podjetju, registriranem v tujini;
7. tujce, ki so v skladu z zakonom vpisani v sodni register v Republiki Sloveniji kot ustanovitelji, družbeniki ali člani nadzornih svetov družb in niso zastopniki;
8. poslovne obiskovalce;
9. tujce in njihovo spremljevalno tehnično osebje, ki kot predavatelji sodelujejo na organiziranih strokovnih srečanjih, predstavljajo znanstvene dosežke ali občasno sodelujejo pri njihovem izvajanju ali opravljajo začasno raziskovalno delo (sobotno leto – sabbatical);
10. tujce, ki imajo v Republiki Sloveniji status vajenca, dijaka ali študenta in na tej podlagi opravljajo vajeništvo ali študentsko delo, ter tujce, ki opravljajo vajeništvo ali študentsko delo na podlagi sporazumov o izmenjavi študentov ali dijakov;
11. tujce, ki opravljajo prostovoljno delo na podlagi zakona, ki ureja prostovoljstvo;
12. tujce, ki osebno opravljajo storitve ustvarjanja s področja kulture kot udeleženci kulturnih delavnic, srečanj, kolonij ali drugih kulturnih dogodkov ali kot poročevalci o njih; kot ustvarjalci in poustvarjalci s področja glasbene, glasbeno-scenske, plesne in baletne umetnosti; s področja literarnih umetnosti; s področja fotografske, video in filmske umetnosti; s področja umetnosti elektronskih medijev; s področja vizualne umetnosti, arhitekture in oblikovanja, intermedijske umetnosti, uprizoritvene umetnosti; s področja varovanja kulturne dediščine, knjižničarstva, arhivistike in ustvarjalne kulture; ter kot spremljajoče instruktažno, poročevalsko, organizacijsko in tehnično osebje;
13. tujce, ki sodelujejo na športnih in šahovskih prireditvah;
14. raziskovalce, ki imajo sklenjen sporazum o gostovanju z raziskovalno organizacijo iz Republike Slovenije, in za raziskovalce, ki izvajajo program raziskovalnega dela do največ treh mesecev v Republiki Sloveniji in imajo v drugi državi članici EU izdano dovoljenje za prebivanje raziskovalca;

15. tujce, ki v Republiki Sloveniji prebivajo v skladu z določbami zakona, ki ureja prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji, in opravljajo dela, ki se po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ne štejejo za delo ali zaposlovanje na črno, ali opravljajo malo delo v skladu z zakonom, ki ureja malo delo;

16. tujce, ki so poklicni športniki in so v Republiki Sloveniji sklenili pogodbo o sodelovanju s slovenskim klubom ali športno organizacijo s sedežem v Republiki Sloveniji in so vpisani v razvid poklicnih športnikov, v času treh mesecev, šteto od dneva prvega vstopa v Republiko Slovenijo;

17. tujce, ki na območju Republike Slovenije spremljajo oziroma vodijo goste ali skupine gostov iz tujine in so turistični vodniki ali turistični spremljevalci, ki opravljajo dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja spodbujanje razvoja turizma, ali gorski vodniki, ki opravljajo dejavnost v skladu z zakonom, ki ureja gorske vodnike.

(3) V primeru dvoma glede storitev ustvarjanja s področja kulture iz 12. točke prejšnjega odstavka poda mnenje minister, pristojen za kulturo, v vseh drugih primerih iz prejšnjega odstavka pa minister, pristojen za delo.

6. člen (zaposlitev in delo)

(1) Tujec je zaposlen v Republiki Sloveniji, kadar je na podlagi pogodbe o zaposlitvi v delovnem razmerju pri delodajalcu, ki ima sedež, podružnico ali prebivališče v Republiki Sloveniji, ali ima v skladu s tem zakonom status samozaposlene osebe.

(2) Pogodba o zaposlitvi mora biti v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, in s kolektivnimi pogodbami, ki zavezujejo delodajalca.

(3) Tujec opravlja delo v Republiki Sloveniji, kadar opravlja storitve kot napoteni delavec ali opravlja druge oblike dela, ki temeljijo na pogodbah o delu ali drugih civilnopravnih pogodbah, ki se časovno omejeno izvajajo na ozemlju Republike Slovenije.

(4) Tujec z dovoljenjem za zaposlitev ali z dovoljenjem za delo sme v Republiki Sloveniji opravljati samo tisto delo, za katero mu je bilo izdano delovno dovoljenje, razen zastopnika, ki lahko opravlja vsa dela v okviru dejavnosti, za opravljanje katerih je delodajalec registriran.

(5) Delodajalec, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, lahko za opravljanje te dejavnosti sklepa pogodbe o zaposlitvi samo s tujci, ki imajo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let ali imajo prost dostop na slovenski trg dela.

(6) Kadar je delodajalec fizična oseba s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ni registrirana za opravljanje dejavnosti (posameznik), sme skleniti pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu le s tujcem, ki ima prost dostop na trg dela ali osebno delovno dovoljenje, razen osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev.

(7) Tujci, ki so zaposleni ali opravljajo delo v Republiki Sloveniji, morajo imeti urejeno prebivanje v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev v Republiki

Sloveniji.

7. člen
(pravice iz delovnega razmerja)

Tujci, ki so v Republiki Sloveniji zaposleni v skladu z določbami tega zakona, so glede pravic in obveznosti iz delovnega razmerja izenačeni s slovenskimi državljani.

8. člen
(brezposelnost in pravice iz naslova brezposelnosti)

(1) Poleg tujcev, ki jih kot brezposelne osebe določa zakon, ki ureja trg dela, se za brezposelne osebe štejejo tudi tujci, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih določa zakon, ki ureja trg dela, in:

1. imajo prost dostop na slovenski trg dela,
2. so žrtve trgovine z ljudmi ali žrtve nezakonitega zaposlovanja,
3. so osebe s subsidiarno zaščito ali
4. imajo modro karto EU.

(2) Do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti so upravičeni vsi tujci, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu, ki ureja trg dela, in po mednarodnih pogodbah.

9. člen
(prost dostop na trg dela)

(1) Pravica do prostega dostopa na trg dela pomeni, da tujec v Republiki Sloveniji lahko opravlja delo, se zaposli ali samozaposli brez delovnega dovoljenja.

(2) Pravico do prostega dostopa na slovenski trg dela imajo:

1. družinski člani slovenskega državljana, ki svojo pravico dokazujejo z dovoljenjem za začasno prebivanje za družinskega člana;
2. državljani držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije, ki svojo pravico dokazujejo z državljanstvom države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije;
3. družinski člani državljanov iz prejšnje točke, ki nimajo državljanstva države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije in imajo dovoljenje za začasno prebivanje za družinskega člana ali vizum za dolgoročno bivanje, s katerim tudi izkazujejo svojo pravico do prostega dostopa na trg dela;
4. tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji;
5. begunci, ki svojo pravico dokazujejo z dokumentom, izdanim na podlagi zakona, ki ureja mednarodno zaščito;
6. tujci, ki imajo status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU, po enem letu prebivanja v Republiki Sloveniji, dokler imajo v Republiki Sloveniji veljavno

dovoljenje za začasno prebivanje, s katerim tudi izkazujejo svojo pravico do prostega dostopa na trg dela. Njihovi družinski člani nimajo prostega dostopa na slovenski trg dela, lahko pa se zaposlijo ali delajo v skladu z določbami tega zakona;

7. tujci slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti, ki svojo pravico dokazujejo z dovoljenjem za začasno prebivanje za tujca slovenskega rodu.

(3) Družinski člani državljana države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije in družinski člani slovenskega državljana (v nadaljnjem besedilu: družinski član) po tem zakonu so:

1. zakonec ali partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti;
2. potomci do dopolnjenega 21. leta starosti;
3. potomci zakonca ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti do dopolnjenega 21. leta starosti;
4. potomci, starejši od 21 let, in predniki, ki jih je državljan države članice EU, EGP, Švicarske konfederacije ali slovenski državljan po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati ali jih dejansko preživlja;
5. potomci, starejši od 21 let, in predniki zakonca ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti, ki jih je zakonec ali partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti državljana države članice EU, EGP, Švicarske konfederacije ali slovenskega državljana po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati ali jih dejansko preživlja;
6. predniki državljana države članice EU, EGP, Švicarske konfederacije in slovenskega državljana do njegovega 21. leta starosti
7. druga oseba, ki je kot član gospodinjstva v drugi državi članici EU, EGP ali Švicarski konfederaciji prebivala z državljanom EU, EGP, Švicarske konfederacije ali slovenskim državljanom ali jo je državljan EU, EGP, Švicarske konfederacije ali slovenski državljan po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati ali jo dejansko preživlja, kakor tudi oseba, za katero državljan države članice EU, EGP, Švicarske konfederacije ali slovenski državljan, zaradi njenega zdravstvenega stanja, osebno skrbi, in partner, s katerim državljan države članice EU, EGP, Švicarske konfederacije ali slovenski državljan živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti.

10. člen (delovna dovoljenja)

(1) Delovno dovoljenje je dokument, ki tujcu omogoča, da se v Republiki Sloveniji zaposli, samozaposli, opravlja storitve ali druga pogodbeno dela v skladu z določbami tega zakona.

(2) Delovno dovoljenje se izda kot osebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo.

(3) Osebnno delovno dovoljenje je delovno dovoljenje, ki v času veljavnosti tujcu omogoča dostop do trga dela, razen če je osebnno delovno dovoljenje izdano z veljavnostjo enega leta za samozaposlitev tujca.

(4) Dovoljenje za zaposlitev je delovno dovoljenje, vezano na stalne zaposlitvene potrebe delodajalcev. Z dovoljenjem za zaposlitev se sme tujec zaposliti le pri delodajalcu, kateremu je bilo izdano dovoljenje za zaposlitev tujca.

(5) Dovoljenje za delo je delovno dovoljenje z vnaprej določeno časovno omejitvijo, na podlagi katerega se tujec lahko začasno zaposli ali dela v Republiki Sloveniji v skladu z namenom, za katerega je bilo dovoljenje za delo izdano.

(6) Za isto časovno obdobje je tujcu lahko izdano le eno delovno dovoljenje, razen če ta zakon določa drugače.

(7) Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod) lahko v primeru univerzalnega pravnega nasledstva in v primeru prenosa podjetja v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, na podlagi sklepa o prenosu podjetja ali pogodbe o prenosu podjetja, ki jo skleneta podjetnik in poslovodstvo prevzemne družbe v obliki notarskega zapisa, za preostali čas veljavnosti delovnega dovoljenja izda novo (nadomestno) delovno dovoljenje. Z dnem začetka veljavnosti novega delovnega dovoljenja staro delovno dovoljenje preneha veljati, novemu pa se veljavnost izteče na isti dan, kot bi se iztekla veljavnost starega.

(8) Minister, pristojen za delo, določi obrazce za vložitev prošnje za izdajo delovnega dovoljenja, dokazila k vlogam, način izkazovanja izobrazbe in poklicne usposobljenosti tujca ter obliko in vsebino posamezne vrste delovnega dovoljenja.

11. člen (vloga)

(1) Vlogo za izdajo delovnega dovoljenja vloži v skladu z določbami tega zakona tujec, delodajalec, tuji delodajalec, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, naročnik storitve v primeru izvajanja individualnih storitev in slovenska ali tuja gospodarska družba v primeru usposabljanja v gospodarskih družbah.

(2) V primeru sklepanja delovnega razmerja je delodajalec dolžan pred vlogo za izdajo delovnega dovoljenja prijaviti prosto delovno mesto, v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(3) Delodajalec, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, lahko vloži vlogo za izdajo delovnega dovoljenja za tujca, za katerega je izdano veljavno dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo, najprej 60 dni pred iztekom veljavnosti delovnega dovoljenja.

(4) Rok iz prejšnjega odstavka ne velja v primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, ko lahko delodajalec, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, vloži vlogo za izdajo delovnega dovoljenja za tujca takoj po odpovedi.

12. člen
(obveznosti delodajalcev)

(1) Ob sklenitvi delovnega razmerja je delodajalec dolžan prijaviti tujca v socialno zavarovanje v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja. V času trajanja delovnega razmerja tujca ne sme odjaviti iz socialnega zavarovanja.

(2) Delodajalec na tujca ne sme prenašati finančnih bremen v zvezi s pridobivanjem delovnih dovoljenj ali urejanjem delovnega razmerja, ki so po tem zakonu in drugih predpisih določena kot strošek delodajalca.

13. člen
(nastanitev tujcev)

(1) Delodajalci in tuji delodajalci, ki zaposlujejo tujce, ter pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklenejo pogodbo o delu, in ki zagotavljajo nastanitev tem tujcem v Republiki Sloveniji, so jim dolžni zagotoviti minimalne bivanjske in higienske standarde.

(2) Minister, pristojen za delo, minister, pristojen za okolje in prostor, ter minister, pristojen za zdravje, skupaj izdajo podzakonski akt, s katerim določijo minimalne bivanjske in higienske standarde.

(3) Minimalni bivanjski standardi določajo opremljenost, vzdrževanje, ogrevanje in osvetlitev prostorov, največje število oseb, ki lahko prebivajo v enem prostoru, in minimalno kvadraturu prostora, glede na število oseb.

(4) Minimalni higienski standardi določajo največje število uporabnikov za posamezne sanitarne prostore, ločenost teh prostorov od drugih bivalnih prostorov, njihovo zračenje in osvetlitev.

(5) Višina najemnine za nastanitveni prostor se določi s pogodbo. V primeru spora glede višine najemnine za oddan nastanitveni prostor po tem zakonu odloča pristojno sodišče, pri čemer smiselno upošteva določbo 26.i člena Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja (Uradni list RS, št. 96/07 – uradno prečiščeno besedilo).

14. člen
(pristojni organi)

(1) Postopke v zvezi z izdajo in razveljavitvijo delovnih dovoljenj ter postopke v zvezi s soglasji k izdaji modre karte EU, izdajo odobritev, mnenj in potrdil, predpisanih s tem zakonom, izvaja zavod v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, če niso posamezna vprašanja z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, ali s tem zakonom drugače urejena.

(2) O pritožbah zoper odločbe, ki jih na prvi stopnji izda zavod, odloča ministrstvo, pristojno za delo.

(3) Davčni organ zavodu v postopku odločanja o izdaji delovnega dovoljenja in o soglasju k izdaji modre karte EU, kadar je to potrebno, posreduje informacijo o izpolnjevanju obveznosti delodajalca iz 6. točke drugega odstavka 27. člena in informacijo o izpolnjevanju obveznosti delodajalca iz 2. točke drugega odstavka 34. člena tega zakona, v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek.

(4) Zavod zbira in posreduje osebne podatke, določene s tem zakonom, v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Podatki se smejo uporabljati samo v namene, določene s tem zakonom.

II. poglavje

Zaposlovanje državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije ter izvajanje storitev

1. Zaposlovanje

15. člen (opredelitev pravice)

(1) Državljanji držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije imajo prost dostop na trg dela, razen če mednarodna pogodba določa drugače ali če vlada sprejme ukrepe iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona.

(2) Družinski člani državljanov iz prejšnjega odstavka imajo prost dostop na trg dela, če imajo dovoljenje za prebivanje za družinskega člana ali vizum za dolgoročno bivanje, razen če mednarodna pogodba določa drugače ali če vlada sprejme ukrepe iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona.

2. Izvajanje storitev

16. člen (opredelitev pravice)

(1) Delodajalec s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji lahko z delavci, zaposlenimi pri njem, ne glede na njihovo državljanstvo, v Republiki Sloveniji izvaja storitve brez delovnih dovoljenj, razen če mednarodna pogodba določa drugače ali če vlada sprejme ukrepe iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona.

(2) Državljanji države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije lahko kot fizične osebe izvajajo storitve brez delovnega dovoljenja, razen če mednarodna pogodba določa drugače ali če vlada sprejme ukrepe iz tretjega odstavka 2. člena tega zakona.

17. člen
(zagotavljanje pravic)

Delodajalec iz prvega odstavka prejšnjega člena je v času izvajanja storitev v Republiki Sloveniji dolžan svojim napotnim delavcem zagotoviti pravice, določene v zakonu, ki ureja delovna razmerja.

18. člen
(prijava začetka izvajanja storitve)

(1) Delodajalec iz prvega odstavka 16. člena tega zakona je dolžan zavodu najpozneje pred začetkom dela prijaviti začetek izvajanja storitve na obrazcu, ki vsebuje podatke o:

1. firmi in sedežu firme delodajalca,
2. odgovorni osebi delodajalca,
3. številu napotnih delavcev,
4. vrsti storitve,
5. kraju in trajanju izvajanja storitve,
6. tem, da so napoteni delavci, ki so državljani tretjih držav, zakonito zaposleni in imajo urejeno prebivanje v državi, kjer ima delodajalec svoj sedež,
7. osebnem imenu in priimku imenovanega napotnega delavca, ki bo vez med tujim delodajalcem in pristojnimi nadzornimi organi, in
8. naročniku storitve.

(2) Državljan države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije iz drugega odstavka 16. člena tega zakona je dolžan zavodu najpozneje pred začetkom dela prijaviti začetek izvajanja storitve na obrazcu, ki vsebuje podatke o:

1. osebnem imenu in priimku državljana države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije,
2. vrsti storitve,
3. kraju in trajanju izvajanja storitve,
4. naročniku storitve.

(3) Minister, pristojen za delo, predpiše obrazec prijave iz prvega in drugega odstavka tega člena, način posredovanja podatkov ministrstvu, pristojnemu za delo, ter način sporočanja teh podatkov davčnemu organu.

19. člen
(evidenca)

(1) Zaradi spremljanja stanja na trgu dela, statističnih ali znanstvenih namenov in izvajanja pravice do uvedbe varnostne klavzule, kakor jo določa Zakon o ratifikaciji Pogodbe med Kraljevino Belgijo, Kraljevino Dansko, Zvezno republiko Nemčijo, Helensko republiko, Kraljevino Španijo, Francosko republiko, Irsko, Italijansko republiko, Velikim vojvodstvom Luksemburg, Kraljevino Nizozemsko, Republiko Avstrijo, Portugalsko republiko, Republiko Finsko, Kraljevino Švedsko, Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske (državami članicami Evropske unije) in Češko republiko, Republiko Estonijo, Republiko Ciper, Republiko Latvijo, Republiko Litvo, Republiko Madžarsko, Republiko Malto, Republiko Poljsko, Republiko Slovenijo in Slovaško republiko o pristopu Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji s Sklepno listino (MPPEU, Uradni list RS, št. 12/04), zavod vodi evidenco izvajalcev storitev iz prvega in drugega odstavka 16. člena tega zakona s podatki, določenimi v prijavi začetka opravljanja storitev iz prejšnjega člena.

(2) Podatki iz evidence iz prejšnjega odstavka se hranijo dve leti po prijavi dela in se nato arhivirajo.

(3) Minister, pristojen za delo, predpiše način obdelave podatkov iz evidence po tem členu.

III. poglavje

Zaposlovanje tujcev

1. Osebno delovno dovoljenje

20. člen
(splošna določba)

Osebno delovno dovoljenje se izda na vlogo tujca za čas, določen s tem zakonom, neodvisno od stanja in razmer na trgu dela.

21. člen
(samozaposlitev)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, lahko tujec ustanovi ali soustanovi osebno gospodarsko družbo in na podlagi ustanoviteljskih pravic zastopa družbo ali se registrira kot samostojni podjetnik posameznik, če ima osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo enega leta, z veljavnostjo treh let ali ima prost dostop na trg dela.

(2) Tujec lahko pridobi osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. ima veljavno dovoljenje za prebivanje,

2. je pred registracijo ali vpisom najmanj eno leto neprekinjeno prebival v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za prebivanje,

3. izkaže lastna finančna sredstva v višini 10.000 evrov in

4. v primeru, ko se določena dejavnost lahko opravlja le v poslovnem prostoru, izkaže lastništvo poslovnega prostora ali ustrezno najemno pogodbo ali v primeru, ko poslovni prostor ni pogoj, izkaže lastništvo prostora (objekta) ali ustrezno najemno pogodbo za prostor (objekt), kjer ima sedež.

(3) Pri soustanavljanju osebne gospodarske družbe zadostuje, da pogoj iz 4. točke prejšnjega odstavka izpolnjuje eden od ustanoviteljev.

(4) Pogoja iz 1. in 2. točke drugega odstavka tega člena se ne upoštevata za tujca, ki:

1. je bil najmanj eno leto neprekinjeno zaposlen kot dnevni delovni migrant v Republiki Sloveniji,

2. ima status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU.

(5) Pogoj enoletnega neprekinjenega prebivanja iz 2. točke drugega odstavka tega člena ni izpolnjen, če je bilo dovoljenje za prebivanje izdano na podlagi dovoljenja za delo za sezonsko delo, dovoljenja za delo za usposabljanje in izpopolnjevanje, dovoljenja za delo za usposabljanje v gospodarskih družbah ali dovoljenja za delo za izvajanje storitev z napotnimi delavci.

(6) Osebno delovno dovoljenje iz drugega odstavka tega člena lahko tujec večkrat podaljša za čas do enega leta, če je vpisan kot ustanovitelj ali soustanovitelj v sodni register in zastopa osebno gospodarsko družbo ali njeno pravno naslednico ali če je vpisan v poslovnem registru kot samostojni podjetnik posameznik. Vlogo za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo enega leta lahko tujec vložijo najprej 60 dni in najkasneje 30 dni pred iztekom veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja. Če vloga za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja ni vložena pravočasno, se obravnava v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(7) Ne glede na določbi prvega in drugega odstavka tega člena, lahko tujec za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti pridobi osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, če je vpisan v poslovni register.

22. člen

(osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let)

(1) Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko pridobi:

1. družinski član begunca ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
2. samozaposleni tujec, ki je v Republiki Sloveniji samozaposlen in na tej podlagi prijavljen v socialno zavarovanje zadnjih 22 mesecev ter je vpisan v poslovni register; vlogo lahko vloži najprej 60 dni pred iztekom veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev in najkasneje 30 dni po izteku veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev;
3. tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji in dnevni delovni migrant, ki sta bila v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev zaposlena v Republiki Sloveniji in na tej podlagi prijavljena v socialno zavarovanje; vlogo lahko vložita najprej 60 dni pred iztekom veljavnosti delovnega dovoljenja in najkasneje 30 dni po izteku veljavnosti delovnega dovoljenja, na podlagi katerega sta bila zaposlena;
4. tujec, ki je zadnji letnik šolanja končal v Republiki Sloveniji in pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo, če si v roku dveh let od pridobljenega naziva najde delodajalca ali se samozaposli;
5. tujec, ki je v Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela in si v roku enega leta najde delodajalca ali se samozaposli;
6. družinski član tujca iz prejšnje točke, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
7. družinski član tujca, ki mu je bilo v Republiki Sloveniji izdano dovoljenje za začasno prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela, ki ima veljavno dovoljenje za začasno prebivanje, zaradi združitve družine.

(2) Za družinske člane tujca se štejejo:

1. zakonec ali partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti;
2. mladoletni neporočeni otroci tujca;
3. mladoletni neporočeni otroci zakonca ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti;
4. starši mladoletnega tujca;
5. polnoletni neporočeni otroci in starši tujca, zakonca ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti, katere je tujec, zakonec ali partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti po zakonu države, katere državljan je, dolžan preživljati;
6. partner, s katerim tujec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, kar tujec dokaže z ustrežno javno listino;
7. druga oseba, ki ji organ, pristojen za izdajo dovoljenja za prebivanje, zaradi združitve družine izda dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji.

(3) Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let se lahko enkrat podaljša za eno leto, če je bil tujec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge za podaljšanje zaposlen ali samozaposlen in na tej podlagi prijavljen v socialno zavarovanje v Republiki Sloveniji. Vlogo za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let lahko tujec vložijo najprej 60 dni in najkasneje 30 dni pred iztekom veljavnosti osebnega delovnega dovoljenja. Če vloga za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja ni vložena pravočasno, se obravnava v skladu s prvim odstavkom tega člena.

(4) Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let se lahko ponovno izda pod pogoji, določenimi v tem členu.

23. člen

(osebno delovno dovoljenje za posebne kategorije tujcev)

(1) Osebno delovno dovoljenje lahko pridobi prosilec za mednarodno zaščito, oseba z začasno zaščito, žrtev trgovine z ljudmi, žrtev nezakonitega zaposlovanja in oseba s subsidiarno zaščito.

(2) Prosilcu za mednarodno zaščito se osebno delovno dovoljenje lahko izda devet mesecev po vložitvi prošnje za mednarodno zaščito, in sicer za čas treh mesecev z možnostjo podaljšanja. Dovoljenje se izda prosilcu, čigar istovetnost je nesporno ugotovljena, odločitev organa, pristojnega za priznanje mednarodne zaščite, pa v tem času še ni bila vročena prosilcu, pri čemer zamude ni mogoče pripisati prosilcu za mednarodno zaščito. Izpolnjevanje pogojev za izdajo dovoljenja prosilec za mednarodno zaščito dokazuje s potrdilom, ki ga izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(3) Osebi z začasno zaščito se osebno delovno dovoljenje izda za čas trajanja statusa osebe z začasno zaščito.

(4) Žrtvi trgovine z ljudmi in žrtvi nezakonitega zaposlovanja se osebno delovno dovoljenje izda za čas veljavnosti dovoljenja za prebivanje.

(5) Osebi s subsidiarno zaščito se osebno delovno dovoljenje izda za čas treh let z možnostjo podaljšanja za dve leti.

24. člen

(osebno delovno dovoljenje na podlagi mednarodne pogodbe)

Osebno delovno dovoljenje se lahko izda tudi v primerih in za čas, kot ga določa mednarodna pogodba. Če mednarodna pogodba tako določa, se osebno delovno dovoljenje lahko izda tudi brez plačila taks.

2. Dovoljenje za zaposlitev

25. člen

(splošne določbe)

(1) Dovoljenje za zaposlitev se izda ali podaljša na vlogo delodajalca za čas, ki ga delodajalec opredeli v vlogi, ki pa ne more biti daljši od enega leta.

(2) Zavod je v primeru, da je s tem zakonom določena kontrola trga dela, dolžan v roku osmih delovnih dni od prijave prostega delovnega mesta delodajalca pisno obvestiti, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne domače ali z domačimi izenačene brezposelne osebe.

(3) Vlogo za izdajo dovoljenja za zaposlitev za prijavljeno prosto delovno mesto delodajalec vложи v roku 30 dni od prejema obvestila iz prejšnjega odstavka ali v roku 30 dni od prijave prostega delovnega mesta, če se trg dela ne kontrolira.

(4) V času veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ni mogoča zaposlitev na drugem delovnem mestu ali skrajšanje polnega delovnega časa na čas, krajši od polnega, glede na razpisano prosto delovno mesto, na podlagi katerega je bilo izdano delovno dovoljenje.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka delodajalec vrne veljavno dovoljenje za zaposlitev in lahko pridobi novo dovoljenje za zaposlitev pod pogoji iz 27. člena tega zakona.

26. člen

(nadomestno dovoljenje za zaposlitev)

(1) V času veljavnosti dovoljenja za zaposlitev, izdanega za krajši delovni čas od polnega, lahko delodajalec vложи vlogo za izdajo nadomestnega dovoljenja za zaposlitev za polni delovni čas.

(2) Nadomestno dovoljenje za zaposlitev se izda na podlagi nove pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas, brez upoštevanja pogojev iz 27. člena tega zakona, za preostali čas veljavnosti delovnega dovoljenja.

(3) Z dnem začetka veljavnosti nadomestnega dovoljenja za zaposlitev staro dovoljenje za zaposlitev preneha veljati.

27. člen

(pogoji za izdajo dovoljenja za zaposlitev)

(1) Dovoljenje za zaposlitev se izda pod pogojem, da v evidenci zavoda ni ustreznih domačih brezposelnih oseb oziroma oseb, ki so glede pravic do zaposlitve izenačene z državljani Republike Slovenije.

(2) Za izdajo dovoljenja za zaposlitev morajo biti izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

1. da je delodajalec ustrezno registriran ali vpisan v poslovnem registru;

2. da delodajalec šest mesecev pred vložitvijo vloge za izdajo dovoljenja za zaposlitev ni vložil pisnega obvestila o prenehanju potreb po delu večjega števila delavcev na zavod, skladno z zakonom, ki ureja delovna razmerja;

3. da delodajalec iz poslovnih razlogov šest mesecev pred vložitvijo vloge ni odpuščal delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnega mesta, za katerega je delodajalec vložil vlogo za izdajo dovoljenja za zaposlitev;
4. da delodajalec šest mesecev pred vložitvijo vloge ni zavrnil zaposlitve brezposelne osebe, ki je ustrezala zahtevanim pogojem;
5. da delodajalec izkaže najmanj šestmesečno poslovanje v višini, ki zagotavlja izplačilo minimalne plače za najmanj dva zaposlena delavca v vsakem od zadnjih šest mesecev poslovanja;
6. da je delodajalec za zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge ali za čas poslovanja, če je ta krajši od šest mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnava davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;
7. da je delodajalec prijavil prosto delovno mesto;
8. da ni izkoriščena kvota iz 54. člena tega zakona;
9. da tujec izpolnjuje pogoje, ki jih zahteva delodajalec;
10. da delodajalec priloži z njegove strani podpisano pogodbo o zaposlitvi.

(3) V primeru izdaje dovoljenja za zaposlitev za dnevnega delovnega migranta, za tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo ali za tujca, ki ima status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU, se pogoj iz 5. točke prejšnjega odstavka ne upošteva.

28. člen

(podaljšanje dovoljenja za zaposlitev)

(1) Dovoljenje za zaposlitev, na podlagi katerega je bila opravljena prijava zaposlitve in je bil tujec od dneva prijave neprekinjeno prijavljen v socialno zavarovanje, lahko isti delodajalec za istega tujca, ki bo še naprej delal na istem delovnem mestu, podaljša za čas, določen v vlogi, vendar največ za eno leto.

(2) Dovoljenje za zaposlitev se lahko podaljša, če delodajalec priloži pogodbo o zaposlitvi, podpisano s strani delodajalca in tujca, in če so izpolnjeni pogoji iz 1. in 6. točke drugega odstavka prejšnjega člena.

(3) Vlogo za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev lahko delodajalec vloži najprej 60 dni in najpozneje 30 dni pred iztekom veljavnosti predhodnega dovoljenja za zaposlitev. Ob pravočasno vloženi vlogi za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev zavod v primeru, da podaljšano dovoljenje ni izdano pred iztekom veljavnosti predhodnega dovoljenja za zaposlitev, izda potrdilo o vloženi vlogi, ki velja kot dovoljenje za zaposlitev do dokončnosti odločbe o podaljšanju dovoljenja za zaposlitev. Če vloga za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev ni vložena pravočasno, se obravnava v skladu s prejšnjim členom.

(4) Pri podaljšanju dovoljenja za zaposlitev se za istega delodajalca šteje tudi pravni

naslednik delodajalca. Pravni naslednik prvega delodajalca je po tem zakonu delodajalec prevzemnik, na katerega preidejo pogodbene in druge pravice in obveznosti iz delovnih razmerij, ki so jih imeli delavci na dan prenosa pri delodajalcu prenosniku, če pride zaradi pravnega prenosa podjetja ali dela podjetja, izvedenega na podlagi zakona, drugega predpisa, pravnega posla ali pravnomočne sodne odločbe, ali zaradi združitve ali delitve do spremembe delodajalca.

29. člen (zaposlitev brez kontrole trga dela)

(1) Minister, pristojen za delo, določi primere, ko zaposlitev tujca zaradi narave dela ni vezana na trg dela (tujci s poklici, ki jih na slovenskem trgu dela primanjkuje, tujci s poklici, ki jih ni mogoče pridobiti z izobraževanjem ali usposabljanjem v Republiki Sloveniji, znanstveniki, lektorji, tujci z visokošolsko izobrazbo, osebje v diplomatskih predstavništvi, ki nima privilegiranega statusa, in podobno) in se dovoljenje za zaposlitev izda brez upoštevanja pogoja iz prvega odstavka 27. člena tega zakona.

(2) Minister, pristojen za delo, na podlagi ugotovitve, da zaposlovanje tujcev ne bo škodljivo vplivalo na trg dela, ob upoštevanju stanja brezposelnosti, strukture zaposlovanja in regionalnih potreb za odpiranje novih delovnih mest v okviru posameznih gospodarskih panog, s soglasjem ministra, pristojnega za področje dejavnosti, določi po območnih službah zavoda za zaposlovanje dejavnosti oziroma poklice, v katerih se lahko dovoli izdaja dovoljenja za zaposlitev, ne glede na določbo prvega odstavka 27. člena tega zakona.

(3) Dovoljenje za zaposlitev se v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko izda, če so izpolnjeni pogoji iz 1., 6., 7., 8., 9. in 10. točke drugega odstavka 27. člena tega zakona.

(4) Dovoljenje za zaposlitev se v primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko podaljša pod pogoji iz 28. člena tega zakona.

30. člen (zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih)

(1) Za tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo, za katerega je že izdano dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo za tujega zastopnika, se lahko po najmanj enomesečni neprekinjeni zaposlitvi pri prvem delodajalcu izdajo dovoljenja za zaposlitev pri drugih delodajalcih.

(2) Tujec se lahko, v skladu z določbami zakona, ki ureja delovna razmerja, zaposli pri drugem delodajalcu, če delodajalec in tujec izpolnjujeta pogoje za izdajo dovoljenja za zaposlitev. Delodajalec k vlogi priloži sporazum med njim, tujcem in delodajalcem, pri katerem je tujec že zaposlen.

3. Modra karta EU

31. člen

(soglasje k izdaji modre karte EU)

(1) V postopku izdaje ali podaljšanja veljavnosti modre karte EU, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja prebivanje tujcev, zavod na zahtevo upravne enote preveri, ali tujec in delodajalec izpolnjujeta pogoje za soglasje k izdaji modre karte EU.

(2) Zavod v postopku izdaje soglasja preveri:

1. ali ima tujec ustrezno visokošolsko izobrazbo ali najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo, v poklicu ali sektorju, ki je naveden v pogodbi o zaposlitvi,

2. ali ima tujec pogodbo o zaposlitvi, podpisano s strani delodajalca za najmanj eno leto in

3. ali je tujcu v pogodbi o zaposlitvi zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v Republiki Sloveniji, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu Republike Slovenije.

(3) V primeru, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pogoji iz prvega odstavka 27. člena in pogoji iz 1., 6., 7. in 9. točke drugega odstavka 27. člena tega zakona ter delodajalcu ni prepovedano zaposlovanje in delo tujcev po 1. točki četrtega odstavka, po 1. točki petega odstavka, po šestem ali devetem odstavku 55. člena tega zakona zavod da soglasje k izdaji modre karte EU.

(4) V prvih dveh letih zakonite zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote da soglasje k podaljšanju modre karte EU ali soglasje k zamenjavi delodajalca, če so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka tega člena, pogoji iz 1., 6., 7. in 9. točke drugega odstavka 27. člena tega zakona in če delodajalcu ni prepovedano zaposlovanje in delo tujcev po 1. točki četrtega odstavka, po 1. točki petega odstavka, po šestem ali devetem odstavku 55. člena tega zakona.

(5) Po prvih dveh letih zakonite zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote da soglasje k podaljšanju modre karte EU, če so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka tega člena.

(6) Po prvih dveh letih zakonite zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote ob zamenjavi delodajalca preveri, ali so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka tega člena, in o ugotovitvah nemudoma obvesti upravno enoto.

(7) V primeru, da zavod potem, ko je že dal soglasje, ugotovi, da niso več izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka tega člena, da delodajalec tujca ni prijavil v socialno zavarovanje ali da ga je v času trajanja delovnega razmerja odjavil iz socialnega zavarovanja, o tem nemudoma obvesti upravno enoto.

(8) Zavod o soglasju odloči v roku 30 dni od prejema popolne zahteve upravne enote za izdajo soglasja.

(9) Za delodajalca, ki zaposli tujca z modro karto EU, se glede prijave in odjave dela smiselno uporabljajo določbe VI. poglavja tega zakona.

(10) Družinski člani imetnika modre karte EU imajo dostop do trga dela v skladu s tem zakonom.

IV. poglavje

Posebne oblike zaposlovanja in dela tujcev

32. člen (splošne določbe)

(1) Posebne oblike zaposlovanja in dela tujcev so:

1. sezonsko delo tujcev,
2. delo tujih zastopnikov,
3. usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev,
4. usposabljanje pri gospodarskih družbah v Republiki Sloveniji.

(2) Posebne oblike zaposlovanja in dela tujcev iz prejšnjega odstavka se lahko opravljajo na podlagi dovoljenja za delo, če so izpolnjeni pogoji po tem zakonu in če ni izkoriščena kvota delovnih dovoljenj za posamezno obliko zaposlovanja ali dela tujcev iz 54. člena tega zakona.

(3) Dovoljenje za delo se lahko po izteku veljavnosti le izjemoma podaljša, skladno z določbami tega zakona.

1. Sezonsko delo tujcev

33. člen (sezonsko delo tujcev v kmetijstvu in gozdarstvu)

(1) Dovoljenje za delo za sezonsko delo tujcev se lahko izda le za opravljanje dela ali zaposlitve v kmetijstvu ali gozdarstvu, ki je neločljivo povezano s sezono, v kateri je za posamezno dejavnost značilen izrazito povečan obseg potrebe po delovni sili.

(2) Za opravljanje sezonskega dela delodajalec in tujec skleneta delovno razmerje za določen čas. Če se delo opravlja do največ trideset dni skupaj, se lahko sklene pogodba o delu. Pogodba o delu se lahko sklene le trikrat v posameznem koledarskem letu.

(3) Dovoljenje za delo za sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu v primeru sklenjenega delovnega razmerja se izda na vlogo delodajalca brez kontrole trga dela, če so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 27. člena tega zakona. Če je delodajalec fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije

vpisana v register kmetijskih gospodarstev, se pri izdaji dovoljenja za delo upoštevata le pogoja iz 7. in 8. točke drugega odstavka 27. člena tega zakona.

(4) Dovoljenje za delo za sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu v primeru sklenjene pogodbe o delu se izda na vlogo pravne ali fizične osebe iz prejšnjega odstavka, če je izpolnjen pogoj iz 8. točke drugega odstavka 27. člena tega zakona.

(5) Dovoljenje za delo se lahko, v primeru sklenjenega delovnega razmerja, podaljša ali ponovno izda istemu ali drugemu delodajalcu, večkrat letno. Skupno trajanje veljavnosti enega ali več dovoljenj za delo, izdanih za istega tujca, ne sme presegati šestih mesecev v koledarskem letu.

(6) Ne glede na prejšnji odstavek, se lahko na podlagi mnenja zbornice, pristojne za kmetijstvo in gozdarstvo, da je prišlo do izrednih pridelovalnih pogojev (podaljšanje vegetacije), dovoljenje za delo podaljša za največ en mesec, v primeru sklenjene pogodbe o delu pa največ za 15 dni.

2. Delo tujih zastopnikov

34. člen

(pogoji za izdajo dovoljenja)

(1) Dovoljenje za delo tujih zastopnikov lahko pridobijo le samostojni podjetniki posamezniki ali pravne osebe, ustanovljene v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

(2) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik lahko pridobi dovoljenje za delo za zastopnika tujca, če:

1. je registriran najmanj šest mesecev in izkaže najmanj šestmesečno poslovanje v višini, ki zagotavlja izplačilo minimalne plače za najmanj dva zaposlena delavca v vsakem od zadnjih šest mesecev poslovanja;

2. je v vsakem od zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;

3. je zastopnik vpisan v ustreznem registru.

(3) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki še nista registrirana več kot šest mesecev, lahko pridobita dovoljenje za delo za zastopnika, če izpolnjujeta naslednje pogoje:

1. v primeru, ko se določena dejavnost lahko opravlja le v poslovnem prostoru, izkaže lastništvo poslovnega prostora ali ustrezno najemno pogodbo ali v primeru, ko poslovni prostor ni pogoj, izkaže lastništvo prostora (objekta) ali ustrezno najemno pogodbo za prostor (objekt), kjer ima sedež;

2. izkaže investicijo v Sloveniji v višini najmanj 30.000 evrov za zagon družbe;

3. je zastopnik vpisan v ustreznem registru.

(4) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki zaposluje do vključno deset delavcev, lahko pridobi eno dovoljenje za delo za zastopnika družbe in eno dovoljenje za delo za zastopnika podružnice, ne glede na število podružnic.

(5) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki zaposluje do vključno petdeset delavcev, lahko pridobi dve dovoljenji za delo za zastopnika družbe in dve dovoljenji za delo za zastopnika podružnice, ne glede na število podružnic.

(6) Tuji delodajalec, ki v Republiki Sloveniji posluje z eno ali več podružnicami, lahko pridobi eno dovoljenje za delo za zastopnika posamezne podružnice, če podružnica zaposluje do vključno deset delavcev.

(7) Tuji delodajalec, ki v Republiki Sloveniji posluje z eno ali več podružnicami, lahko pridobi dve dovoljenji za delo za zastopnika posamezne podružnice, če podružnica zaposluje do vključno petdeset delavcev.

(8) Dovoljenje za delo za zastopnika se izda za največ dve leti.

(9) Dovoljenje za delo se lahko ponovno izda, če pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka tega člena.

3. Usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev

35. člen

(pogoji za usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev)

(1) Usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev se izvaja na podlagi sklenjenega delovnega razmerja, razen v primeru, če drug zakon omogoča opravljanje usposabljanja in izpopolnjevanje brez sklenjenega delovnega razmerja.

(2) Usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev se lahko izvaja le na podlagi mnenja gospodarskega združenja, pristojne zbornice ali ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti, ki tudi potrdi program usposabljanja in izpopolnjevanja.

(3) V primeru, da usposabljanje in izpopolnjevanje organizira gospodarsko združenje, pristojna zbornica ali ministrstvo, pristojno za področje dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: organizator), mnenje iz drugega odstavka ni potrebno. V tem primeru organizator usposabljanja in izpopolnjevanja in delodajalec, pri katerem se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval, skleneta pisno pogodbo, s katero se uredijo medsebojna razmerja glede obveznosti in odgovornosti obeh pogodbenih strank pri izvajanju programa usposabljanja in izpopolnjevanja.

(4) Dovoljenje za delo se lahko izda na vlogo delodajalca ali pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, pri kateri se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval, za čas do enega leta. Kadar programa usposabljanja in izpopolnjevanja ni mogoče zaključiti v tem času, se lahko dovoljenje za delo podaljša za največ šest mesecev. Če se usposabljanje in izpopolnjevanje izvajata na področju medicine (specializacija), se dovoljenje za delo lahko izda za čas do dveh

let, z možnostjo podaljšanja do zaključka specializacije.

(5) Tujec se lahko pod navedenimi pogoji le enkrat vključi v posamezni program usposabljanja in izpopolnjevanja.

4. Usposabljanje v gospodarskih družbah

36. člen

(usposabljanje tujih napotnih delavcev)

(1) Usposabljanje tujih napotnih delavcev se lahko izvaja v primeru, če sta slovenska in tuja gospodarska družba kapitalsko povezani, ali v primeru, če gre za poslovno-tehnično sodelovanje ali prenos tehnologije.

(2) Usposabljanje tujih napotnih delavcev se izvaja v gospodarski družbi s sedežem v Republiki Sloveniji, na podlagi pogodbe o usposabljanju, ki jo skleneta slovenska in tuja gospodarska družba.

(3) Pogodba o usposabljanju vsebuje določila o plačilu, nastanitvi in prehrani napotnih delavcev ter program usposabljanja, ki ga potrdi pristojna zbornica ali združenje delodajalcev.

(4) Slovenska gospodarska družba tujim napotnim delavcem zagotovi najmanj minimalne pravice v zvezi z delovnim časom, odmori in počitki, nočnim delom, varnostjo in zdravjem pri delu ter posebnim varstvom delavcev po določbah zakona, ki ureja delovna razmerja, in po določbah kolektivnih pogodb, ki zavezujejo delodajalca.

(5) Tuja gospodarska družba lahko na usposabljanje napoti posameznega delavca večkrat, vendar največ za tri mesece v času dveh let.

(6) Dovoljenje za delo za napotene delavce iz prvega odstavka tega člena se izda na vlogo tuje gospodarske družbe.

(7) Minister, pristojen za delo, s soglasjem ministra, pristojnega za gospodarstvo, podrobneje določi kriterije o potrebni kapitalski povezanosti, vrsti poslovno-tehničnega sodelovanja ali o prenosu tehnologije, pogoje, ki jih mora izpolnjevati pogodba iz tretjega odstavka tega člena s programom usposabljanja, ter kriterije za izdajo soglasja pristojne zbornice ali združenja delodajalcev po tem zakonu.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za samostojne podjetnike posameznike.

37. člen

(usposabljanje slovenskih delavcev)

(1) Usposabljanje slovenskih delavcev lahko izvajajo tuji napotni delavci v slovenskih gospodarskih družbah v primeru, ko sta slovenska in tuja gospodarska družba kapitalsko povezani, ali v primeru, da gre za poslovno-tehnično sodelovanje

ali prenos tehnologije.

(2) Usposabljanje slovenskih delavcev se izvaja v gospodarski družbi s sedežem v Republiki Sloveniji na podlagi pogodbe o usposabljanju, ki jo skleneta slovenska in tuja gospodarska družba.

(3) Pogodba o usposabljanju vsebuje določila o plačilu, nastanitvi in prehrani napotениh delavcev ter program usposabljanja, ki ga potrdi pristojna zbornica ali združenje delodajalcev.

(4) Slovenska gospodarska družba tujim napotениm delavcem zagotovi najmanj minimalne pravice v zvezi z delovnim časom, odmori in počitki, nočnim delom, varnostjo in zdravjem pri delu ter posebnim varstvom delavcev po določbah zakona, ki ureja delovna razmerja, in po določbah kolektivnih pogodb, ki zavezujejo delodajalca.

(5) Tuja gospodarska družba lahko na usposabljanje slovenskih delavcev napoti posameznega delavca večkrat, vendar največ za tri mesece v času dveh let.

(6) Dovoljenje za delo za napotene delavce iz prvega odstavka tega člena se izda na vlogo slovenske gospodarske družbe.

(7) Minister, pristojen za delo, s soglasjem ministra, pristojnega za gospodarstvo, podrobneje določi kriterije o potrebni kapitalski povezanosti, vrsti poslovno-tehničnega sodelovanja ali o prenosu tehnologije, pogoje, ki jih mora izpolnjevati pogodba iz tretjega odstavka tega člena s programom usposabljanja, ter kriterije za izdajo soglasja pristojne zbornice ali združenja delodajalcev po tem zakonu.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za samostojne podjetnike posameznike.

V. poglavje

Izvajanje storitev

1. Izvajanje storitev z napotениmi delavci

38. člen (splošne določbe)

(1) Tuji delodajalci lahko z napotениmi delavci izvajajo čezmejne storitve s tržno prisotnostjo ali brez nje, v skladu s predpisi Republike Slovenije in mednarodnimi pogodbami.

(2) Tuji delodajalec lahko izvaja čezmejne storitve:

1. z napotitvijo svojih delavcev v svojem imenu in za svoj račun na podlagi pogodbe

z naročnikom iz Republike Slovenije, kateremu so storitve namenjene, ali

2. z napotitvijo svojih delavcev v podjetje, s katerim je tržno prisoten v Republiki Sloveniji (gibanje oseb znotraj združb).

(3) Tuji delodajalec lahko izvaja storitve z napotenimi delavci, ki so že najmanj eno leto zaposleni pri njem.

(4) Dovoljenje za delo se izda na vlogo tujega delodajalca, če so izpolnjeni pogoji po tem zakonu in če ni izkoriščena kvota delovnih dovoljenj iz 54. člena tega zakona.

(5) V času izvajanja storitev na ozemlju Republike Slovenije tuji delodajalec svojim napotenim delavcem zagotavlja najmanj minimalne pravice v zvezi z delovnim časom, odmori in počitki, nočnim delom, minimalnim letnim dopustom, plačo, varnostjo in zdravjem pri delu ter posebnim varstvom delavcev po določbah zakona, ki ureja delovna razmerja, in po določbah kolektivnih pogodb, ki veljajo na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

(6) V izjemnih primerih, ko je storitev posebnega pomena za državo, se lahko storitev izvaja daljši čas, kot je določen v prvem odstavku 39. člena ali prvem odstavku 40. člena tega zakona, ne glede na to, ali se zahteva tržna prisotnost. Pred vložitvijo vloge za izdajo dovoljenj za delo naročnik storitve na podlagi utemeljene obrazložitve pridobi pisno soglasje ministrstva, pristojnega za delo, ki v soglasju z ministrstvom, pristojnim za področje dejavnosti, odloči o utemeljenosti izvajanja storitve za daljši čas ter določi čas izvajanja storitve in število napotenih delavcev, ki bodo storitev izvajali.

(7) Minister, pristojen za delo, lahko v primerih, ko ni vzajemnosti (dejanska vzajemnost), prepove ali omeji čezmejno izvajanje storitev z napotenimi delavci na podlagi predhodno pridobljenega mnenja ministra, pristojnega za gospodarstvo, ali ministra, pristojnega za področje dejavnosti, pristojne zbornice in reprezentativnih sindikatov na ravni države, če bi nadaljnje izvajanje storitev negativno vplivalo na stanje zaposlenosti, možnost konkuriranja domačih ponudnikov na tujih trgih ali imelo druge škodljive posledice za trg dela.

(8) Obstoje vzajemnosti se domneva do dokaza o nasprotnem, v primeru dvoma je odločilno stališče ministra, pristojnega za delo.

39. člen

(izvajanje storitev brez tržne prisotnosti)

(1) Tujemu delodajalcu, ki v Republiki Sloveniji ni tržno prisoten, se lahko za posameznega napotenega delavca enkrat ali večkrat v koledarskem letu izda dovoljenje za delo za izvajanje storitev z napotenimi delavci, pri čemer skupna veljavnost ne sme presegati treh mesecev, razen če mednarodna pogodba določa drugače.

(2) Dovoljenje za delo se lahko pred iztekom veljavnosti podaljša za največ en mesec, če izvajalec in naročnik dokažeta, da se storitve zaradi objektivnih razlogov (višja sila, zamuda pri izvedbi del, ki so vezana na dela, določena v pogodbi, ipd.) niso mogle izvesti v dogovorjenem roku.

40. člen
(izvajanje storitev s tržno prisotnostjo)

(1) Tujemu delodajalcu, ki je v Republiki Sloveniji tržno prisoten, se lahko dovoljenje za delo za izvajanje storitev z napotenimi delavci izda za čas do enega leta. Če mednarodna pogodba o socialni varnosti določa drugače, se lahko dovoljenje za delo za izvajanje storitev izda za čas daljši od enega leta ali se podaljša.

(2) Tuji delavec je lahko ponovno napoten na delo v Republiko Slovenijo po vmesni prekinitvi, ki traja toliko časa, kolikor je veljalo predhodno dovoljenje za delo, vendar ne več kot šest mesecev.

41. člen
(gibanje oseb znotraj združb)

(1) Tujemu delodajalcu, ki je v Republiki Sloveniji tržno prisoten, se lahko dovoljenje za delo za gibanje oseb znotraj združb izda za čas do enega leta, razen če mednarodna pogodba določa drugače.

(2) Tuji delodajalec lahko za potrebe opravljanja določenih nalog v organizacijski enoti, s katero je tržno prisoten v Republiki Sloveniji, napoti naslednje delavce:

1. osebe, ki bodo zasedale vodilni položaj, pa niso vpisane v sodni register v Republiki Sloveniji kot zastopniki, in v glavnem upravljajo organizacijsko enoto pod splošnim nadzorom in s potrebnimi navodili upravnega odbora ali odbora delničarjev družbe ali podobno, kar vključuje:

- a) vodenje organizacijske enote, sektorja ali pododdelka enote,
- b) nadzor in kontrolo dela drugih nadzornih, poklicnih ali operativnih uslužbencev,
- c) pooblastila za zaposlovanje in odpuščanje delavcev ali za druge kadrovske zadeve;

2. osebe, ki imajo posebno znanje, ki je bistvenega pomena za opravljanje dejavnosti organizacijske enote.

(3) Dovoljenje za delo se lahko podaljša, če mednarodne pogodbe o socialni varnosti omogočajo podaljšanje statusa napotnega tujca, ali če tujcu pristojni organ v državi tovrsten status podaljša.

2. Individualne storitve tujcev

42. člen
(pogoji za izvajanje)

(1) Za tujca, ki ni registriran za opravljanje dejavnosti, s stalnim prebivališčem zunaj Republike Slovenije, lahko naročnik pridobi dovoljenje za delo za izvedbo pogodbenih storitev le v utemeljenih primerih, ko se zahteva specialistično znanje izvajalca storitve in če ni izkoriščena kvota delovnih dovoljenj iz 54. člena tega

zakona.

(2) V primeru dvoma o upravičenosti izdaje dovoljenja za delo iz prejšnjega odstavka zavod odloči na podlagi mnenja, ki ga pridobi od pristojne zbornice, poklicnega združenja ali ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti, ali drugega organa, ki ga ministrstvo pooblasti za izdajo mnenj.

(3) Dovoljenje za delo se lahko izda na vlogo naročnika storitve večkrat v koledarskem letu, vendar skupno največ za tri mesece.

(4) Kadar ni pogojev za sklenitev delovnega razmerja, se lahko za tujca, ki opravlja storitve na področju znanosti, kulture, športa, zdravstva in izobraževanja, dovoljenje za delo izda z veljavnostjo do enega leta.

3. Izvajanje storitev brez delovnega dovoljenja

43. člen (splošna določba)

(1) Tujci, ki izvajajo storitve iz 44., 45., 46. in 47. člena tega zakona, ne potrebujejo delovnega dovoljenja. Storitve lahko izvajajo na podlagi potrdila o prijavi dela, ki jo je zavezanec za prijavo dolžan opraviti najkasneje dan pred začetkom izvajanja storitev, razen v primeru iz 47. člena tega zakona.

(2) Potrdilo o prijavi dela izda zavod na podlagi prijave dela zavezanca za prijavo dela.

44. člen (pogodbene storitve tujih umetnikov in poklicnih ustvarjalcev)

(1) Tuji estradni umetniki, ki z zabavnim programom samostojno ali v okviru skupin nastopajo na prireditvah v Republiki Sloveniji, lahko svoje storitve izvajajo v enkratnem trajanju do sedem dni, vendar skupno največ 30 dni v koledarskem letu.

(2) Tuji poklicni ustvarjalci lahko storitve izvajajo na podlagi potrdila o prijavi dela enkrat ali večkrat v koledarskem letu, vendar skupno največ tri mesece v koledarskem letu.

(3) Tujci, izvajalci cirkuških predstav in tuji delavci v zabaviških parkih lahko storitve izvajajo v času odobrenega izvajanja storitev.

(4) Zavezanec za prijavo dela je prireditelj ali naročnik storitev.

45. člen (sejemske storitve)

(1) Tuji delavci lahko izvajajo sejemske storitve v času postavljanja, opremljanja, in razstavljanja opreme in predmetov v okviru sejmskih in razstavnih prireditev.

(2) Zavezanec za prijavo dela je tuji delodajalec, ki razstavlja svoje proizvode oziroma predmete.

46. člen
(storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje)

(1) Storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje, so dovoljene v naslednjih primerih:

1. kadar so storitve, ki jih opravijo tuji delavci, povezane z dobavo in montažo strojev, naprav ali opreme, uvajanjem osebja naročnika oziroma demontažo strojev, naprav ali opreme,

2. ko gre za izvajanje rednih vzdrževalnih servisov, če so ti dogovorjeni v pogodbi o nakupu strojev, naprav ali opreme in jih opravljajo delavci, zaposleni pri proizvajalcu, ali

3. ko je dobavitelj na podlagi pogodbe o dobavi strojev, naprav ali opreme iz tujine dolžan na svoje stroške odpraviti napake na dobavljenih strojih, napravah ali opremi,

če delo ne traja več kot sedem dni in zavezanec za prijavo prijavi delo tujcev.

(2) Zavezanec za prijavo dela je naročnik storitve.

47. člen
(interventne storitve)

(1) Interventne storitve se lahko izvajajo v primerih, ko je treba na zaprosilo naročnika, ki je lahko gospodarska družba, državni organ, lokalna skupnost ali pooblaščen organizacija, nemudoma zagotoviti storitve tujega izvajalca storitev zaradi odprave ali preprečitve gospodarske škode ter drugih posledic naravnih in drugih nesreč ali havarij, oziroma zaradi reševanja življenj ali ukrepov, potrebnih za preprečitev ogrožanja zdravja prebivalstva. Tuji izvajalci storitev so lahko delavci tuje pravne osebe ali ustrezno usposobljene tuje fizične osebe.

(2) Izvajanje storitev po tem členu lahko traja največ 30 dni.

(3) Zavezanec za prijavo dela je naročnik storitve, ki delo tujcev prijavi najkasneje v treh dneh po prihodu tujcev v državo.

VI. poglavje

Prijava in odjava dela

48. člen
(splošna določba)

(1) Zavezanec za prijavo je dolžan opraviti prijavo dela tujcev, ki se zaposlijo ali delajo v Republiki Sloveniji na podlagi določb tega zakona.

(2) Zavezanec za prijavo začetka dela in za odjavo dela tujca je:

1. delodajalec, ki s tujcem na novo sklene delovno razmerje;

2. pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem na novo sklene pogodbo o delu;

3. tuji delodajalec, ki izvaja storitve z napotenimi delavci;

4. tujec, ki se samozaposli, in

5. naročnik storitve v primeru izvajanja individualnih storitev.

(3) Prijava in odjava dela se opravi pri zavodu. Zavod zavezancu izda potrdilo o prijavi in odjavi dela tujca na predpisanem obrazcu.

(4) Če je zavezanec s tujcem sklenil pogodbo o zaposlitvi ali se je tujec samozaposlil, se kot prijava začetka dela tujca šteje prijava v socialno zavarovanje. Zavod v tem primeru potrdila o prijavi začetka dela ne izda.

(5) Prijava dela se opravi v času veljavnosti delovnega dovoljenja, in sicer v rokih iz 49. ali 50. člena tega zakona.

(6) Minister, pristojen za delo, določi obrazce za prijavo in odjavo dela ter dokazila k prijavi.

49. člen

(prijava začetka dela tujca, ki pred izdajo delovnega dovoljenja ni imel dovoljenja za prebivanje)

(1) Prijavo začetka dela tujca, ki pred izdajo delovnega dovoljenja ni imel dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji, je zavezanec dolžan opraviti v roku 15 dni od vročitve dovoljenja za prebivanje.

(2) Zavezanec, ki zaradi objektivnih razlogov (na primer zaradi bolezni tujca, smrti ožjega družinskega člana, zamude pri začetku izvajanja storitev in podobno) v roku iz prejšnjega odstavka ne opravi prijave dela, mora v istem roku o tem pisno obvesti zavod in priložiti dokazila o razlogih za zamudo prijave začetka dela tujca. Zavod lahko na podlagi obrazložitve in dokazil zavezanca odobri poznejšo prijavo začetka dela tujca.

50. člen

(prijava začetka dela tujca, ki je pred izdajo delovnega dovoljenja imel dovoljenje za prebivanje)

Prijavo začetka dela tujca, ki je pred izdajo delovnega dovoljenja že imel dovoljenje

za prebivanje v Republiki Sloveniji, je zavezanec dolžan opraviti v roku desetih dni od vročitve delovnega dovoljenja.

51. člen (odjava dela tujca)

Zavezanec je dolžan odjaviti delo tujca v primeru prekinitve delovnega ali drugega pogodbenega razmerja s tujcem pred iztekom veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo. Za odjavo dela tujca se šteje vrnitev dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo v skladu s 3. točko 53. člena tega zakona. Odjava je mogoča tudi na podlagi pisne izjave zavezanca, da delovnega dovoljenja ne poseduje in da želi odjaviti delo tujca. Zavod izda delodajalcu potrdilo o odjavi dela.

52. člen (hramba potrdil)

(1) Zavezanec za prijavo ves čas izvajanja dela hrani potrdilo o prijavi dela na sedežu poslovanja. Če prijava dela temelji na delovnem dovoljenju, je zavezanec dolžan potrdilo o prijavi dela hraniti enako dolgo kakor druge predpisane dokumente.

(2) V primeru izgube delovnega dovoljenja ali potrdila o prijavi dela izda zavod zavezancu njegov prepis ali kopijo.

VII. poglavje

Vrnitev delovnega dovoljenja

53. člen (vrnitev delovnega dovoljenja)

Zavezanec za prijavo iz drugega odstavka 48. člena tega zakona je dolžan vrniti delovno dovoljenje, če s tujcem iz kakršnih koli razlogov ne sklene delovnega ali drugega pogodbenega razmerja ali se delovno ali drugo pogodbeno razmerje prekine pred iztekom veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo, organu, ki ga je izdal, v roku:

1. 15 dni od vročitve dovoljenja za prebivanje tujcu, ki pred tem ni imel dovoljenja za prebivanje, če tujec ne nastopi zaposlitve ali dela;
2. 10 dni od vročitve dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo za tujca, ki ima dovoljenje za prebivanje, če tujec ne nastopi zaposlitve ali dela;
3. tri delovne dni od prekinitve delovnega ali drugega pogodbenega razmerja s tujcem.

VIII. poglavje

Omejitve in prepovedi zaposlovanja in dela tujcev

54. člen

(določitev kvote delovnih dovoljenj)

(1) Glede na stanje in predvidena gibanja na trgu dela lahko vlada v skladu z migracijsko politiko letno določi kvoto delovnih dovoljenj (v nadaljnjem besedilu: kvota), s katero omeji število tujcev na trgu dela.

(2) Kvoto vladi predlaga minister, pristojen za delo, ob predhodni pridobitvi mnenja Ekonomsko socialnega sveta.

(3) Vlada lahko s kvoto delovnih dovoljenj omeji izdajo delovnih dovoljenj za posamezne ali za vse oblike zaposlovanja in dela tujcev, ki v Republiki Sloveniji nimajo dovoljenja za prebivanje, razen za tujce, ki se v Republiki Sloveniji zaposlujejo ali opravljajo delo na podlagi mednarodnih pogodb.

(4) Vlada lahko poleg kvote določi tudi omejitve števila samozaposlenih tujcev ter omejitve in prepovedi zaposlovanja in dela tujcev po regijah, področjih dejavnosti, podjetjih in poklicih, kakor tudi omeji ali prepove pritek novih tujih delavcev v celoti ali z določenih regionalnih območij, kadar je to utemeljeno z javnim redom, javno varnostjo, javnim zdravjem, splošnim gospodarskim interesom ali stanjem ter predvidenim gibanjem na trgu dela.

(5) V primeru mednarodnih razpisov, ki jih razpišejo državni organi, lahko vlada določi, da se delovna dovoljenja izdajo zunaj kvote oziroma brez preverjanja stanja na trgu dela.

55. člen

(prepoved zaposlovanja in dela tujcev)

(1) Prepovedi zaposlovanja in dela tujcev veljajo v vseh primerih izdaje dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo, če je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev delodajalcu, tujemu delodajalcu, naročniku storitve, pravni ali fizični osebi, registrirani za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, ali je prepovedano zaposlovanje in delo tujcu.

(2) Prepovedi zaposlovanja in dela tujcev iz šestega, osmega, devetega, desetega in enajstega odstavka tega člena veljajo tudi v primeru vloge za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo.

(3) Slovenskemu ali tujemu delodajalcu, naročniku storitve, pravni ali fizični osebi, registrirani za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev in se izdaja delovnega dovoljenja zavrne na podlagi ugotovitve zavoda iz uradnih evidenc, da delodajalec v roku iz 53. člena tega zakona ni vrnil dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo, na podlagi

katerega ni bila opravljena prijava dela v zakonsko določenem roku. Prepoved velja do vrnitve dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo.

(4) Slovenskemu ali tujemu delodajalcu, naročniku storitve, pravni ali fizični osebi, registrirani za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev in se izdaja delovnega dovoljenja zavrne:

1. če mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 70., 71., 77. ali 78. členu tega zakona ali po prvem odstavku 18. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno prečiščeno besedilo in 29/10) – tri leta od pravnomočnosti odločbe;

2. če mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 68., 75. ali 79. členu tega zakona – dve leti od pravnomočnosti odločbe;

3. če mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 80. ali 83. členu tega zakona – eno leto od pravnomočnosti odločbe.

(5) Slovenskemu ali tujemu delodajalcu, naročniku storitve, pravni ali fizični osebi, registrirani za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev in se izdaja delovnega dovoljenja zavrne:

1. če mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 1., 2., 8., 9., 12., 20. ali 21. točki prvega odstavka, po drugem ali tretjem odstavku 229. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02, 79/06 – ZZZPB-F, 46/07 Odl. US, 103/07, 45/08-ZArbit in 83/09 Odl. US) – tri leta od pravnomočnosti odločbe;

2. če mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 2., 5., 6., 8., 10., 13. ali 14. točki prvega odstavka, po drugem ali tretjem odstavku 230. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02, 79/06 – ZZZPB-F, 46/07 Odl. US, 103/07, 45/08-ZArbit in 83/09 Odl. US) – dve leti od pravnomočnosti odločbe;

3. če mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 10. ali 12. točki prvega odstavka, po drugem ali tretjem odstavku 231. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02, 79/06 – ZZZPB-F, 46/07 Odl. US, 103/07, 45/08-ZArbit in 83/09 Odl. US) – eno leto od pravnomočnosti odločbe.

(6) Slovenskemu ali tujemu delodajalcu, naročniku storitve, pravni ali fizični osebi, registrirani za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, je za deset let prepovedano zaposlovanje in delo tujcev in se izdaja delovnega dovoljenja zavrne, če je bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitve pravic iz socialnega zavarovanja.

(7) Tujemu delodajalcu se zavrnejo vloge za izdajo dovoljenj za delo za izvajanje storitev pri pravnih ali fizičnih osebah, registriranih za opravljanje dejavnosti, ki jim je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev.

(8) Za dve leti je prepovedana izdaja dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo za tujca, ki mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po tem zakonu ali po prvem odstavku 18. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno prečiščeno besedilo in

29/10).

(9) Če pristojni organ s pravnomočno odločbo ali sodbo ugotovi, da je delodajalec, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, zlorabila namen izdaje dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo ali na njegovi podlagi izdano dovoljenje za prebivanje, je delodajalcu, pravni ali fizični osebi, registrirani za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, prepovedano zaposlovanje in delo tujcev za deset let od dneva pravnomočnosti odločbe ali sodbe.

(10) Če pristojni organ s pravnomočno odločbo ali sodbo ugotovi, da je tujec zlorabil namen izdaje delovnega dovoljenja ali na njegovi podlagi izdano dovoljenje za prebivanje, je tujcu prepovedano zaposlovanje in delo v Republiki Sloveniji za pet let od dneva pravnomočnosti odločbe ali sodbe.

(11) Če je bilo s pravnomočno odločbo ugotovljeno, da je bilo dokazilo o izobrazbi, ki ga je tujec predložil v postopku izdaje delovnega dovoljenja, ponarejeno, je tujcu prepovedano zaposlovanje in delo v Republiki Sloveniji za pet let od dneva pravnomočnosti odločbe.

56. člen (prekinitev postopka)

Postopek izdaje dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo se prekine na podlagi obvestila pristojnega državnega organa:

1. o vložitvi pravnomočne obtožnice zoper slovenskega ali tujega delodajalca, naročnika storitve, pravno ali fizično osebo, registrirano za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe prostitucije, spravljanja v suženjsko razmerje, trgovine z ljudmi, kršitve temeljnih pravic delavcev, zaposlovanja na črno ali kršitev pravic iz socialnega zavarovanja, in sicer do pravnomočne odločitve sodišča;

2. o izrečeni kazni za prekršek, ker pravna ali fizična oseba, pri kateri se opravlja inšpekcijski nadzor, na zahtevo inšpektorja za delo ni dala pisnega pojasnila, dokumentacije oziroma izjave v zvezi s predmetom inšpekcijskega nadzora, in sicer do prejema obvestila pristojnega državnega organa, da je pravna ali fizična oseba, pri kateri se opravlja inšpekcijski nadzor, predložila vse potrebno za uspešno izvedbo inšpekcijskega nadzora.

IX. poglavje

Prenehanje veljavnosti in razveljavitev delovnih dovoljenj

57. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Delovno dovoljenje preneha veljati:

1. s potekom časa, za katerega je bilo izdano,
2. s pridobitvijo pravice do prostega dostopa na slovenski trg dela,
3. če je razveljavljeno,
4. v primeru smrti tujca.

(2) Osebno delovno dovoljenje preneha veljati tudi, če se tujec odpove osebnemu delovnemu dovoljenju.

(3) Dovoljenje za zaposlitev in dovoljenje za delo prenehata veljati tudi:

1. če tujec pridobi osebno delovno dovoljenje,
2. z odjavo dela tujca na zavodu v primeru iz 51. člena tega zakona.

(4) V primeru prenehanja veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo na podlagi 1. točke prejšnjega odstavka zavod o prenehanju veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo obvesti delodajalca, kateremu je bilo dovoljenje izdano.

58. člen
(razveljavitev)

(1) Osebno delovno dovoljenje se razveljavi:

1. če tujec iz 4. ali 5. točke prvega odstavka 22. člena tega zakona v roku 15 dni od vročitve osebnega delovnega dovoljenja ne zaprosi za izdajo dovoljenja za prebivanje in tujec v času odločanja o razveljavitvi ni zaprosil za izdajo dovoljenja za prebivanje ali če se v šestih mesecih po izdaji osebnega delovnega dovoljenja ne prijavi v socialno zavarovanje ter v času odločanja o razveljavitvi ni prijavljen v socialno zavarovanje;

2. če je tujcu po zakonu, ki ureja prebivanje tujcev, vloga za izdajo dovoljenja za prebivanje zavržena ali zavržena ali je postopek ustavljen ali mu je dovoljenje za prebivanje razveljavljeno ali mu preneha veljati iz naslednjih razlogov:

- a) tujcu je bilo odpovedano prebivanje v RS,
- b) tujcu je bila v RS izrečena pravnomočna kazen izгона tujca iz države ali mu je druga država članica EU izrekla pravnomočno odločitev o izgonu, zaradi katerega bo prisilno odstranjen iz RS, ali
- c) tujec se je odrekel dovoljenju za prebivanje;

3. če se tujec iz 2. ali 3. točke drugega odstavka 22. člena tega zakona v roku šestih mesecev od izdaje osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let ne prijavi v socialno zavarovanje in v času odločanja o razveljavitvi ni prijavljen v socialno zavarovanje;

4. če je samozaposleni tujec z osebnim delovnim dovoljenjem z veljavnostjo enega leta izbrisan iz poslovnega registra in se v roku 30 dni od izbrisa ni ponovno vpisal v poslovni register in v času odločanja o razveljavitvi ni vpisan v poslovni register;

5. če tujec iz prvega odstavka 23. člena tega zakona izgubi status prosilca za mednarodno zaščito, status osebe z začasno zaščito, status žrtve trgovine z ljudmi, status žrtve nezakonitega zaposlovanja ali status osebe s subsidiarno zaščito;

6. če pristojni organ s pravnomočno odločbo ali sodbo ugotovi, da je tujec zlorabil namen izdaje osebnega delovnega dovoljenja ali na njegovi podlagi izdano dovoljenje za prebivanje.

(2) Dovoljenje za zaposlitev se razveljavi:

1. če delodajalec ali tujec v roku 15 dni od vročitve dovoljenja za zaposlitev ne zaprosi za izdajo dovoljenja za prebivanje in tujec v času odločanja o razveljavitvi še ni zaprosil za izdajo dovoljenja za prebivanje;

2. če je tujcu po zakonu, ki ureja prebivanje tujcev, vloga za izdajo dovoljenja za prebivanje zavrnjena ali zavržena ali če je postopek ustavljen ali če tujcu dovoljenje za prebivanje preneha veljati;

3. če je tujcu pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 67. členu tega zakona, ker je opravljal delo, za katero mu ni bilo izdano delovno dovoljenje;

4. če zavezanec za prijavo ne opravi prijave začetka dela tujca v roku iz 49. ali 50. člena tega zakona ali če tujca odjavi iz socialnega zavarovanja in ne vrne dovoljenja za zaposlitev v predpisanem roku, ter v času odločanja o razveljavitvi tujec ni prijavljen v socialno zavarovanje;

5. če pristojni organ s pravnomočno odločbo ali sodbo ugotovi, da je tujec oziroma delodajalec zlorabil namen izdaje dovoljenja za zaposlitev ali na njegovi podlagi izdano dovoljenje za prebivanje;

6. če je s pravnomočno odločbo ugotovljeno, da je bilo dokazilo o izobrazbi tujca, na podlagi katerega je bilo izdano delovno dovoljenje, ponarejeno.

(3) Dovoljenje za delo se razveljavi:

1. če delodajalec ali tujec v roku 15 dni od vročitve dovoljenja za delo ne zaprosi za izdajo dovoljenja za prebivanje in tujec v času odločanja o razveljavitvi še ni zaprosil za izdajo dovoljenja za prebivanje;

2. če je tujcu po zakonu, ki ureja prebivanje tujcev, vloga za izdajo dovoljenja za prebivanje zavrnjena ali zavržena ali če je postopek ustavljen ali če tujcu dovoljenje za prebivanje preneha veljati;

3. če je tujcu pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po 67. členu tega zakona, ker je opravljal delo, za katero mu ni bilo izdano delovno dovoljenje;

4. če zavezanec za prijavo ne opravi prijave začetka dela tujca v roku iz 49. ali 50. člena tega zakona ali če tujca odjavi iz socialnega zavarovanja in ne vrne dovoljenja

za delo v predpisanem roku, ter v času odločanja o razveljavitvi tujec ni prijavljen v socialno zavarovanje ali še ni opravil prijave začetka tujca na zavodu;

5. če je tujec, ki je zastopnik družbe ali samostojnega podjetnika, izbrisan iz ustreznega registra;

6. če pristojni organ s pravnomočno odločbo ali sodbo ugotovi, da je tujec oziroma delodajalec zlorabil namen izdaje dovoljenja za delo ali na njegovi podlagi izdano dovoljenje za prebivanje.

(4) Zavod o dokončni odločbi o razveljavitvi delovnega dovoljenja takoj obvesti pristojni organ, ki je izdal dovoljenje za prebivanje, in organ, pristojen za nadzor nad izvajanjem tega zakona. V primeru razveljavitve dovoljenja za zaposlitev v skladu s 4. točko drugega odstavka tega člena in v primeru razveljavitve dovoljenja za delo v skladu s 4. točko prejšnjega odstavka zavod o dokončni odločbi o razveljavitvi delovnega dovoljenja obvesti tudi tujca, za katerega je bilo dovoljenje izdano.

X. poglavje

Nadzor

59. člen

(pristojni nadzorni organi)

(1) Za nadzor nad izvajanjem zakona je pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za delo (v nadaljnjem besedilu: inšpektorat za delo).

(2) Pobudo za inšpekcijski nadzor lahko da katera koli pravna ali fizična oseba, po uradni dolžnosti pa zavod v primeru suma kršitve tega zakona.

(3) Zavod v postopku odločanja o izdaji ali o razveljavitvi delovnega dovoljenja in o soglasju k modri karti EU od pristojnega nadzornega organa pridobi podatek o pravnomočno zaključenih postopkih o prekršku zoper delodajalca ali tujca, ki vplivajo na zaposlovanje in delo tujcev po tem zakonu.

(4) Državni in drugi organi in organizacije, ki razpolagajo s podatki, pomembnimi za ugotavljanje nepravilnosti pri izvajanju tega zakona, so dolžni medsebojno sodelovati in na zahtevo inšpektorata za delo temu brezplačno posredovati podatke.

60. člen

(obveznosti do nadzornih organov)

(1) Tujec, delodajalec, ki zaposluje ali napotuje tujca, in pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, so dolžni sodelovati s pristojnimi nadzornimi organi in jim omogočiti dostop do vseh razpoložljivih dokazil, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji.

(2) Tujec je dolžan hraniti kopijo osebnega delovnega dovoljenja na mestu, kjer dela, in ga na zahtevo pristojnega nadzornega organa predložiti kot dokazilo v postopku.

(3) Če je delovno dovoljenje izdano na vlogo delodajalca, pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, je ta dolžna sodelovati v postopku nadzora z vso zahtevano dokumentacijo, en izvod delovnega dovoljenja pa stalno hraniti na sedežu poslovanja.

(4) Delodajalec, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, je dolžna hraniti vso dokumentacijo v zvezi z delom in plačilom tujca še pet let po prenehanju zaposlitve ali dela tujca v Republiki Sloveniji.

(5) Navodila za izvajanje določb tega člena predpiše minister, pristojen za delo.

XI. poglavje

Takse in nadomestilo posebnih stroškov

61. člen (takse)

(1) Za vloge, spise in dejanja, opravljena po tem zakonu, se plačuje taksa po zakonu, ki ureja upravne takse.

(2) Takso je dolžan plačati vlagatelj.

62. člen (nadomestilo posebnih stroškov)

(1) V zvezi z izdajanjem delovnih dovoljenj napotnim tujim delavcem, ki na čezmejni način izvajajo storitve v Republiki Sloveniji, se zaračuna nadomestilo za posebne stroške.

(2) Posebni stroški se zaračunajo tuji gospodarski družbi, slovenski gospodarski družbi in tujemu delodajalcu za stroške, ki nastanejo zavodu v postopku izdajanja delovnih dovoljenj v zvezi s preverjanjem pogojev iz 36., 37. in 38. člena tega zakona in z vodenjem evidence po tem zakonu.

(3) Višino posebnih stroškov predpiše minister, pristojen za delo, na predlog zavoda.

(4) Prihodki od plačil posebnih stroškov so vir prihodkov zavoda.

XII. poglavje

Evidence

63. člen (namen)

Za namen odločanja o izdaji ali razveljavitvi delovnih dovoljenj, o soglasjih v postopkih izdaje modre karte EU, spremljanja stanja na trgu dela in za znanstveno-raziskovalne in statistične namene zavod vodi evidence o tujcih, ki so zaposleni ali delajo v Republiki Sloveniji na podlagi delovnih dovoljenj ali prijav dela, o delodajalcih, tujih delodajalcih, pravnih ali fizičnih osebah, registriranih za opravljanje dejavnosti, ki s tujci sklepajo pogodbe o delu, in o naročnikih storitev, pri katerih so tujci zaposleni ali delajo na podlagi delovnih dovoljenj ali prijav dela.

64. člen (vrste evidenc)

(1) Evidenca o tujcih vsebuje naslednje podatke:

1. ime in priimek ter priimek ob rojstvu;
2. spol;
3. dan, mesec in leto rojstva;
4. EMŠO, če je tujcu določena;
5. kraj in država rojstva;
6. državljanstvo;
7. zadnje stalno ali začasno prebivališče v tujini ali v Republiki Sloveniji (država, kraj, ulica in hišna številka);
8. sedanje stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji (kraj, ulica in hišna številka);
9. vrsta in številka potne listine, datum in kraj izdaje ter njena veljavnost;
10. vrsta dovoljenja za prebivanje, datum izdaje ter njena veljavnost;
11. vrsta in področje izobraževanja (KLASIUS);
12. poklic po standardni klasifikaciji poklicev;
13. posebna znanja in
14. delovne izkušnje.

(2) Evidenca o delodajalcih, evidenca o pravnih ali fizičnih osebah, registriranih za opravljanje dejavnosti, ki s tujci sklepajo pogodbe o delu, in evidenca o naročnikih storitev vsebuje podatke o:

1. firmi in podružnicah v Republiki Sloveniji;
2. sedežu firme in naslovih podružnic v Republiki Sloveniji;
3. matični številki;
4. davčni številki in
5. zastopnikih.

(3) Evidenca o tujih delodajalcih vsebuje podatke o:

1. firmi;
2. sedežu firme in
3. odgovorni ali kontaktni osebi tujega delodajalca v času izvajanja storitve v Republiki Sloveniji in o njegovem prebivališču.

(4) Podatki iz evidenc iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se hranijo dve leti po poteku veljavnosti delovnega dovoljenja in se nato arhivirajo.

(5) Minister, pristojen za delo, predpiše način obdelave podatkov iz evidenc iz tega člena glede na vrsto in število veljavnih in izdanih delovnih dovoljenj in število soglasij k modri karti EU ter način posredovanja teh podatkov ministrstvu, pristojnemu za delo.

65. člen (zbiranje podatkov)

(1) Zavod lahko brezplačno zbira in evidentira (obdeluje) podatke, ki jih potrebuje za izvajanje tega zakona, iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, o EMŠO tujca, o vloženi vlogah za izdajo dovoljenja za prebivanje, o izdanih dovoljenjih za prebivanje in o dovoljenjih za prebivanje, ki so prenehala veljati, o izdanih modrih kartah EU in o prijavljenih prebivališčih, če ministrstvo ta podatek o tujcu vodi;

2. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) o registraciji ali vpisu in o prenehanju ali izbrisu samostojnih podjetnikov posameznikov, posameznikov, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost, osebnih gospodarskih družb in kapitalskih družb, glavni in stranski dejavnosti, zastopnikih in njihovih deležih ter o izbrisu zastopnikov, katerim je bilo izdano dovoljenje za delo za zastopnika družbe, ter o poslovanju delodajalca;

3. ministrstva, pristojnega za kmetijstvo in gozdarstvo, o nosilcih kmetijskih gospodarstev in članih kmetije, vpisanih v register kmetijskih gospodarstev;

3. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije o prijavah in odjavah tujcev iz socialnega zavarovanja;

4. davčnega organa o obračunanih plačah ter o poravnanih davkih in prispevkih iz naslova zaposlitve in dela;

5. pristojnega organa o pravnomočnih sodbah, sklepih ali odločbah o prekrških, izdanih delodajalcem, njihovim odgovornim osebam in tujcem, na podlagi katerih so določene prepovedi zaposlovanja in dela tujcev po tem zakonu;

6. Geodetske uprave Republike Slovenije o lastništvu poslovnih prostorov.

(2) Zavod lahko zbirko podatkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka 64. člena tega zakona, na način in pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, poveže z zbirkami podatkov iz prvega odstavka tega člena.

XIII. poglavje

Kazenske določbe

66. člen

Inšpektorat za delo lahko izreče globo za prekrške po tem zakonu v kateri koli višini znotraj predpisanega razpona.

67. člen

Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek tujec, ki opravlja delo, za katero mu ni bilo izdano delovno dovoljenje (četrti odstavek 6. člena).

68. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki mu zakon dovoljuje opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, če sklene pogodbo o zaposlitvi s tujcem, ki nima osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let ali nima prostega dostopa na slovenski trg dela (peti odstavek 6. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

69. člen

Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki sklene pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu s tujcem, ki nima prostega dostopa na trg dela ali osebne delovnega dovoljenja (šesti odstavek 6. člena).

70. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki sklene pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu s tujcem, ki nima delovnega dovoljenja (prvi odstavek 10. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

71. člen

(1) Z globo od 4.200 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v času trajanja delovnega razmerja tujca odjavi iz socialnega zavarovanja (prvi odstavek 12. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(3) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

72. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 15.000 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne zagotovi minimalnih bivanjskih ali higienskih standardov (prvi odstavek 13. člena).

(2) Z globo od 500 evrov do 1.500 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

73. člen

(1) Z globo od 500 evrov do 1.260 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, zavezanec za prijavo, ki izvaja storitve v Republiki Sloveniji, ki ne prijavi začetka izvajanja storitve (prvi odstavek 18. člena).

(2) Z globo od 100 evrov do 420 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 50 evrov do 210 evrov se kaznuje za prekršek posameznik zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka opravljanja storitve (drugi odstavek 18. člena).

74. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v času veljavnosti delovnega razmerja zaposli tujca na drugem delovnem mestu ali skrajša poln delovni čas na čas, krajši od polnega delovnega časa, glede na razpisano delovno mesto, na podlagi katerega je bilo izdano delovno dovoljenje (četrti odstavek 25. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

75. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne zagotovi delovnopравниh pogojev iz četrtega odstavka 36. člena, četrtega odstavka 37. člena ali petega odstavka 38. člena tega zakona.

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

76. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 15.000 evrov se kaznuje za prekršek naročnik storitve – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka izvajanja storitve (prvi odstavek 43. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba

delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

77. člen

(1) Z globo od 4.200 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka dela tujca (prvi odstavek 49. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, zavezanec za prijavo, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 210 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek posameznik zavezanec za prijavo, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

78. člen

(1) Z globo od 4.200 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, zavezanec za prijavo, ki ne prijavi začetka dela tujca (50. člen).

(2) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, zavezanec za prijavo, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 420 evrov do 1.260 evrov se kaznuje za prekršek posameznik zavezanec za prijavo, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

79. člen

(1) Z globo od 4.200 evrov do 20.900 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne vrne delovnega dovoljenja tujca, s katerim ni sklenil delovnega ali pogodbenega razmerja, ali je prekinil delovno razmerje ali pogodbo o delu pred iztekom veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo (53. člen).

(2) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

80. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 12.520 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne omogoči dostopa do vseh razpoložljivih dokazov, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev ali delo tujca (prvi odstavek 60. člena).

(2) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 420 evrov do 630 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 210 evrov do 420 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

81. člen

Z globo od 210 evrov do 420 evrov se kaznuje za prekršek tujec, ki ne predloži kopije osebnega delovnega dovoljenja na poziv nadzorstvenega organa (drugi odstavek 60. člena).

82. člen

(1) Z globo od 630 evrov do 4.200 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne hrani delovnega dovoljenja na sedežu podjetja (tretji odstavek 60. člena).

(2) Z globo od 210 evrov do 630 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

83. člen

(1) Z globo od 2.100 evrov do 12.520 evrov se kaznuje za prekršek delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne shrani dokumentacije v zvezi z delom in plačilom tujca (četrti odstavek 60. člena).

(2) Z globo od 210 evrov do 630 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 210 evrov do 420 evrov se kaznuje za prekršek posameznik - fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

XIV. poglavje

Prehodne in končne določbe

84. člen

(vložene vloge in pridobljene pravice)

(1) O vlogah, ki so bile vložene pred začetkom uporabe tega zakona, se odloči po tem zakonu, če je to za stranko ugodneje.

(2) Delovna dovoljenja, izdana pred uveljavitvijo tega zakona, ostanejo v veljavi do poteka njihove veljavnosti.

85. člen

(prepovedi zaposlovanja in dela tujcev)

Prepovedi zaposlovanja in dela tujcev za delodajalce, ki jim je bilo zaposlovanje in delo tujcev prepovedano po šestem, sedmem ali osmem odstavku 7. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05 in 52/07), veljajo do izteka rokov, določenih v 7. členu Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05 in 52/07).

86. člen

(podzakonski akti po tem zakonu)

(1) Ministri, pristojni za delo, okolje in prostor ter zdravje, izdajo podzakonski akt iz 13. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za delo, izda podzakonske akte iz osmega odstavka 10. člena, tretjega odstavka 18. člena, tretjega odstavka 19. člena, sedmega odstavka 36. člena, sedmega odstavka 37. člena, šestega odstavka 48. člena, petega odstavka 60. člena in petega odstavka 64. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

87. člen

(prenehanje veljavnosti zakona)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05 in 52/07).

88. člen
(prenehanje veljavnosti podzakonskih aktov)

Z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati:

- Pravilnik o kriterijih za dodatno izobraževanje v gospodarski družbi (Uradni list RS, št. 52/06),
 - Pravilnik o delovnih dovoljenjih, prijavi in odjavi dela ter nadzoru nad zaposlovanjem in delom tujcev (Uradni list RS, št. 37/08 in 28/09) in
 - Navodilo za obdelavo in posredovanje podatkov o tujcih, ki se zaposlijo in delajo na ozemlju Republike Slovenije (uradni list RS, št. 83/08),
- uporabljajo pa se do uveljavitve podzakonskih aktov po tem zakonu, v kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

89. člen
(uveljavitev zakona)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se začne:

- določba 31. člena tega zakona uporabljati z dnem, ko začnejo upravne enote v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, izvajati postopke za izdajo modre karte EU,
- določba 25. točke 4. člena in četrtega odstavka 23. člena v delu, ki se nanaša na žrtve nezakonitega zaposlovanja, uporabljati z dnem, ko začnejo upravne enote v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev, izvajati postopke za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje žrtvi nezakonitega zaposlovanja,
- določba 16. točke drugega odstavka 5. člena tega zakona uporabljati z dnem, ko bo pristojni organ začel izdajati vizum za dolgoročno bivanje – vizum D, v skladu z določbami zakona, ki ureja prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

III. OBRAZLOŽITEV

I. poglavje: Splošne določbe

K 1. členu

Opredeljena je vsebina, ki jo ureja ta zakon. Zakon ureja pogoje za zaposlovanje in delo tujcev v Republiki Sloveniji ter s tem povezane naloge države za urejanje in zaščito trga dela.

K 2. členu

Člen določa naloge Republike Slovenije na področju zaposlovanja in dela tujcev in pravne podlage za izvajanje politike zaposlovanja in dela tujcev v Republiki Sloveniji. Izrecno je opredeljeno pooblastilo Vlade RS, da v skladu z določbami mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, uvede in ukine ukrepe za prosto gibanje delavcev in prosto izvajanje storitev med državami članicami Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije.

K 3. členu

Navedene so direktive Evropske unije, ki se s tem zakonom deloma prenašajo v nacionalni pravni red.

Na novo sta preneseni: Direktiva 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav in Direktiva Sveta 2009/50/ES z dne 25. maja 2009 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene visokokvalificirane zaposlitve.

K 4. členu

Podane so definicije posameznih pojmov v tem zakonu.

K 5. členu

Člen določa kategorije tujcev, ki so izvzete iz obsega uporabe tega zakona, pri čemer se lahko z mednarodnimi pogodbami določijo tudi druge kategorije tujcev, za katere se ta zakon ne uporablja.

Kategorije tujcev, ki so po samem zakonu izvzete iz obsega uporabe tega zakona, so opredeljene vsebinsko enako kot po dosedanji ureditvi. Zaradi večje jasnosti in določnosti so natančnejše kot v dosedanji ureditvi definirane naslednje štiri kategorije tujcev, za katere se določbe tega zakona ne uporabljajo: tujci, ki opravljajo prevoze v cestnem ali železniškem prometu, tujci, ki opravljajo začasno raziskovalno delo, tujci, ki opravljajo storitve s področja kulture, in tujci, ki v Republiki Sloveniji opravljajo prostovoljno delo. Na novo pa so izvzeti iz uporabe tega zakona še tujci, ki so poklicni športniki in so v Republiki Sloveniji sklenili pogodbo o sodelovanju s slovenskim klubom ali športno organizacijo s sedežem v Republiki Sloveniji in so vpisani v razvid poklicnih športnikov, v času treh mesecev, šteto od dneva prvega vstopa v Republiko Slovenijo, tujci, ki že imajo urejeno prebivanje v Republiki Sloveniji in bodo želeli opravljati dela, ki se po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanje na črno, ne štejejo za delo in zaposlovanje na črno ali malo delo v skladu z zakonom, ki ureja malo delo, in tujci, ki so turistični vodniki, turistični spremljevalci ali gorski vodniki.

V kolikor bo v konkretnem primeru nastal dvom, ali gre za enega izmed taksativno

našteti primerov, ko se določbe zakona ne uporabljajo, bo o tem podal mnenje minister, pristojen za delo, razen v primeru dvoma glede storitev ustvarjanja s področja kulture, kjer bo mnenje podal minister, pristojen za kulturo.

K 6. členu

Člen na splošno opredeljuje pogoje za zaposlitev tujca in delo tujca v Republiki Sloveniji.

Enako kot po dosednji ureditvi, ki je določala, da sme tujec opravljati samo tisto delo, za katero mu je izdano delovno dovoljenje, bo tudi v skladu s predlagano ureditvijo tujcu prepovedano opravljanje dela, za katero mu ni bilo izdano delovno dovoljenje. V praksi je prihajalo do različnih tolmačenj te določbe glede del, ki jih lahko opravljajo tujci, ki so pridobili dovoljenje za delo za zastopnika. V kolikor bi tujci na podlagi dovoljenja za delo za zastopnika lahko opravljali le poslovodno funkcijo, bi bilo namreč onemogočeno poslovanje enoosebnih gospodarskih družb, poleg tega pa bi bili tujci z dovoljenjem za delo za zastopnika v neenakem delovnopravnem položaju z zastopniki, ki so slovenski državljani, saj tem zakonodaja ne prepoveduje opravljanja drugih del v družbi. Glede na navedeno predlagana ureditev predvideva izjemo za tujca zastopnika – tujec z dovoljenjem za delo za zastopnika bo lahko opravljal vsa dela v okviru dejavnosti, za opravljanje katerih je delodajalec registriran.

Enako kot doslej bo tudi po predlagani ureditvi mogoče opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku samo s tistimi tujci, ki imajo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let ali prost dostop na slovenski trg dela.

Delodajalci fizične osebe s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki niso registrirani za opravljanje dejavnosti (posamezniki), bodo lahko sklepali pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu le s tistimi tujci, ki imajo prost dostop na trg dela ali osebno delovno dovoljenje, razen osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev. Za kršitev navedene določbe je v 69. členu predvidena globa.

Izrecno je določeno, da morajo imeti tujci, ki se zaposlijo ali delajo v Republiki Sloveniji, urejeno prebivanje v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev.

K 7. členu

Tujci, ki so zaposleni v Republiki Sloveniji v skladu z določbami tega zakona, so v enakem delovnopravnem položaju kot slovenski državljani.

K 8. členu

Člen določa kategorije tujcev, ki se poleg tujcev, ki jih kot brezposelne osebe določa Zakon o urejanju trga, štejejo za brezposelne osebe, če izpolnjujejo pogoje po Zakonu o urejanju trga dela, in sicer so to: tujci, ki imajo prost dostop na slovenski trg dela, tujci, ki so žrtve trgovine z ljudmi ali žrtve nezakonitega zaposlovanja, tujci, ki so osebe s subsidiarno zaščito, in tujci, ki imajo modro karto EU. Člen glede pravice tujcev do denarnega nadomestila iz zavarovanja za primer brezposelnosti napotuje na uporabo zakona, ki ureja trg dela, in mednarodne pogodbe, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

K 9. členu

Člen v pravni red RS prenaša nekatere določbe Direktive 2004/38/ES, ki opredeljuje pravico državljanov držav članic EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic in ki spreminja Uredbo Sveta št. 1612/68 (EGS) o prostem gibanju delavcev v Skupnosti ter nekatere določbe Direktive Sveta 2003/109/ES, ki opredeljuje pravice državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas.

Do sedaj veljavna ureditev določa, da imajo državljani držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije ter njihovi družinski člani prost dostop na slovenski trg dela, kar pomeni, da so izenačeni z državljani Republike Slovenije in za opravljanje dela, zaposlitve ali samozaposlitve ne potrebujejo delovnega dovoljenja. Novi zakon določa še pet novih kategorij tujcev, ki imajo prost dostop na trg dela, in sicer: družinske člane slovenskega državljanca, tujce s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, begunce, rezidente za daljši čas v drugi državi članici EU, pod pogojem, da v Republiki Sloveniji predhodno prebivajo najmanj eno leto, in tujce slovenskega rodu do tretjega kolena v ravni vrsti. Dosedanja ureditev je za tujce s stalnim prebivanjem in begunce predvidevala možnost pridobitve osebnega delovnega dovoljenja za nedoločen čas, za ožje družinske člane slovenskega državljanca in slovenske izseljence ter njihove potomce pa pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let. Navedene kategorije tujcev so imele na podlagi osebnega delovnega dovoljenja prost dostop na trg dela, kar pomeni, da se s predlagano spremembo zgolj odpravlja administrativna ovira. Kategorije tujcev, ki imajo status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU, zakon do sedaj ni posebej urejal, kar je pomenilo, da so v enakem položaju kot državljani tretjih držav, ki tega statusa nimajo. Direktiva Sveta 2003/109/ES določa, da morajo biti tujci, ki jim je bil priznan status rezidentov za daljši čas v eni izmed držav članic EU, v drugi državi članici na področju dostopa do trga dela enako obravnavani kot državljani te države ter da so lahko prvih 12 mesecev omejeni le pri dostopu do zaposlitvenih dejavnosti, ki so drugačne od tistih, za katere so dobili dovoljenje za prebivanje. Glede na navedeno je predlagana sprememba namenjena uskladitvi z določbami direktive.

Člen opredeljuje družinske člane slovenskega državljanca in družinske člane državljanca države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije. Opredelitev družinskih članov državljanca države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije je skladna z določbami Direktive 2004/38/ES, ki opredeljuje pravico državljanov držav članic EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic in spreminja Uredbo Sveta št. 1612/68 (EGS) o prostem gibanju delavcev v Skupnosti.

K 10. členu

Ta člen opredeljuje pravno naravo delovnega dovoljenja in definira oblike delovnih dovoljenj, ki jih ureja ta zakon: osebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev in dovoljenje za delo. Delovno dovoljenje tujcu omogoča, da se v Republiki Sloveniji zaposli, samozaposli, opravlja storitve ali druga pogodbeno dela. Osebno delovno dovoljenje, z izjemo osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo enega leta za samozaposlitev, ki tujcu omogoča zgolj ustanovitev osebne gospodarske družbe, registracijo samostojnega podjetnika ali opravljanje samostojne poklicne dejavnosti, omogoča tujcu, da se zaposli, dela ali se samozaposli. Z dovoljenjem za zaposlitev se sme tujec zaposliti pri tistem delodajalcu, ki mu je bilo izdano dovoljenje za zaposlitev tujca. Dovoljenje za delo omogoča tujcu začasno zaposlitev ali delo, in sicer za točno določen namen. Zaposlitev tujca, ki nima delovnega dovoljenja, ali sklenitev pogodbe o delu s tujcem, ki nima delovnega dovoljenja, je po tem zakonu prekršek, za katerega se delodajalec kaznuje z globo.

Tujcu bo enako kot po dosedanji ureditvi za isto časovno obdobje lahko izdano samo eno delovno dovoljenje. Zakon predvideva izjemo od tega pravila, ki je urejena v 30. členu, in sicer bodo tujci z najmanj visokošolsko izobrazbo za isto časovno obdobje lahko pridobili več delovnih dovoljenj.

Ta člen nadalje predvideva še izdajo nadomestnega delovnega dovoljenja za primere univerzalnega pravnega nasledstva in primere prenosa podjetja v skladu z

Zakonom o gospodarskih družbah. V teh primerih vse pravice in obveznosti delodajalca prenosnika preidejo na delodajalca prevzemnika. Glede na navedeno, delovna dovoljenja, izdana delodajalcu prenosniku, ne prenehajo veljati, vendar pa je smiselno, da se zaradi ugotovitve novega pravnega stanja izdajo nadomestna delovna dovoljenja, ki se glasijo na delodajalca prevzemnika. Vlogi za izdajo nadomestnega delovnega dovoljenja bo moral delodajalec prevzemnik priložiti sklep o prenosu podjetja ali pogodbo o prenosu podjetja, sklenjeno med podjetnikom in poslovodstvom prevzemne družbe, drugi pogoji, ki se sicer preverjajo za izdajo delovnega dovoljenja, pa se v postopku izdaje nadomestnega delovnega dovoljenja ne bodo preverjali. Izdaja nadomestnega delovnega dovoljenja je novost, ki je dosedanja ureditev ni poznala.

K 11. členu

S tem členom so določeni vlagatelji, ki so upravičeni vložiti vlogo za izdajo delovnega dovoljenja, obveznost prijave prostega delovnega mesta in rok, v katerem lahko nov delodajalec vloži vlogo za izdajo delovnega dovoljenja za tujca, za katerega ima veljavno delovno dovoljenje drug delodajalec, da ne bi nastopila vmesna prekinitve zaposlitve ali dela.

Člen izrecno opredeljuje dolžnost delodajalca, ki namerava s tujcem skleniti delovno razmerje, da pred vložitvijo vloge za izdajo delovnega dovoljenja prijavi prosto delovno mesto. Obveznost prijave prostega delovnega mesta oziroma vrste dela urejata Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o urejanju trga dela, ki določata tudi nekatere izjeme od obveznosti prijave. Med drugim so delodajalci omenjene obveznosti prosti v primeru, kadar z že zaposlenim delavcem sklepajo novo pogodbo o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas za isto delovno mesto ali vrsto dela. Takšna situacija nastopi pri podaljšanju dovoljenja za zaposlitev, zato v skladu s predlagano ureditvijo delodajalcu pri podaljšanju dovoljenja za zaposlitev ne bo treba prijaviti prostega delovnega mesta.

Z namenom preprečiti, da bi pri prehodu tujca k novemu delodajalcu nastopila vmesna prekinitve zaposlitve ali dela oziroma prijave v socialno zavarovanje, novi zakon ureja postopek prehoda tujca z izdanim delovnim dovoljenjem k novemu delodajalcu. Nov delodajalec bo lahko vložil vlogo za izdajo delovnega dovoljenja za tujca, za katerega ima veljavno delovno dovoljenje drug delodajalec, že 60 dni pred iztekom veljavnega delovnega dovoljenja. Nov delodajalec bo lahko vložil vlogo za izdajo delovnega dovoljenja za tujca z veljavnim delovnim dovoljenjem pri drugem delodajalcu tudi v primeru, če bo pogodba o zaposlitvi ali pogodba o delu med tujcem in delodajalcem, kateremu je izdano delovno dovoljenje, odpovedana pred iztekom veljavnega delovnega dovoljenja, in sicer takoj po odpovedi pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu. Tako bo mogoč takojšen prehod tujca k novemu delodajalcu brez prekinitve socialnega zavarovanja.

K 12. členu

Določena je obveznost delodajalca, da prijavi v socialno zavarovanje tujca, s katerim je sklenil delovno razmerje, kar je skladno z določbo 9. člena Zakona o delovnih razmerjih. Zakon v kazenskih določbah določa globo za delodajalca, ki krši navedeno obveznost, in sicer se sankcionirata tako neprijava v socialno zavarovanje, kot tudi odjava iz socialnega zavarovanja v času trajanja delovnega razmerja. V 71. členu zakona je določena globa, s katero se kaznuje delodajalec, ki tujca v času trajanja delovnega razmerja odjavi iz socialnega zavarovanja. Delodajalec, ki tujca ne bo prijavil v socialno zavarovanje, pa bo sankcioniran po določbah 77. in 78. člena zakona, ki določata globo za prekršek neprijave začetka dela tujca, saj se v primeru sklenitve delovnega razmerja s tujcem prijava dela tujca

opravi s prijavo tujca v socialno zavarovanje.

Člen prepoveduje delodajalcu, da bi od tujca zahteval povračilo stroškov, ki so nastali v postopku pridobivanja delovnih dovoljenj in urejanja delovnega razmerja (npr. povračilo upravnih taks).

K 13. členu

Delodajalci tujim delavcem pogosto nudijo nastanitev, vendar se je v praksi izkazalo, da so nastanitveni pogoji zelo slabi (higiensko in prostorsko neprimerne kapacitete, visoke najemnine itd.). Ta člen delodajalcem, tujim delodajalcem ter pravnim ali fizičnim osebam, registriranim za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklenejo pogodbo o delu, in ki zagotavljajo nastanitev tujcem, nalaga spoštovanje minimalnih bivanjskih in higienskih standardov, v zvezi s spori glede višine najemnine za oddan nastanitveni prostor pa določa pristojnost sodišča in smiselno uporabo določbe 26.i člena Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja. Določba obenem predstavlja pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, ki bo uredil področje nastanitvev tujih delavcev.

K 14. členu

Člen določa organe, ki so pristojni za vodenje postopkov in odločanje po tem zakonu. Zavod RS za zaposlovanje je stvarno pristojen za odločanje o izdaji in razveljavitvah delovnih dovoljenj ter za izdajo soglasij k modri karti EU. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je stvarno pristojno za odločanje o pritožbah zoper odločbe Zavoda RS za zaposlovanje.

Člen določa tudi obveznost davčnega organa, da Zavodu RS za zaposlovanje posreduje podatke o tem, ali je delodajalec predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja in poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela, ki jih Zavod RS za zaposlovanje potrebuje v postopkih izdaje delovnih dovoljenj in soglasij k modri karti EU. Stvarna pristojnost po tem zakonu in obveznost davčnega organa sta bili enako urejeni že v dosedanji ureditvi.

Člen ureja še varstvo osebnih podatkov, ki se zbirajo za namen izvajanja tega zakona, in sicer glede zbiranja in posredovanja osebnih podatkov napotuje na uporabo zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

II. poglavje: Zaposlovanje državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije in izvajanje storitev

1. Zaposlovanje

K 15. členu

Člen v pravni red RS prenaša nekatere določbe Direktive 2004/38/ES, ki opredeljuje pravico državljanov držav članic EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic in spreminja Uredbo Sveta št. 1612/68 (EGS) o prostem gibanju delavcev v Skupnosti. Člen določa, da imajo državljani držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije ter njihovi družinski člani z dovoljenjem za prebivanje za družinskega člana ali vizumom za dolgoročno bivanje prost dostop na slovenski trg dela, kar pomeni, da so izenačeni z državljani Republike Slovenije in za opravljanje dela, zaposlitve ali samozaposlitve ne potrebujejo delovnega dovoljenja.

2. Izvajanje storitev

K 16. členu

Člen določa, da lahko delodajalci s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji v Republiki Sloveniji izvajajo storitve z napotenimi delavci brez delovnih dovoljenj, in sicer ne glede na državljanstvo napotenih delavcev, ter da lahko državljani EU, EGP ali Švicarske konfederacije v Republiki Sloveniji kot fizične osebe izvajajo storitve brez delovnih dovoljenj. Navedeno se lahko omeji le v primerih, ko mednarodna pogodba določa drugače ali če Vlada Republike Slovenije sprejme ukrep za zaščito domačega trga dela. Člen je vsebinsko nespremenjen glede na do sedaj veljavno ureditev.

K 17. členu

Člen opredeljuje dolžnost delodajalca s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, da svojim delavcem, napotenim na izvajanje storitev v Republiko Slovenije, zagotovi pravice, kot jih določa zakon, ki ureja delovna razmerja, kamor so prenesene nekatere določbe Direktive 96/71/ES.

Trenutno veljavni Zakon o delovnih razmerjih v 213. členu določa, da mora tuji delodajalec delavcu, ki ga napoti na začasno delo v Republiko Slovenijo, zagotoviti pravice po predpisih Republike Slovenije in po določbah kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti, ki urejajo delovni čas, odmori in počitke, nočno delo, minimalni letni dopust, plačo, varnost in zdravje pri delu, posebno varstvo delavcev in zagotavljanje enakopravnosti, če je to za delavca ugodneje. V primeru začasnih začetnih del, ki so sestavni del pogodbe o dobavi blaga, ki ne trajajo več kot osem delovnih dni in jih opravljajo strokovni delavci dobavitelja, se ne uporabljajo določbe, ki se nanašajo na minimalni dopust in plačo, razen če gre za dejavnost, registrirano v okviru gradbeništva. Ravno tako se v primeru začasnega dela napotenih delavcev, ki ni daljše od enega meseca v posameznem koledarskem letu, ne uporablja določba, ki se nanaša na plačo, razen če gre za dejavnost, registrirano v okviru gradbeništva. Člen je vsebinsko nespremenjen glede na do sedaj veljavno ureditev.

K 18. členu

Člen določa, katere podatke je delodajalec s sedežem v državi članici EU, EGP ali v Švicarski konfederaciji, ki napoti delavce na izvajanje storitev v Republiko Slovenijo, oziroma fizična oseba, državljan države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije, ki opravlja storitve v Republiki Sloveniji, dolžan pri prijavi začetka izvajanja storitve posredovati Zavodu RS za zaposlovanje. Člen je vsebinsko nespremenjen glede na do sedaj veljavno ureditev. Člen daje pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, s katerim bo predpisan obrazec prijave izvajanja storitev in način, kako Zavod RS za zaposlovanje ministrstvu, pristojnemu za delo, in davčnemu organu posreduje podatke o delodajalcih s sedežem v državi članici EU, EGP ali Švicarski konfederaciji in državljanih držav članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije, ki v Republiki Sloveniji izvajajo storitve brez delovnih dovoljenj.

K 19. členu

Člen določa, da Zavod RS za zaposlovanje vodi evidenco podatkov o delodajalcih s sedežem v drugi državi članici EU, EGP ali Švicarski konfederaciji, ki svoje delavce napotijo na čezmejno opravljanje storitev v Republiko Slovenijo, in fizičnih osebah, državljanih držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije, ki opravljajo čezmejne storitve v Republiki Sloveniji. Evidenca vsebuje podatke iz prijave začetka opravljanja storitve.

Člen daje pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, ki bo uredil način

obdelave podatkov.

III. poglavje: Zaposlovanje tujcev

1. Osebno delovno dovoljenje

K 20. členu

Člen določa upravičeno osebo za vložitev vloge za izdajo osebnega delovnega dovoljenja, in sicer se lahko osebno delovno dovoljenje izda le na vlogo tujca. Izrecno določa, da se osebno delovno dovoljenje izda za čas, ki ga določa zakon. Nadalje člen opredeljuje, da se osebno delovno dovoljenje izda neodvisno od stanja in razmer na trgu dela.

K 21. členu

Člen ureja pogoje za samozaposlitev tujcev v Republiki Sloveniji, in sicer se lahko tujec samozaposli v Republiki Sloveniji, če ima osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let ali prost dostop na slovenski trg dela.

Ločeno so določeni pogoji, ki jih mora izpolnjevati tujec, ki se bo samozaposlil tako, da bo ustanovil ali soustanovil osebno gospodarsko družbo in jo zastopal ali se registriral kot samostojni podjetnik posameznik v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, in pogoji, ki jih mora izpolnjevati tujec, ki se bo samozaposlil tako, da bo opravljal samostojno poklicno dejavnost.

Tujec, ki želi ustanoviti ali soustanoviti osebno gospodarsko družbo in jo zastopati ali se registrirati kot samostojni podjetnik posameznik v skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah, mora izpolnjevati enega izmed naslednjih treh pogojev: imeti mora prost dostop na slovenski trg dela, osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let na kateri koli pravni podlagi iz 22. člena zakona ali osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta.

Tujec lahko pridobi osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, na podlagi katerega bo lahko ustanovil ali soustanovil osebno gospodarsko družbo in jo zastopal ali se registriral kot samostojni podjetnik posameznik, če ima veljavno dovoljenje za prebivanje, če do dneva registracije ali vpisa v ustrezen register izpolni pogoj najmanj enoletnega neprekinjenega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za prebivanje, če izkaže lastna finančna sredstva v zadostni višini in če izkaže lastništvo poslovnega prostora ali ustrezno najemno pogodbo za prostor. Zakon določa, v katerih primerih pogoj enoletnega neprekinjenega prebivanja ni izpolnjen. Nadalje je določeno, da lahko dve kategoriji tujcev osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta pridobita pod lažjimi pogoji, in sicer dnevni delovni migranti, ki so bili najmanj eno leto zaposleni v Republiki Sloveniji, in tujci s statusom rezidenta za daljši čas. Navedenima dvema kategorijama tujcev namreč za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta ni treba imeti veljavnega dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji, prav tako jima ni treba izpolnjevati pogoja enoletnega neprekinjenega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za prebivanje.

Osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, na podlagi katerega tujec ustanovi ali soustanovi osebno gospodarsko družbo in jo zastopa ali se registrira kot samostojni podjetnik posameznik, se lahko večkrat podaljša za čas do enega leta pod pogojem, da je tujec vpisan v sodnem registru kot ustanovitelj ali

soustanovitelj oziroma kot samostojni podjetnik posameznik. Vlogo za podaljšanje osebne delovne dovoljenja za samozaposlitev mora tujec vložiti od 60 do 30 dni pred iztekom veljavnega osebne delovne dovoljenja. V kolikor navedeni rok zamudi, se preverjajo enaki pogoji, kot so se preverjali pri prvi izdaji osebne delovne dovoljenja za samozaposlitev.

Tujec lahko opravlja samostojno poklicno dejavnost, če ima prost dostop na slovenski trg dela, osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let na kateri koli pravni podlagi iz 22. člena zakona ali osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta. Osebno delovno dovoljenje za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, na podlagi katerega bo opravljal samostojno poklicno dejavnost, lahko pridobi, če je vpisan v poslovni register.

Vsebinsko enako določbo je vseboval že veljavni zakon. Edina novost je dodana izjema za tujca s statusom rezidenta, ki mu za pridobitev osebne delovne dovoljenja za samozaposlitev z veljavnostjo enega leta, tako kot doslej delovnemu migrantu, ne bo treba izpolnjevati pogoja, da ima veljavno dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji, in pogoja enoletnega neprekinjenega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za prebivanje.

K 22. členu

Določeni so pogoji za pridobitev osebne delovne dovoljenja z veljavnostjo treh let. Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko ob izpolnjevanju predpisanih pogojev pridobijo naslednje kategorije tujcev: družinski člani begunca ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje, tujci, ki so bili določeno obdobje samozaposleni v Republiki Sloveniji, tujci z najmanj poklicno izobrazbo ali nacionalno poklicno kvalifikacijo in dnevni delovni migranti, ki so bili določeno obdobje zaposleni v Republiki Sloveniji, tujci, ki so v Republiki Sloveniji končali zadnji letnik šolanja in pridobili najmanj visokošolsko izobrazbo, tujci, ki so v Republiki Sloveniji zaključili program raziskovalnega dela, družinski člani tujcev, ki so v Republiki Sloveniji zaključili program raziskovalnega dela, in družinski člani tujcev, ki imajo dovoljenje za začasno prebivanje zaradi opravljanja raziskovalnega dela.

Sedanja ureditev je predvidevala izdajo osebne delovne dovoljenja z veljavnostjo treh let tudi za ožje družinske člane slovenskega državljana, slovenske izseljence in njihove potomce ter za osebo s subsidiarno zaščito. Ožji družinski člani slovenskega državljana ter slovenski izseljenci in njihovi potomci bodo imeli po novi ureditvi prost dostop na trg dela neposredno na podlagi njihovega statusa in ne bodo potrebovali delovne dovoljenja. Osebe s subsidiarno zaščito pa bodo kot posebna kategorija tujcev po novi ureditvi lahko pridobile osebno delovno dovoljenje po določbi 23. člena zakona.

Kategorije tujcev, ki lahko pridobijo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let in pogoji, ki jih morajo izpolnjevati za pridobitev, so enako urejeni kot v dosedanji ureditvi, z izjemo naslednjih kategorij tujcev, ki bodo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let glede na dosedanjo ureditev lahko pridobile pod lažjimi pogoji, in sicer: družinski člani begunca ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje, tujci, ki so bili določeno obdobje samozaposleni v Republiki Sloveniji, ter tujci z najmanj poklicno izobrazbo ali nacionalno poklicno kvalifikacijo, dnevni delovni migranti, ki so bili določeno obdobje zaposleni v Republiki Sloveniji, in tujci, ki so zadnji letnik šolanja končali v Republiki Sloveniji in pridobili najmanj visokošolsko izobrazbo .

Družinskim članom begunca ali tujca z dovoljenjem za stalno prebivanje bo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko izdano takoj, ko bodo pridobili dovoljenje za začasno prebivanje zaradi združitve družine, ne bo jim več treba izpolnjevati pogoja najmanj dveletnega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi

dovoljenja za začasno prebivanje, ki so ga morali izpolnjevati po dosedanji ureditvi. Samozaposleni tujci so v skladu z veljavno ureditvijo lahko pridobili osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let po dveletni neprekinjeni samozaposlitvi v Republiki Sloveniji, po predlagani ureditvi pa bodo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let lahko pridobili po 22-mesečni neprekinjeni samozaposlitvi, ob pogoju, da so bili ves ta čas prijavljeni v socialno zavarovanje in so vpisani v poslovni register.

Tujci z najmanj poklicno izobrazbo in delovni migranti so doslej za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let morali izpolnjevati pogoj dveletne neprekinjene zaposlitve pri istem delodajalcu ali njegovem pravnem predniku. V praksi večkrat prihaja do nekajdnevnih vmesnih prekinitiv med dvema zaporednima zaposlitvama pri istem delodajalcu, po dogovoru med delodajalci se tujec večkrat tudi prezaposli iz enega v drugo podjetje, zaradi česar je pogoj dveletne neprekinjene zaposlitve pri istem delodajalcu zelo težko izpolniti. Hkrati takšna ureditev tujce postavlja v močno odvisen položaj nasproti delodajalcem. Po predlagani ureditvi bo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let mogoče pridobiti po najmanj 20-mesečni zaposlitvi v Republiki Sloveniji v zadnjih 24 mesecih, in sicer pri katerem koli delodajalcu. Novost je tudi, da bo poleg tujca s poklicno izobrazbo na tej pravni podlagi osebno delovno dovoljenje lahko pridobil tudi tujec, ki bo v Republiki Sloveniji pridobil nacionalno poklicno kvalifikacijo.

Tujec, ki je zadnji letnik šolanja končal v Republiki Sloveniji in pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo, pa bo po novem lahko pridobil osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let, če si v roku dveh let od pridobljenega naziva najde delodajalca ali se samozaposli. Rok enega leta od pridobljenega naziva se je podaljšal na dve leti, z namenom da se študentu, ki po pridobljeni visokošolski izobrazbi v okviru bolonjskih študijskih programov nadaljuje študij na višji stopnji, omogoči pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let še dve leti.

Člen določa tudi roke, v katerih morajo tujci, ki so bili določeno obdobje samozaposleni v Republiki Sloveniji, ter tujci z najmanj poklicno izobrazbo ali nacionalno poklicno kvalifikacijo in dnevni delovni migranti, ki so bili določeno obdobje zaposleni v Republiki Sloveniji, vložiti vlogo za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let. Nadalje so definirani družinski člani tujca, določeni so tudi pogoji za podaljšanje in ponovno izdajo osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let. Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let se lahko enkrat podaljša za eno leto, če je bil tujec pred vložitvijo vloge za podaljšanje najmanj šest mesecev zaposlen ali samozaposlen v Republiki Sloveniji, ponovno pa se lahko izda, če so izpolnjeni pogoji, ki se sicer zahtevajo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let.

K 23. členu

Člen določa pogoje, pod katerimi lahko pridobijo osebno delovno dovoljenje prosilci za mednarodno zaščito, osebe z začasno zaščito, žrtve trgovine z ljudmi, žrtve nezakonitega zaposlovanja in osebe s subsidiarno zaščito. V skladu z veljavno ureditvijo so izmed navedenih kategorij subjektov lahko pridobili osebno delovno dovoljenje le prosilci za mednarodno zaščito, osebe z začasno zaščito in osebe s subsidiarno zaščito, ne pa žrtve trgovine z ljudmi in žrtve nezakonitega zaposlovanja.

Člen glede na veljavno ureditev določa drugačne pogoje za pridobitev osebnega delovnega dovoljenja za prosilce za mednarodno zaščito in osebe s subsidiarno zaščito, in sicer se pogoji uskladijo z Zakonom o mednarodni zaščiti.

S tem členom se prenašajo nekatere določbe Direktive Sveta 2004/83/ES, Direktive Sveta 2001/55/ES, Direktive Sveta 2004/81/ES in Direktive Evropskega parlamenta

in Sveta 2009/52/ES.

K 24. členu

V skladu s to določbo se lahko osebno delovno dovoljenje razen v primerih, določenih s tem zakonom, izda tudi v primerih, ko to določa mednarodna pogodba. Izda se za čas, ki ga določa mednarodna pogodba.

2. Dovoljenje za zaposlitev

K 25. členu

Člen določa, kdo lahko vloži vlogo za izdajo dovoljenja za zaposlitev in za kakšno časovno obdobje. Tako kot po dosedanji ureditvi se dovoljenje za zaposlitev izda na vlogo delodajalca, in sicer največ za eno leto.

Enako kot doslej se Zavodu RS za zaposlovanje nalaga obveznost, da v primerih, ko se pred izdajo dovoljenja za zaposlitev kontrolira trg dela, delodajalca v roku osmih dni pisno obvesti, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne domače ali z njimi izenačene brezposelne osebe.

Predpisan je rok za vložitev vloge za izdajo dovoljenja za zaposlitev. Začetek teka roka za vložitev vloge za izdajo dovoljenja za zaposlitev se v primerih, ko je predvidena kontrola trga dela, veže na vročitev obvestila o obstoju ustreznih domačih ali z domačimi izenačenih oseb v evidenci brezposelnih, v primerih zaposlitev brez kontrole trga dela pa na prijavo prostega delovnega mesta.

V povezavi z določbo zakona, ki tujcu z dovoljenjem za zaposlitev prepoveduje opravljanje dela, za katero mu ni izdano delovno dovoljenje, je v tem členu določena izrecna prepoved delodajalcu, da v času veljavnosti delovnega dovoljenja zaposli tujca na drugem delovnem mestu ali mu skrajša polni delovni čas na krajši delovni čas v nasprotju s pogoji, ki jih je navedel v prijavi prostega delovnega mesta. Te prepovedi dosedanja ureditev ni vsebovala. V primerih zaposlitve na drugem delovnem mestu ali skrajšanja polnega delovnega časa bo moral delodajalec sedaj pridobiti novo dovoljenje za zaposlitev, pri čemer bodo morali biti ponovno izpolnjeni vsi pogoji za izdajo dovoljenja za zaposlitev. Zakon predvideva tudi globo, s katero se bo kaznoval delodajalec, ki bo navedeno določbo kršil.

K 26. členu

V primerih, ko bo delodajalec v času veljavnosti dovoljenja za zaposlitev želel s tujcem, ki je zaposlen na podlagi pogodbe o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, skleniti pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom, mu ne bo treba pridobiti novega dovoljenja za zaposlitev, ampak se mu bo izdalo nadomestno dovoljenje za zaposlitev. Vlogi za izdajo nadomestnega delovnega dovoljenja bo treba priložiti novo pogodbo o zaposlitvi, nadomestno delovno dovoljenje bo izdano za preostali čas veljavnosti delovnega dovoljenja.

Izdaja nadomestnega delovnega dovoljenja je novost, ki je veljavna ureditev ni predvidevala.

K 27. členu

S tem členom so določeni pogoji za izdajo dovoljenja za zaposlitev. Poleg pogoja, da v evidenci brezposelnih oseb ni ustreznih domačih ali z njimi izenačenih brezposelnih oseb, ki ustrezajo pogojem za zaposlitev, ki jih je v prijavi prostega delovnega mesta navedel delodajalec (kontrola trga dela), morata delodajalec in tujec izpolnjevati tudi nekatere druge pogoje. Pogoji so vsebinsko enaki, kot so bili po dosedanji ureditvi, razen dveh pogojev, ki bosta v novem zakonu natančneje

formulirana: pogoj, da delodajalec ni odpuščal delavcev, in pogoj, ki se nanaša na redno poravnavanje davkov in prispevkov iz naslova zaposlitve in dela.

V skladu z veljavno ureditvijo delodajalec ni mogel pridobiti dovoljenja za zaposlitev, če je šest mesecev pred vložitvijo vloge za izdajo dovoljenja za zaposlitev odpuščal delavce, zaposlene za nedoločen čas, zaradi ekonomskih razlogov, ne glede na to, kakšno delo so opravljali odpuščeni delavci. Po predlagani ureditvi delodajalec ne bo mogel pridobiti dovoljenja za zaposlitev, če bo iz poslovnih razlogov odpuščal delavce, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnega mesta, za katerega je delodajalec vložil vlogo za dovoljenje za zaposlitev, in sicer ne glede na to, ali so bili odpuščeni delavci zaposleni za določen ali nedoločen čas. Nova dikcija bo tudi terminološko usklajena z Zakonom o delovnih razmerjih, ki za tovrstno odpuščanje zaradi ekonomskih razlogov uporablja termin poslovni razlog.

V zvezi z obveznostjo, da ima delodajalec poravnane davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela, se bo v skladu s predlagano ureditvijo preverjalo, ali je delodajalec za zadnjih šest mesecev, oziroma če posluje manj kot šest mesecev, za čas poslovanja predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in ima poravnane vse davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela. To pomeni, da bo dovoljenje za zaposlitev lahko pridobil le delodajalec, ki ima vsaj enega zaposlenega delavca oziroma je samozaposlen. Dikcija veljavnega zakona ni natančno definirala časovnega obdobja, za katero se preverja, ali ima delodajalec poravnane davke in prispevke, prav tako ni izrecno določala, da mora delodajalec redno predlagati obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine. Zaradi navedenega je v praksi prihajalo do nasprotujočih si interpretacij o tem, ali ima delodajalec, ki ni predložil obračunov davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja za vsak mesec, poravnane vse davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela. Nova, določnejša dikcija bo te nejasnosti odpravila, saj bo moralo biti izkazano, da je delodajalec za vsakega od zadnjih šest mesecev poslovanja predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja. V primeru, da pristojni organ odloži obveznost delodajalcu, da poravna davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela, se takšna odložitev obveznosti v postopku izdaje in podaljšanja dovoljenja za zaposlitev upošteva, kot da je delodajalec izpolnil to obveznost.

Veljavna ureditev je določala izjemo za izdajo dovoljenja za zaposlitev za dnevnega delovnega migranta in tujca z visokošolsko izobrazbo. V primeru izdaje dovoljenja za zaposlitev za delovnega migranta in tujca z visokošolsko izobrazbo delodajalcu namreč ni bilo treba izkazati šestmesečnega poslovanja v predpisani višini. Predlagana ureditev to rešitev ohranja, polega tega pa jo razširja še na rezidente za daljši čas.

K 28. členu

Člen ureja pogoje in postopek za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev. Veljavna ureditev je predvidevala dva različna postopka podaljšanja dovoljenja za zaposlitev: podaljšanje do enega leta, ko se ni preverjalo izpolnjevanje posebnih pogojev, in podaljšanje po enem letu zaposlitve. Po predlagani ureditvi se bo dovoljenje za zaposlitev v obeh primerih podaljšalo na enak način, in sicer tako, kot se je po veljavni ureditvi podaljšalo dovoljenje za zaposlitev po enem letu zaposlitve. Pogoji, ki bodo morali biti izpolnjeni za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev, so strožji kot doslej, saj se bo ne le pri izdaji, ampak tudi pri podaljšanju dovoljenja za zaposlitev preverjalo, ali je delodajalec predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in ali ima poravnane vse davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela. Dovoljenje za zaposlitev, na podlagi katerega je bila opravljena prijava zaposlitve in je bil tujec od dneva prijave

neprekinjeno prijavljen v socialno zavarovanje, se bo lahko podaljšalo največ za eno leto.

Obstoječa ureditev je delodajalcu nalagala obveznost prijave prostega delovnega mesta tako v postopku izdaje dovoljenja za zaposlitev kot tudi v postopku podaljšanja dovoljenja za zaposlitev. Zakon, ki ureja trg dela, med izjemami od obvezne prijave prostega delovnega mesta določa tudi primer, ko delodajalec sklepa novo pogodbo o zaposlitvi za isto delovno mesto ali vrsto dela z že zaposlenim delavcem. Takšna situacija nastopi tudi pri podaljšanju dovoljenja za zaposlitev, zato v skladu s predlagano ureditvijo delodajalcu pri podaljšanju dovoljenja za zaposlitev ne bo treba prijaviti prostega delovnega mesta.

Enako kot doslej bo dovoljenje za zaposlitev lahko podaljšal tudi pravni naslednik delodajalca, pri katerem je bil tujec zaposlen na podlagi dovoljenja za zaposlitev.

Člen na enak način, kot je bilo urejeno doslej, določa tudi rok za vložitev vloge za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev in posledice zamude roka.

K 29. členu

Predlog zakona omogoča, da se v nekaterih vnaprej določenih primerih izda dovoljenje za zaposlitev brez kontrole trga dela.

Ta člen daje ministru, pristojnemu za delo, pooblastilo, da lahko določi primere, v katerih se dovoljenje za zaposlitev lahko izda brez preverjanja, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezne domače ali z njimi izenačene brezposelne osebe oziroma brez kontrole trga dela.

Nadalje člen daje pooblastilo ministru, pristojnemu za delo, da lahko tudi po območnih službah Zavoda RS za zaposlovanje določi dejavnosti oziroma poklice, v katerih je izjemoma dopustna izdaja dovoljenj za zaposlitev brez kontrole trga dela, in sicer v soglasju z ministrom, pristojnim za posamezno dejavnost.

Pogoji, ki jih morata delodajalec in tujec izpolnjevati za izdajo dovoljenja za zaposlitev brez kontrole trga dela, so urejeni enako kot doslej.

K 30. členu

Ta člen ureja zaposlitev ali delo tujca, ki ima najmanj visokošolsko izobrazbo, pri dveh ali več delodajalcih. Možnost zaposlitve pri drugem delodajalcu za tujca z najmanj visokošolsko izobrazbo je bila predvidena že v sedanji ureditvi, vendar le za tujce, ki so bili zaposleni na podlagi dovoljenja za zaposlitev, in sicer po najmanj šestmesečni neprekinjeni zaposlitvi tujca pri prvem delodajalcu. Predlagana ureditev ne bo omogočala pridobitve dovoljenja za zaposlitev pri drugem delodajalcu le tistemu tujcu, ki je bil zaposlen na podlagi dovoljenja za zaposlitev, ampak tudi tujcu, ki je bil zaposlen na podlagi dovoljenja za delo za tujega zastopnika. Poleg tega se skrajšuje tudi obdobje zahtevane neprekinjene zaposlitve pri prvem delodajalcu, saj bo zaposlitev pri drugem delodajalcu mogoča že po enomesečni neprekinjeni zaposlitvi pri prvem delodajalcu.

Zaposlitev pri drugem delodajalcu bo ob izpolnjevanju navedenih pogojev mogoča, če bosta delodajalec in tujec izpolnjevala pogoje za izdajo dovoljenja za zaposlitev in pogoje, ki jih za zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih določa Zakon o delovnih razmerjih.

3. Modra karta EU

K 31. členu

Člen v pravni red Republike Slovenije prenaša nekatere določbe Direktive Sveta 2009/50/ES, ki določa pogoje za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za

namene visokokvalificirane zaposlitve. Direktiva določa načine in kriterije za poenostavljen sprejem visokokvalificiranih delavcev in njihovih družin ter vpeljuje novo, enotno dovoljenje, tako imenovano modro karto EU, ki tujcu omogoča prebivanje in zaposlitev.

Pristojni organ za izdajo in podaljšanje modre karte EU je upravna enota, predmetni člen pa določa naloge Zavoda RS za zaposlovanje v postopku izdaje ali podaljšanja veljavnosti modre karte EU. Natančno opredeljuje pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da Zavod RS za zaposlovanje da soglasje k izdaji modre karte EU, soglasje k podalšanju modre karte EU ali soglasje k zamenjavi delodajalca.

Določena je dolžnost delodajalca, da prijavi in odjavi delo tujca z modro karto EU, in sicer se smiselno uporabljajo določbe glede prijave in odjave dela državljanov tretjih držav.

IV. poglavje: Posebne oblike zaposlovanja in dela tujcev

K 32. členu

Ta člen določa kot posebne oblike zaposlovanja in dela tujcev sezonsko delo tujcev, delo tujih zastopnikov, usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev ter usposabljanje pri gospodarskih družbah v Republiki Sloveniji, ki se opravljajo na podlagi dovoljenja za delo. Vse naštetje oblike so urejene že v sedaj veljavnem zakonu, in sicer v več različnih poglavjih (12., 14.a, 14.b, 18., 19., 20., 20.a, 21. in 22. člen sedaj veljavnega zakona), pri čemer je treba dodati, da novi zakon več ne omogoča sezonske zaposlitve v gradbeništvu in sezonske zaposlitve v gostinstvu in turizmu.

1. Sezonsko delo tujcev

K 33. členu

Ta člen ureja sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu pregledneje, vendar vsebinsko enako, kot je bilo urejeno v sedaj veljavni ureditvi (19. in 20. člen sedaj veljavnega zakona). Za opravljanje sezonskega dela tujci praviloma sklenejo delovno razmerje, razen v primeru, ko se lahko sklene pogodba o delu, in sicer, če se delo opravlja do največ 30 dni. Pogodba o delu se lahko sklene trikrat v posameznem koledarskem letu.

Dovoljenje za delo za sezonsko delo v primeru sklenjenega delovnega razmerja se izda brez preverjanja, ali so v evidenci brezposelnih oseb ustrezni domači kandidati, in ob izpolnjevanju enakih pogojev, kot jih mora izpolnjevati delodajalec, ki želi pridobiti dovoljenje za zaposlitev. Če je delodajalec fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, sta pogoja za izdajo dovoljenja za delo za sezonsko delo, da je delodajalec prijavil prosto delovno mesto in da ni izkoriščena kvota za to obliko zaposlovanja.

V primeru sklenjene pogodbe o delu Zavod RS za zaposlovanje pred izdajo dovoljenja za delo za sezonsko delo preveri le, če je izkoriščena kvota za to obliko zaposlovanja.

Dovoljenje se tujcu lahko izda večkrat letno, pri čemer skupno trajanje ne sme presežati šest mesecev v koledarskem letu. V primeru izrednih pridelovalnih pogojev pa se na podlagi mnenja pristojne zbornice dovoljenje lahko podaljša še za en mesec oziroma za 15 dni, če je sklenjena pogodba o delu.

2. Delo tujih zastopnikov

K 34. členu

Ta člen je na novo določil pogoje za izdajo dovoljenja za delo tujih zastopnikov družb. Enako kot po sedaj veljavnem zakonu to vrsto delovnega dovoljenja lahko pridobijo le pravne osebe ali samostojni podjetniki posamezniki, ki so ustanovljeni v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, kar pomeni, da druge pravne osebe zasebnega in javnega prava (na primer zavodi) te možnosti nimajo, ampak morajo za zastopnike pridobiti dovoljenja za zaposlitev.

Z namenom preprečiti navidezno ustanavljanje gospodarskih družb zgolj zaradi možnosti pridobitve delovnega dovoljenja in posledično dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji pa novi zakon določa strožje pogoje, ki jih mora izpolnjevati novoustanovljena gospodarska družba, ki želi pridobiti dovoljenje za delo za tujca zastopnika družbe.

Gospodarska družba mora izkazati lastništvo ali najem poslovnega prostora oziroma prostora, kjer ima sedež, poleg tega pa mora izkazati še dovolj visoko finančno investicijo v Republiko Slovenijo, in sicer v višini najmanj 30.000 evrov. Po šestih mesecih od ustanovitve gospodarske družbe pa novi zakon daje možnost pridobitve dovoljenja za delo zastopnika pod drugačnimi pogoji. V tem primeru mora delodajalec izkazati šestmesečno poslovanje v določeni višini in da je v tem času predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja ter imeti poravnane vse davke in prispevke iz naslova zaposlitev in dela. V obeh primerih pa mora biti zastopnik tudi vpisan v ustreznem registru.

Številčna omejitev dovoljenj za delo za tujega zastopnika, ki jih lahko pridobi delodajalec in tuji delodajalec (v Sloveniji posluje s podružnicami), ki zaposluje deset ali manj delavcev, je urejena enako kot doslej. Na novo pa je določena številčna omejitev dovoljenj za delo za tujega zastopnika delodajalca in tujega delodajalca, ki zaposlujeta do petdeset delavcev. Za ponovno izdajo je izrecno določeno, da morajo biti izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 34. člena zakona.

3. Usposabljanje in izpopolnjevanje

K 35. členu

Ta člen ureja usposabljanje in izpopolnjevanje tujcev podobno, kot to ureja že sedaj veljavna zakonodaja. Usposabljanje in izpopolnjevanje se lahko izvajata na podlagi mnenja gospodarskega združenja, pristojne zbornice ali pristojnega ministrstva, ki potrdi program usposabljanja, razen v primeru, ko bi bil izdajalec mnenja hkrati tudi organizator usposabljanja in izpopolnjevanja. V tem primeru mora biti med organizatorjem usposabljanja in izpopolnjevanja in delodajalcem, pri katerem se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval, sklenjena pisna pogodba, s katero se uredijo medsebojna razmerja. Dovoljenje se lahko izda za čas do enega leta, razen v primeru, ko se usposabljanje in izpopolnjevanje izvajata na področju medicine, kjer se po novem dovoljenje lahko že takoj izda za čas do dveh let. V obeh primerih pa je predvidena tudi možnost podaljšanja dovoljenja za delo za šest mesecev, razen v primeru usposabljanja in izpopolnjevanja na področju medicine, ko se lahko dovoljenje podaljša do zaključka usposabljanja.

4. Usposabljanje v gospodarskih družbah

K 36. in 37. členu

Usposabljanje v gospodarskih družbah, ki ga sedaj veljavni zakon ureja v 14.a in 14.b členu kot dodatno izobraževanje, je vsebinsko enako preneseno v 36. in 37. člen novega zakona. Ti določbi urejata usposabljanja, ki so potrebna v primerih, ko sta slovenska in tuja gospodarska družba kapitalsko povezani, ali v primerih poslovno-tehničnega sodelovanja ali prenosa tehnologije. Določbe se smiselno uporabljajo tudi za samostojne podjetnike posameznike. Kriterije, na podlagi katerih se ugotavlja, ali gre za takšne primere, določa podzakonski akt, enako kakor tudi kriterije za izdajo soglasja, s katerim pristojna zbornica ali združenje delodajalcev potrdi program usposabljanja. Usposabljanje tujih delavcev, ki so napoteni na usposabljanje v gospodarsko družbo v Slovenijo, je urejeno v 36. členu, usposabljanje slovenskih delavcev, ki ga izvajajo tuji napoteni delavci v slovenskih gospodarskih družbah, pa ureja 37. člen zakona. V obeh primerih je usposabljanje tudi časovno omejeno na največ tri mesece v času dveh let.

V. poglavje: Izvajanje storitev

V poglavju o izvajanju storitev so na enem mestu urejene tri oblike oziroma podlage za izvajanje storitev, in sicer izvajanje storitev z napotenimi delavci, individualne storitve tujcev in izvajanje storitev brez delovnega dovoljenja, ki so po sedaj veljavni zakonodaji urejene v štirih poglavjih, v členih 13, 14, 15, 16, 23, 24, 25, 26, 27 in 28. Same ureditve izvajanja storitev pa novi zakon vsebinsko bistveno ni spreminjal.

1. Izvajanje storitev z napotenimi delavci

K 38. členu

Splošna določba o izvajanju storitev z napotenimi delavci se nanaša tako na izvajanje storitev s tržno prisotnostjo kot na izvajanje storitev brez tržne prisotnosti ter na gibanje oseb znotraj združb, pri čemer morajo biti napotenim delavcem v Sloveniji zagotovljeni vsaj minimalni delovnopравни pogoji v skladu s slovensko zakonodajo. Novi zakon ohranja možnost omejevanja izvajanja storitev z napotenimi delavci, če bi to imelo škodljive posledice za trg dela, nadalje ohranja omejitve, da so napoteni lahko le tisti delavci, ki so že najmanj eno leto zaposleni pri tujem delodajalcu, in določa enake časovne omejitve izvajanja storitev, kot jih pozna že sedaj veljavni zakon. Storitve, ki so posebnega pomena za državo, se na podlagi soglasja ministrstva, pristojnega za delo, in ministrstva, pristojnega za področje dejavnosti, lahko že po sedaj veljavni zakonodaji izvajajo več kot tri mesece. V predlogu novega zakona pa ni več omejitve, da mora biti naročnik storitve državni organ, organ lokalne samouprave ali nosilec javnega pooblastila.

K 39. členu

Ta člen določa časovne omejitve izvajanja storitve v primeru, ko tuji delodajalec izvaja čezmejne storitve z napotitvijo svojih delavcev na podlagi pogodbe z naročnikom iz Republike Slovenije, ki so mu storitve namenjene. Enako kot po sedaj veljavni zakonodaji se tujemu delodajalcu, ki v Republiki Sloveniji ni tržno prisoten, lahko za posameznega napotenega delavca enkrat ali večkrat v koledarskem letu izda dovoljenje za delo za izvajanje storitev, pri čemer skupna veljavnost ne sme presegati treh mesecev v enem koledarskem letu. Dovoljenje za delo se lahko tudi podaljša, če storitve zaradi objektivnih razlogov ni bilo mogoče izvesti v dogovorjenem roku.

K 40. členu

Ta člen določa časovne omejitve izvajanja storitve v primeru, ko tuji delodajalec izvaja čezmejne storitve z napotitvijo svojih delavcev v podjetje, s katerim je tržno prisoten v Republiki Sloveniji. V tem primeru gre za nameščanje delavcev za čas do enega leta, razen če mednarodni sporazum določa drugače. Ponovna napotitev tujega delavca je že po sedaj veljavni zakonodaji mogoča po vmesni prekinitvi, ki traja toliko časa, kolikor je veljalo predhodno dovoljenje za delo. V predlogu novega zakona pa je določena tudi zgornja meja trajanja prekinitve, in sicer šest mesecev.

K 41. členu

Tudi v tem primeru je potrebna tržna prisotnost tujega delodajalca v Sloveniji. Člen določa osebe, ki jim je za potrebe opravljanja določenih nalog v organizacijski enoti omogočeno gibanje znotraj združb za čas do enega leta. Gre za vodilne delavce in strokovnjake, ki jih njihove matične družbe napotujejo v organizacijske enote, ustanovljene v drugih državah.

2. Individualne storitve tujcev

K 42. členu

Ta člen določa pogoje za izvajanje individualnih storitev tujcev kot fizičnih oseb, ki niso registrirani za opravljanje dejavnosti. Izvajanje individualnih storitev tujcev je mogoče le v utemeljenih primerih, ko se za izvedbo pogodbenih storitev zahteva specialistično znanje izvajalca storitev. V primeru dvoma o upravičenosti izdaje dovoljenja za delo pa poda mnenje pristojni organ. Dovoljenje za delo se lahko izda večkrat v koledarskem letu, vendar skupno največ za 90 dni v koledarskem letu. Izjema velja na področju znanosti, kulture, športa, zdravstva in izobraževanja, kadar ni pogojev za sklenitev delovnega razmerja, in sicer se v teh primerih dovoljenje za delo lahko izda z veljavnostjo do enega leta.

3. Izvajanje storitev brez delovnega dovoljenja

K 43. členu

Ta člen določa, da se storitve, opredeljene v naslednjih štirih členih (pogodbene storitve tujih umetnikov in poklicnih ustvarjalcev, sejemske storitve, storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje, in interventne storitve), lahko izvajajo na podlagi potrdila o prijavi dela, kar pomeni, da tujci, ki izvajajo storitve, ne potrebujejo delovnega dovoljenja. Prijavo dela je zavezanec dolžan opraviti najkasneje dan pred začetkom izvajanja storitev, razen v primeru interventnih storitev.

K 44. členu

Pogodbene storitve tujih estradnih umetnikov so omejene v enkratnem trajanju do sedem dni in največ 30 dni v koledarskem letu. Drugačna ureditev je predvidena za tuje poklicne ustvarjalce, ki lahko storitve izvajajo enkrat ali večkrat v koledarskem letu, skupno največ 90 dni v koledarskem letu. Izvajalci cirkuških predstav in tuji delavci v zabaviščnih parkih pa lahko izvajajo storitve v času odobrenega izvajanja storitev v obliki cirkuških predstav ali zabaviščnih parkov.

K 45. členu

Sejemske storitve lahko tuji delavci izvajajo v času postavljanja, opremljanja oziroma razstavljanja opreme in predmetov v okviru sejmskih in razstavnih prireditev, kar

lahko pomeni tudi čas pred začetkom sejma in po njegovem končanju.

K 46. členu

Storitve, vezane na dobavo blaga in servisiranje, so na podlagi prijave dela dovoljene le v primerih, navedenih v zakonu, in le, če delo ne traja več kot sedem dni. V nasprotnem primeru mora delodajalec tudi za opravljanje teh storitev pridobiti dovoljenja za delo za izvajanje storitev.

K 47. členu

Storitve, ki jih je treba nemudoma zagotoviti zaradi odprave ali preprečitve gospodarske škode ter drugih posledic naravnih in drugih nesreč ali havarij oziroma zaradi reševanja življenj ali ukrepov, potrebnih za preprečitev ogrožanja zdravja prebivalstva, se lahko na podlagi prijave dela izvajajo največ 30 dni. Rok za prijavo dela pa je drugačen kot v ostalih primerih, saj je tujce treba prijaviti najkasneje v treh dneh po prihodu v državo.

VI. poglavje: Prijava in odjava dela

K 48. členu

Splošna določba o prijavi in odjavi dela se nanaša tako na prijavo in odjavo dela kot tudi na prijavo in odjavo zaposlitve in samozaposlitve tujca. Člen v drugem odstavku določa zavezanca za prijavo začetka dela tujca, ki je hkrati tudi zavezanec za odjavo tega dela. Prijavo in odjavo dela je na Zavodu RS za zaposlovanje dolžan opraviti delodajalec, ki s tujcem na novo sklene delovno razmerje, pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem na novo sklene pogodbo o delu, tuji delodajalec, ki izvaja storitve z napotenimi delavci, tujec, ki se samozaposli, in naročnik storitve v primeru izvajanja individualnih storitev. V teh primerih Zavod RS za zaposlovanje zavezancu izda potrdilo o prijavi oziroma odjavi na predpisanem obrazcu, ki ga je zavezanec dolžan hraniti v skladu z 52. členom novega zakona. Če je delodajalec s tujcem sklenil pogodbo o zaposlitvi ali se je tujec samozaposlil, se kot prijava začetka dela tujca šteje prijava v socialno zavarovanje na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in ni treba opraviti prijave na Zavodu RS za zaposlovanje. V tem primeru Zavod RS za zaposlovanje tudi ne izda potrdila o prijavi začetka dela. Prijavo je treba opraviti v času veljavnosti delovnega dovoljenja. Rok za prijavo je odvisen od tega, ali gre za tujca, ki je že v Sloveniji in je torej pred izdajo delovnega dovoljenja že imel dovoljenje za prebivanje ali ne, in je določen v naslednjih dveh členih. Vsebinsko enako ureditev določa tudi veljavni zakon. Podzakonski akt pa bo, enako kot do sedaj, določal obrazce in dokazila, potrebna za prijavo dela.

K 49. členu

Člen določa rok za prijavo začetka dela ali zaposlitve tujca, ki pred izdajo delovnega dovoljenja ni imel dovoljenja za prebivanje v Sloveniji. Prijavo je enako kot po sedANJI ureditvi treba opraviti v roku 15 dni od vročitve dovoljenja za prebivanje. Nespoštovanje tega roka ima poleg kazenske sankcije (77. člen) za posledico tudi razveljavitev delovnega dovoljenja (4. točka drugega odstavka 58. člena) in v več primerih tudi prepoved novega zaposlovanja in dela tujcev pri tem delodajalcu (četrti odstavek 55. člena).

Zavezancu pa je omogočeno tudi, da v roku 15 dni od vročitve dovoljenja za prebivanje zaprosi zavod za zaposlovanje za odobritev poznejše prijave začetka dela tujca, in sicer v primeru, ko zaradi objektivnih razlogov prijave ne more opraviti

v predpisanem roku.

K 50. členu

Rok za prijavo začetka dela tujca, ki je pred izdajo delovnega dovoljenja že imel dovoljenje za prebivanje v Sloveniji, ostaja enak kot po sedaj veljavni ureditvi, in sicer 10 dni od vročitve delovnega dovoljenja. Zakon v primeru kršitve te določbe določa kazensko sankcijo v 78. členu.

K 51. členu

Obveznost odjave dela tujca je predvidena le v primeru prekinitve delovnega ali pogodbenega razmerja s tujcem pred iztekom veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo. V tem primeru mora zavezanec vrniti delovno dovoljenje Zavodu RS za zaposlovanje, kar se šteje za odjavo dela tujca, Zavod RS za zaposlovanje pa zavezancu izda potrdilo o odjavi dela. Odjava bo mogoča tudi na podlagi pisne izjave zavezanca, da delovnega dovoljenja ne poseduje in da želi odjaviti delo tujca. Rok za odjavo je tri delovne dni od prekinitve delovnega ali pogodbenega razmerja s tujcem, kar določa 3. točka 53. člena novega zakona, ki določa roke za vrnitev delovnega dovoljenja tudi v drugih primerih. Zavod izda delodajalcu potrdilo o odjavi dela in po novem o tem obvesti tudi tujca, za katerega je bilo dovoljenje izdano.

K 52. členu

Ta člen določa kraj in rok za hrambo potrdil ter ravnanje v primeru izgube dokumenta.

VII. poglavje: Vrnitev delovnega dovoljenja

K 53. členu

Člen določa primere, v katerih je zavezanec za prijavo dolžan vrniti delovno dovoljenje, in roke, v katerih mora dovoljenje vrniti v posameznem primeru. Vsebinsko enaka določba je v sedaj veljavnem zakonu, in sicer v šestnajstem odstavku 8. člena. Če delodajalec ne spoštuje te določbe in ne vrne delovnih dovoljenj, do vrnitve teh dovoljenj ne bo mogel pridobiti novih delovnih dovoljenj za tujce (tretji odstavek 55. člena). Zakon v primeru kršitve te določbe določa kazensko sankcijo v 79. členu.

VIII. poglavje: Omejitve in prepovedi zaposlovanja in dela tujcev

K 54. členu

Vlada lahko v skladu z migracijsko politiko omejuje zaposlovanje in delo tujcev z določitvijo kvote delovnih dovoljenj, s katero omejuje izdajo delovnih dovoljenj tujcem, ki še nimajo dovoljenja za prebivanje v Sloveniji. Nova ureditev v primerjavi z veljavno ne določa več obveznosti vlade, da letno določa kvoto in njene namene. Enako kot po sedanji ureditvi, bo kvoto vladi predlagal minister, pristojen za delo, po predhodni potrditvi s strani socialnih partnerjev na Ekonomsko socialnem svetu. Po predlogu novega zakona bo lahko vlada določila, katere vrste delovnih dovoljenj bo, glede na stanje in predvidena gibanja na trgu dela, omejevala s kvoto delovnih dovoljenj. Poleg kvote lahko vlada iz utemeljenih razlogov določi tudi omejitve števila samozaposlenih tujcev ter omejitve in prepovedi po drugih kriterijih (po regijah, dejavnostih, podjetjih in poklicih, kot tudi pritok novih tujcev z določenih regionalnih območij).

K 55. členu

Določba o prepovedi zaposlovanja in dela tujcev vsebuje tako prepovedi, ki se nanašajo na delodajalca, pravno ali fizično osebo, registrirano za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, tujega delodajalca ali naročnika storitve, kot prepovedi, ki se nanašajo na tujca. Prepovedi veljajo v primeru izdaje dovoljenj za zaposlitev ali dovoljenj za delo, ne nanašajo pa se na tujce z osebnim delovnim dovoljenjem in tujce, ki imajo prost dostop na slovenski trg dela. Nekatere prepovedi veljajo tudi v primeru podaljšanja dovoljenj za zaposlitev in dovoljenj za delo, in sicer: prepoved izdaje delovnega dovoljenja delodajalcu, ki je bil pravnomočno obsojen zaradi nekaterih težjih kaznivih dejanj, prepoved izdaje delovnega dovoljenja za tujca, ki mu je bila pravnomočno izrečena kazen globe za prekršek po tem zakonu ali Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, prepoved izdaje delovnega dovoljenja delodajalcu in tujcu, ki sta zlorabila namen izdaje delovnega dovoljenja ali na njegovi podlagi izdano dovoljenje za prebivanje, in prepoved izdaje delovnega dovoljenja za tujca, ki je v postopku izdaje delovnega dovoljenja predložil ponarejeno dokazilo o izobrazbi. Poleg prepovedi v primeru navedenih kršitev novi zakon natančno določa še druge kršitve, katerih posledica je prepoved zaposlovanja in dela tujcev, in sicer so nekatere že vsebovane v šestem, sedmem in osmem odstavku 7. člena ter v sedemnajstem in osemnajstem odstavku 8. člena sedaj veljavnega zakona.

Prepoved izdaje delovnih dovoljenj bo prizadela tiste, ki ne bodo spoštovali določb o vrnitvi delovnih dovoljenj, tiste, ki bodo tujce predčasno odjavili iz socialnega zavarovanja, tiste, ki jim bo zavod v skladu z 58. členom razveljavil delovna dovoljenja, in tiste, ki jim bo pravnomočno izrečena kazen globe za navedene prekrške po tem zakonu, po Zakonu o delovnih razmerjih in po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Po novem tuji delodajalci ne bodo mogli pridobiti dovoljenj za delo za opravljanje storitev pri delodajalcih, ki jim je prepovedano zaposlovanje in delo tujcev. Prepoved se nanaša tudi na delodajalca in tujca, ki sta izrabila namen izdaje delovnega dovoljenja ali dovoljenja za prebivanje, in na tujca s ponarejenim dokazilom o izobrazbi.

K 56. členu

Na novo je v zakonu dana možnost prekinitve postopka izdaje dovoljenja za zaposlitev in dovoljenja za delo v dveh primerih, in sicer že na podlagi obvestila pristojnega državnega organa o vložitvi pravnomočne obtožnice zoper delodajalca zaradi suma storitve nekaterih kaznivih dejanj in v primeru izrečene kazni za prekršek zaradi onemogočanja izvedbe inšpekcijskega nadzora.

IX. poglavje: Prenehanje veljavnosti in razveljavitev delovnih dovoljenj

K 57. členu

Člen v prvem odstavku določa, kdaj delovna dovoljenja, ne glede na vrsto delovnega dovoljenja, prenehajo veljati. V drugem in tretjem odstavku pa so za posamezne vrste delovnih dovoljenj dodani še drugi primeri prenehanja veljavnosti. V tem členu so torej združeni 10.e in 11.d člen ter osmi odstavek 12. člena sedanjega zakona. Pomembna sprememba je, da osebno delovno dovoljenje ne bo prenehalo veljati v vseh primerih prenehanja veljavnosti ali razveljavitve dovoljenja za prebivanje, temveč le iz razlogov, ki so naštetih kot razlogi za razveljavitev osebnega delovnega dovoljenja v 2. točki prvega odstavka 58. člena. V primeru predčasnega prenehanja delovnega razmerja ali pogodbe o delu je delodajalec zavezan vrniti delovno

dovoljenje v predpisanem roku (2. točka 11. d člena in 2. točka osmega odstavka 12. člena sedaj veljavnega zakona sta smiselno preneseni v 2. točko tretjega odstavka 58. člena in v 4. točko drugega in tretjega odstavka 58. člena), zato nov zakon določa, da dovoljenje za zaposlitev oziroma dovoljenje za delo prenehata veljati z vrnitvijo dovoljenja. Če delodajalec tujca odjavi iz socialnega zavarovanja in dovoljenja ne vrne, pa se dovoljenje razveljavi po uradni dolžnosti. Prav tako zavod razveljavi delovno dovoljenje, če zavezanec za prijavo ne opravi prijave dela v predpisanem roku (6. točka 11. d člena sedaj veljavnega zakona je prenesena v 4. točko drugega in tretjega odstavka 58. člena).

Zavodu je naložena obveznost obveščanja delodajalca v primeru prenehanja veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo, če je tujec pridobil osebno delovno dovoljenje.

K 58. členu

Člen po posameznih vrstah delovnih dovoljenj določa razloge za njihovo razveljavitev. Poleg razlogov, ki jih je vseboval že sedaj veljavni zakon v štirinajstem odstavku 8. člena, novi zakon dodaja še nekatere nove razloge za razveljavitev. Razveljavitve se po novem ne nanašajo le na zavrnitev, zavrženje in prenehanje veljavnosti dovoljenja za prebivanje, temveč je na novo določen tudi 15-dnevni rok od izdaje delovnega dovoljenja, v katerem je treba zaprositi za izdajo dovoljenja za prebivanje. Poleg tega je novi zakon določil izjemo v primeru razveljavitve osebnega delovnega dovoljenja zaradi razveljavitve ali prenehanja veljavnosti dovoljenja za prebivanje, in sicer je navedel razloge, na podlagi katerih mora biti dovoljenje za prebivanje razveljavljeno ali je tujcu prenehalo veljati, in če je slednje prenehalo veljati ali bilo razveljavljeno iz drugih razlogov, se osebno delovno dovoljenje ne razveljavi.

Novi zakon tudi natančneje določa razlog za razveljavitev osebnega delovnega dovoljenja za samozaposlitev in dovoljenja za delo za zastopnika v primeru izbrisa iz ustreznega registra ali vpisnika. Na novo pa določa razveljavitev osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let v primeru, če se tujci iz 2., 3., 4. in 5. točke 22. člena v roku šestih mesecev ne vključijo v socialno zavarovanje. Prav tako je določena razveljavitev osebnih delovnih dovoljenj, ki v skladu z drugimi zakoni omogočajo lažji dostop na trg dela nekaterim kategorijam tujcev za določen čas (osebe s statusom prosilca za mednarodno zaščito, osebe z začasno zaščito ...).

Enako kot po sedaj veljavni zakonodaji se tako dovoljenje za zaposlitev kot dovoljenje za delo razveljavita, če tujec opravlja delo, za katero mu delovno dovoljenje ni bilo izdano, če zavezanec za prijavo ne opravi prijave začetka dela tujca ali če tujca odjavi iz socialnega zavarovanja in dovoljenja ne vrne v predpisanem roku. Nadalje je novi zakon v ta člen prenesel tudi razveljavitvi, ki sta bili določeni v sedemnajstem in osemnajstem odstavku 8. člena veljavnega zakona in se nanašata na zlorabo izdaje delovnega dovoljenja in na njegovi podlagi izdanega dovoljenja za prebivanje ter na ponarejeno dokazilo o izobrazbi, na podlagi katerega je bilo izdano dovoljenje za zaposlitev.

X. poglavje: Nadzor

K 59. členu:

Nadzor nad izvrševanjem določb tega zakona kot prekrškovni organ izvaja Inšpektorat RS za delo. Zavod mora v primeru suma kršitev tega zakona po uradni dolžnosti predlagati začetek inšpekcijskega postopka, inšpekcijski postopek pa se lahko začne tudi na predlog fizične ali pravne osebe. Določena je tudi obveznost

državnih in drugih organov, da Inšpektoratu RS za delo posredujejo podatke, ki se nanašajo na kršitve pri izvajanju tega zakona.

K 60. členu:

Člen nalaga tujcu, delodajalcu, pri katerem je tujec zaposlen ali opravlja delo, in tujemu delodajalcu, ki napoti delavca v Republiko Slovenijo, da sodelujejo v postopku inšpekcijskega nadzora. Na zahtevo inšpektorja za delo so dolžni predložiti dokumente, ki dovoljujejo zaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji.

Ta člen določa tudi obveznost hrambe dokumentov, ki dovoljujejo zaposlitev ali delo v Republiki Sloveniji. Enako kot po dosedanji ureditvi mora tujec hraniti kopijo osebnega delovnega dovoljenja, delodajalec pa kopijo dovoljenja za zaposlitev oziroma dovoljenja za delo – tujec na delovnem mestu, delodajalec pa na sedežu poslovanja. Delodajalec in tujec, ki kršita navedene obveznosti, se kaznjeta z globo, določeno v 80., 81., 82. in 83. členu tega zakona.

XI. poglavje: Takse in nadomestilo posebnih stroškov

K 61. členu:

Člen glede plačevanja upravnih taks za dokumente in dejanja v postopkih po tem zakonu napotuje na uporabo zakona, ki ureja upravne takse, in izrecno določa, da je taksni zavezanec za plačilo upravne takse za vlogo za izdajo delovnega dovoljenja vlagatelj vloge. V sedanji ureditvi taksni zavezanec ni izrecno določen.

K 62. členu:

Člen ureja zaračunavanje posebnih stroškov, ki nastanejo zavodu za zaposlovanje v postopkih izdaje dovoljenj za delo za usposabljanje v gospodarskih družbah in dovoljenj za delo za izvajanje storitev z napotenimi delavci. Višino posebnih stroškov na predlog zavoda določi minister, pristojen za delo.

XII. poglavje: Evidence

K 63. členu:

Člen določa vrste evidenc, ki se vodijo po določbah tega zakona, in namene, zaradi katerih se evidence vodijo. Zavod za zaposlovanje vodi naslednje vrste evidenc: evidenco o tujcih, evidenco o delodajalcih, evidenco o tujih delodajalcih in evidenco o naročnikih storitev. Nameni, zaradi katerih se vodijo evidence, so: odločanje o izdaji ali razveljavitvi delovnih dovoljenj, o soglasjih k modri karti EU, spremljanje stanja na trgu dela ter znanstvenoraziskovalni in statistični namen. Ureditev ostaja vsebinsko nespremenjena.

K 64. členu:

Člen določa vsebino evidenc oziroma nabor podatkov, ki se zbirajo v vsaki od evidenc, določenih s tem zakonom. Podatki se hranijo dve leti in se nato arhivirajo. Člen obenem daje pravno podlago za sprejetje podzakonskega predpisa, ki bo urejal obdelavo podatkov, vsebino evidenc delovnih dovoljenj ter soglasij k modri karti EU in način posredovanja teh podatkov ministrstvu, pristojnemu za delo.

K 65. členu:

Ta člen določa upravljavce uradnih evidenc podatkov, od katerih zavod pridobiva podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti, določenih z zakonom,

urejena pa je tudi pravna podlaga, ki omogoča povezavo s temi evidencami na način in pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

XIII. poglavje: Kazenske določbe

K 66. členu

Globe za prekrške po tem zakonu so predpisane v razponu, zato ta člen določa, da lahko Inšpektorat RS za delo izreče globo za prekrške po tem zakonu v kateri koli višini znotraj predpisanega razpona, glede na težo storjene kršitve.

K 67. členu

Člen določa sankcijo za tujca, ki krši določbo četrtega odstavka 6. člena tega zakona, da lahko tujec opravlja samo tisto delo, za katero mu je bilo izdano delovno dovoljenje, pri čemer pa določba četrtega odstavka 6. člena izvzema zastopnika, ki lahko opravlja vsa dela v okviru svoje dejavnosti.

K 68. členu

Člen določa sankcijo za delodajalca in odgovorno osebo delodajalca, ki je registriran za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, če krši določbo petega odstavka 6. člena tega zakona in sklene pogodbo o zaposlitvi s tujcem, ki nima osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let ali nima prostega dostopa na slovenski trg dela.

K 69. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe šestega odstavka 6. člena zakona, ki določa, da lahko delodajalec, ki je fizična oseba s prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ni registrirana za opravljanje dejavnosti, sklene pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o delu le s tistim tujcem, ki ima prost dostop na trg dela ali osebno delovno dovoljenje.

K 70. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe prvega odstavka 10. člena tega zakona, ki določa, da se tujec lahko zaposli, samozaposli, opravlja storitve in druga pogodbeno dela v Republiki Sloveniji le na podlagi delovnega dovoljenja. Sankcije so določene za delodajalca, ki bi moral za tujca pridobiti delovno dovoljenje.

K 71. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe prvega odstavka 12. člena tega zakona, ki določa, da je delodajalec dolžan tujca ob sklenitvi delovnega razmerja prijaviti v socialno zavarovanje. Sankcija za nepravočasno prijavo v socialno zavarovanje, kar se šteje tudi za prijavo dela, je določena v 77. in 78. členu tega zakona, zato ta člen določa le sankcijo v primeru neupravičene odjave iz socialnega zavarovanja.

K 72. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določb 13. člena tega zakona, ki od delodajalcev, ki zaposlujejo ali za katere tujci opravljajo delo in ki zagotavljajo nastanitev tem tujcem, zahteva, naj v teh prostorih zagotavljajo minimalne bivanjske in higienske standarde.

K 73. členu

Člena določa sankciji za kršitev 18. člena tega zakona, ki določa dolžnost izvajalca storitve, da opravi prijavo izvajanja storitve.

K 74. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe četrtega odstavka 25. člena tega zakona, ki določa prepoved premestitve na drugo delovno mesto oziroma skrajšanje polnega delovnega časa na čas, krajši od polnega, glede na razpisano prosto delovno mesto, na podlagi katerega je bilo izdano delovno dovoljenje.

K 75. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe četrtega odstavka 36. člena, četrtega odstavka 37. člena in petega odstavka 38. člena tega zakona, ki zahtevajo zagotavljanje delovnopравnih pogojev v skladu s slovensko zakonodajo tujim napotenim delavcem.

K 76. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe prvega odstavka 43. člena tega zakona, ki od zavezanca za prijavo zahteva, naj opravi prijavo začetka izvajanja storitve.

K 77. in 78. členu

Člena določata sankciji za kršitev določbe prvega odstavka 49. člena in 50. člena tega zakona, ki določata roke, v katerih mora zavezanec za prijavo opraviti prijavo začetka dela tujcev.

K 79. členu

Člen določa sankcijo za kršitev določbe 53. člena tega zakona, ki delodajalcu določa roke za vrnitev delovnega dovoljenja za tujca, s katerim ni sklenil delovnega ali pogodbenega razmerja, ali je prekinil delovno razmerje ali pogodbo o delu pred iztekom veljavnosti dovoljenja za zaposlitev ali dovoljenja za delo.

K 80., 81., 82. in 83. členu

Členi določajo sankcije za kršitev določb 60. člena tega zakona, ki se nanašajo na obveznosti tujca in delodajalca do nadzorstvenih organov. Pristojnim organom mora biti omogočen dostop do vseh razpoložljivih dokazil, na podlagi katerih so izdani dokumenti, ki dovoljujejo zaposlitev oziroma delo v Republiki Sloveniji. Tujec in delodajalec morata kot dokazilo v postopku predložiti delovno dovoljenje in ga hraniti na sedežu podjetja. Delodajalec je dolžan hraniti vso dokumentacijo v zvezi z delom in plačilom tujca še pet let po prenehanju zaposlitve ali dela tujca v Republiki Sloveniji. Sankcije za kršitev teh dolžnosti pa so določene v različnih razponih glede na to, ali te dolžnosti krši tujec ali delodajalec, ki je pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, odgovorna oseba delodajalca ali fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev ali posameznik.

XIV. poglavje: Prehodne in končne določbe

K 84. členu

Ta člen določa, da se o vlogah, ki so bile vložene pred začetkom uporabe tega zakona in o katerih do dneva začetka veljavnosti tega zakona še ni bilo odločeno, odloči po novem zakonu, če je to za stranko ugodneje. Izdana delovna dovoljenja pa ostanejo v veljavi do poteka veljavnosti dovoljenja.

K 85. členu

Ta člen določa prehodno določbo za prepovedi zaposlovanja in dela tujcev za delodajalce, ki jim je bilo zaposlovanje in delo tujcev prepovedano po šestem, sedmem ali osmem odstavku 7. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05 in 52/07). Te prepovedi veljajo do izteka rokov, določenih v 7. členu Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05 in 52/07).

K 86. členu

Ta člen določa podzakonske predpise, ki jih je treba sprejeti na podlagi tega zakona. Pristojni ministri morajo v treh mesecih od uveljavitve tega zakona določiti minimalne bivanjske in higienske standarde, ki jih morajo zagotavljati delodajalci, ki tujcem zagotavljajo tudi nastanitev. Minister, pristojen za delo, pa mora v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona izdati podzakonske akte, s katerimi:

- določi obrazce za vložitev prošnje za izdajo delovnega dovoljenja, dokazila k vlogam, način izkazovanja izobrazbe in poklicne usposobljenosti tujca ter obliko in vsebino posamezne vrste delovnega dovoljenja,
- določi podrobnejša navodila o oblikah obdelave podatkov v zbirkah ter pravicah in načinih dostopa do podatkov ter določi obrazec izjave o izvajanju storitev iz 18. člena tega zakona,
- v soglasju z ministrom, pristojnim za gospodarstvo, podrobneje določi kriterije o potrebni kapitalski povezanosti, vrsti poslovno-tehničnega sodelovanja oziroma o prenosu tehnologije, pogoje, ki jih mora izpolnjevati pogodba o usposabljanju iz tretjega odstavka 36. in 37. člena tega zakona, skupaj s programom usposabljanja, ter kriterije za izdajo soglasja pristojne zbornice ali združenja delodajalcev po tem zakonu,
- določi obrazce za prijavo in odjavo dela ter dokazila k prijavi,
- določi podrobnejša navodila o načinu obdelave podatkov v zbirkah in načinu posredovanja podatkov ministrstvu, pristojnemu za delo.

K 87. členu

Člen določa prenehanje veljavnosti sedaj veljavnega Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05, 52/07) z dnem začetka uporabe tega zakona.

K 88. členu

V tem členu so naštetih podzakonski akti, ki z veljavnostjo tega zakona prenehajo veljati, uporabljajo pa se še do uveljavitve podzakonskih aktov po novem zakonu.

K 89. členu:

Člen določa začetek veljavnosti zakona petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Za uveljavitev določb 31. člena, 25. točke 4. člena, četrtega odstavka 23. člena in 16. točke drugega odstavka 5. člena tega zakona je predviden kasnejši rok, in sicer se bodo navedene določbe začele uporabljati v skladu z zakonom, ki ureja prebivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

(prepis določb veljavnega zakona, ki se s predlogom spreminjajo)

Gre za nov Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, ki bo v celoti nadomestil sedaj veljavni Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 66/00, 101/05, 52/07).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

(navedba argumentov in posledic, ki v konkretnem primeru narekujejo predlaganje nujnega ali skrajšanega postopka,

razen za Predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se v skladu s 169. členom Poslovnika Državnega zbora obravnava po nujnem postopku)

Zakon naj se obravnava v rednem postopku.

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona,
- analize, študije,
- vprašalniki,
- ankete,
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona,
- drugo.

Na podlagi osmega odstavka 10. člena, tretjega odstavka 18. člena, prvega odstavka 29. člena, šestega odstavka 48. člena in petega odstavka 60. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št.----) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

P R A V I L N I K
o delovnih dovoljenjih, prijavi in odjavi dela ter
nadzoru nad zaposlovanjem in delom tujcev

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(1) Ta pravilnik določa podatke in dokazila, na podlagi katerih Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod) odloča o izdaji delovnega dovoljenja, o soglasju k modri karti EU, podatke in način prijave in odjave dela tujcev ter način uresničevanja obveznosti delodajalca do nadzorstvenega organa.

(2) Zavod po uradni dolžnosti pridobi podatke o dejstvih, o katerih vodi uradno evidenco. Enako ravna tudi glede dejstev, o katerih vodi uradno evidenco kakšen drug državni organ oziroma organ lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila.

II. PRIJAVA IZVAJANJA STORITEV DELODAJALCEV S SEDEŽEM V DRŽAVI
ČLANICI EVROPSKE UNIJE, EVROPSKEGA GOSPODARSKEGA PROSTORA
ALI V ŠVICARSKI KONFEDERACIJI IN DRŽAVLJANOV DRŽAV ČLANIC
EVROPSKE UNIJE, EVROPSKEGA GOSPODARSKEGA PROSTORA ALI
ŠVICARSKE KONFEDERACIJE

2. člen

Delodajalec s sedežem v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali v Švicarski konfederaciji in državljan države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije iz 16. člena ZZDT, ki v Republiki Sloveniji izvajata storitve brez delovnih dovoljenj, prijavita začetek izvajanja storitve na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-5, ki je sestavni del tega pravilnika.

III. DELOVNO DOVOLJENJE

3. člen

(1) Vloga za izdajo delovnega dovoljenja se vloži pri zavodu.

(2) Vloga za izdajo delovnega dovoljenja vsebuje:

- a) izpolnjeni predpisani obrazec za posamezno vrsto delovnega dovoljenja, ki je sestavni del tega pravilnika;
- b) podatke in dokazila, določene s tem pravilnikom, oziroma druge podatke, ki jih na podlagi zakona zahteva zavod v postopku izdaje delovnega dovoljenja.

(3) V postopkih za izdajo delovnega dovoljenja se plačuje taksa v skladu z zakonom, ki ureja upravne takse, razen v primeru, ko Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št.----, v nadaljevanju ZZDT) določa drugače, ter nadomestilo posebnih stroškov v skladu z 62. členom ZZDT.

IV. OSEBNO DELOVNO DOVOLJENJE

1. Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo enega leta

1.1 Osebno delovno dovoljenje za samozaposlenega tujca

4. člen

(1) Tujec iz drugega odstavka 21. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek o veljavnem dovoljenju za prebivanje;
- c) podatek o dovoljenju za prebivanje, veljavnem eno leto pred vložitvijo vloge;
- č) podatek o depozitu lastnih finančnih sredstev v višini 10.000 evrov za namen poslovanja kot samostojni podjetnik posameznik ali ustanovitelj osebne gospodarske družbe v obliki potrdila banke s sedežem v Republiki Sloveniji ali drugo obliko poslovanja v Republiki Sloveniji;
- d) podatek o lastništvu poslovnega prostora v obliki izpisa iz zemljiške knjige ali podatek o najemu poslovnega prostora v obliki najemne pogodbe.

(3) Za tujca, ki je soustanovitelj osebne gospodarske družbe, zadostuje, da podatek iz točke d) drugega odstavka tega člena izkazuje eden od ustanoviteljev.

(4) Za tujca, ki je bil najmanj eno leto pred registracijo neprekinjeno zaposlen kot dnevni delovni migrant, in za tujca, ki ima status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU, vloga iz drugega odstavka namesto podatkov iz točk b) in c) drugega odstavka vsebuje dokazilo o statusu dnevnega delovnega migranta v enem letu pred vložitvijo vloge oziroma o statusu rezidenta za daljši čas.

(5) Vloga za podaljšanje delovnega dovoljenja tujcu iz drugega odstavka 21. člena ZZDT vsebuje podatek iz poslovnega registra o vpisu tujca kot ustanovitelja ali

soustanovitelja osebne gospodarske družbe ali kot samostojnega podjetnika posameznika.

(6) Vloga tujca iz sedmega odstavka 21. člena ZZDT vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek iz poslovnega registra o vpisu tujca za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti.

2. Osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let

2.1 Osebno delovno dovoljenje za družinskega člana tujca

5. člen

(1) Družinski član iz 1. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) dokazilo, da je družinski član tujca;
- c) podatek o veljavnem dovoljenju za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
- č) podatek o priznanem statusu begunca ali dovoljenju za stalno prebivanje tujca, katerega družinski član je.

2.2 Osebno delovno dovoljenje za samozaposlenega tujca

6. člen

(1) Tujec iz 2. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek iz poslovnega registra o vpisu tujca kot ustanovitelja ali soustanovitelja osebne gospodarske družbe ali kot samostojnega podjetnika posameznika oziroma vpisu tujca za opravljanje samostojne poklicne dejavnosti;
- c) podatek, da je bil ob vložitvi vloge zadnjih 22 mesecev prijavljen v socialno zavarovanje kot samozaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

2.3 Osebno delovno dovoljenje za tujca z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v Republiki Sloveniji

7. člen

(1) Tujec z najmanj poklicno izobrazbo ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo v republiki Sloveniji iz 3. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži

vlogo za izdajo osebne delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek o najmanj poklicni izobrazbi ali pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji v Republiki Sloveniji (podatek v skladu z 19. členom tega pravilnika ali o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji);
- c) podatek, da je bil tujec v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev prijavljen v socialno zavarovanje kot zaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

2.4 Osebno delovno dovoljenje za dnevnega delovnega migranta

8. člen

(1) Dnevni delovni migrant iz 3. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebne delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek, da je dnevni delovni migrant;
- c) podatek, da je bil v zadnjih 24 mesecih najmanj 20 mesecev prijavljen v socialno zavarovanje kot zaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

2.5 Osebno delovno dovoljenje za tujca, ki je zadnji letnik šolanja končal v Republiki Sloveniji in ima najmanj visokošolsko izobrazbo

9. člen

(1) Tujec iz 4. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebne delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) dokazilo, da je v roku dveh let pred vložitvijo vloge v Republiki Sloveniji končal zadnji letnik šolanja in pridobil najmanj visokošolsko izobrazbo (fotokopija diplome);
- c) predlog pogodbe o zaposlitvi.

2.6 Osebno delovno dovoljenje za tujca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela

10. člen

(1) Tujec iz 5. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebne delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) dokazilo, da je zaključil program raziskovalnega dela v Republiki Sloveniji, ne več kot pred enim letom (potrdilo raziskovalne organizacije o zaključku raziskovalnega dela);
- c) predlog pogodbe o zaposlitvi.

2.7 Osebno delovno dovoljenje za družinskega člana tujca, ki je v Republiki Sloveniji zaključil program raziskovalnega dela

11. člen

(1) Tujec iz 6. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek o veljavnem dovoljenju za začasno prebivanje, zaradi združitve družine;
- c) dokazilo, da je njegov družinski član pridobil osebno delovno dovoljenje na podlagi 5. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT.

2.8 Osebno delovno dovoljenje za družinskega člana tujca s statusom raziskovalca

12. člen

(1) Tujec iz 7. točke prvega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) dokazilo, da je družinski član tujca s statusom raziskovalca (izpis iz matičnega registra);
- c) dokazilo, da ima njegov družinski član status raziskovalca (potrdilo raziskovalne organizacije).

3. Podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja z veljavnostjo treh let

13. člen

(1) Tujec iz tretjega odstavka 22. člena ZZDT vloži vlogo za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek, da je bil zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge prijavljen v socialno zavarovanje kot zaposlena ali samozaposlena oseba v Republiki Sloveniji.

4. Osebno delovno dovoljenje za posebne kategorije tujcev in osebno delovno dovoljenje na podlagi mednarodne pogodbe

4.1 Osebno delovno dovoljenje za prosilca za mednarodno zaščito za čas treh mesecev

14. člen

(1) Prosilec za mednarodno zaščito iz drugega odstavka 23. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek oziroma dokazilo, da je tujec prosilec za mednarodno zaščito;
- c) podatek, da je od vložitve prošnje za mednarodno zaščito minilo najmanj devet mesecev.

(3) Za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja prosilec za mednarodno zaščito priloži enake podatke kot pri prvi vlogi.

4.2 Osebno delovno dovoljenje, dokler traja status osebe z začasno zaščito

15. člen

(1) Oseba z začasno zaščito iz tretjega odstavka 23. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek o priznanem statusu osebe z začasno zaščito.

4.3 Osebno delovno dovoljenje za žrtve trgovine z ljudmi in žrtve nezakonitega zaposlovanja

16. člen

(1) Žrtev trgovine z ljudmi in žrtev nezakonitega zaposlovanja iz četrtega odstavka 23. člena ZZDT vložita vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek o priznanem statusu žrtve trgovine z ljudmi ali priznanem statusu žrtve nezakonitega zaposlovanja.

4.4 Osebno delovno dovoljenje za osebo s subsidiarno zaščito

17. člen

(1) Oseba s subsidiarno zaščito iz petega odstavka 23. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) podatek, da je oseba s subsidiarno zaščito.

(3) Vlogi za podaljšanje osebnega delovnega dovoljenja za osebo s subsidiarno zaščito se priložita dokazili iz prejšnjega odstavka.

4.5 Osebno delovno dovoljenje na podlagi mednarodne pogodbe za čas, ki ga določa mednarodna pogodba

18. člen

(1) Tujec iz 24. člena ZZDT vloži vlogo za izdajo osebnega delovnega dovoljenja na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-1.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) druge v skladu z mednarodno pogodbo določene podatke.

V. DOVOLJENJE ZA ZAPOSILITEV

1. Dokazovanje ustreznosti izobrazbe oziroma poklicnih kvalifikacij

19. člen

(1) V postopku pridobivanja delovnih dovoljenj za državljane tretjih držav se v primerih, ko kolektivna pogodba ali splošni akt delodajalca med pogoji za opravljanje dela zahteva določeno stopnjo oziroma vrsto izobrazbe, ustreznost izobrazbe dokazuje s fotokopijo overjenega spričevala, oziroma listine o izobraževanju in njenim prevodom v slovenski jezik. Izvirnik listine o izobraževanju, katerega fotokopija se priloži, mora biti predhodno overjen na podlagi Konvencije o odpravi potrebe legalizacije tujih javnih listin (Uradni list FLRJ, št. 10/62) z žigom Apostille ali v primeru, ko tuja država ni podpisnica te konvencije, na podlagi Zakona o overovitvi listin v mednarodnem prometu (Uradni list RS, številka 64/01).

(2) Če bo državljani tretje države v Republiki Sloveniji opravljali reguliran poklic, se poklicna kvalifikacija za opravljanje reguliranega poklica izkazuje na naslednja načina:

a) v primeru, da se poklicna kvalifikacija priznava po zakonu, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v Republiki Sloveniji, se k vlogi priložijo podatki o priznani poklicni kvalifikaciji;

b) v primeru, da se poklicna kvalifikacija ne priznava na način, določen v točki a), delodajalec k vlogi za izdajo dovoljenja za zaposlitev priloži izjavo, da tujec izpolnjuje pogoje za opravljanje reguliranega poklica.

(3) V postopku pridobivanja delovnih dovoljenj za državljane tretjih držav se v primerih, ko kolektivna pogodba ali splošni akt delodajalca med pogoji za opravljanje dela zahteva nacionalno poklicno kvalifikacijo, pridobljeno v Republiki Sloveniji, ustreznost kvalifikacije dokazuje s fotokopijo javne listine o pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji.

2. Dovoljenje za zaposlitev

20. člen

(1) Dovoljenje za zaposlitev se izda za obdobje, ki ga delodajalec opredeli v vlogi na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-2, ki pa ne more biti daljše od enega leta.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

1. podatka o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

a) pisno obvestilo zavoda iz drugega odstavka 25. člena ZZDT;

b) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena.

2. podatke o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

a) podatek o registraciji oziroma vpisu v ustrezen register;

b) podatek, da delodajalec šest mesecev pred vložitvijo vloge ni vložil pisnega obvestila o prenehanju potreb po delu večjega števila delavcev na zavod, ni odpuščal delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnega mesta, za katerega je delodajalec vložil vlogo, in ni zavrnil zaposlitve brezposelne osebe, ki je ustrezala zahtevanim pogojem;

c) izjava delodajalca o šestmesečnem poslovanju v višini, ki zagotavlja izplačilo minimalne plače za najmanj dva zaposlena delavca v vsakem od zadnjih šest mesecev poslovanja, na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-2-3«;

č) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge oziroma za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnave davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;

d) prijavo potrebe po delavcu na obrazcu PD;

e) pogodbo o zaposlitvi, podpisano s strani delodajalca.

3. podatka o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) dokazilo o ustrezni izobrazbi ali pridobljeni nacionalni poklicni kvalifikaciji v Republiki Sloveniji v skladu z 19. členom tega pravilnika.

(3) Vlogi za izdajo dovoljenja za zaposlitev za dnevnega delovnega migranta, za tujca z visokošolsko izobrazbo ali za tujca, ki ima status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU, se priložijo podatki iz prejšnjega odstavka, razen podatka iz podtočke 2. c) prejšnjega odstavka.

(4) Vlogi za izdajo dovoljenja za zaposlitev za tujca, za katerega ima veljavno dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo drug delodajalec ali druga pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, mora delodajalec poleg podatkov iz drugega odstavka tega člena priložiti dokazilo o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, in sicer:

- a) odpoved pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu ali
- b) sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu.

3. Podaljšanje dovoljenja za zaposlitev

21. člen

(1) Dovoljenje za zaposlitev se lahko (brez prekinitve dovoljenja za prebivanje) na podlagi vloge istega delodajalca za istega tujca podaljša za čas, določen v vlogi, vendar največ za eno leto, brez ponovnega preverjanja pogoja iz prvega odstavka 27. člena ZZDT. Delodajalec vloži vlogo za podaljšanje dovoljenja za zaposlitev na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-2.

(2) Vloga iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

- a) podatek o registraciji oziroma vpisu v ustrezen register;
- b) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge oziroma za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;
- c) podatek, da je bil tujec od dneva prijave dela neprekinjeno prijavljen v socialno zavarovanje;
- č) pogodbo o zaposlitvi, ki jo podpišeta delodajalec in tujec (kadar je bila pogodba o zaposlitvi podpisana za daljši čas, kakor je bila veljavnost predhodnega dovoljenja za zaposlitev, delodajalec priloži fotokopijo pogodbe o zaposlitvi).

2. podatek o izpolnjevanju pogoja tujca:

- a) podatek, da je tujec vključen v socialno zavarovanje v Republiki Sloveniji na podlagi zaposlitve.

4. Dovoljenje za zaposlitev brez kontrole trga dela

22. člen

(1) Dovoljenje za zaposlitev se lahko, brez preverjanja stanja in razmer na trgu dela (brez preverjanja pogoja iz prvega odstavka 27. člena ZZDT), izda v naslednjih primerih:

- a) če kapitalska gospodarska družba želi zaposliti tujca, ki je najmanj 51-odstotni lastnik te gospodarske družbe, razen v primeru, če je ta tujec hkrati tudi edini zastopnik družbe;
- b) če delodajalec želi zaposliti tujca z visokošolsko ali univerzitetno izobrazbo (ne glede na smer izobrazbe), ki je bil predhodno najmanj eno leto napoten k temu delodajalcu na podlagi 41. člena ZZDT;
- c) če organ državne uprave, drug državni organ ali organ lokalne samouprave oziroma nosilec javnega pooblastila želi zaposliti tujega strokovnjaka;
- č) če izobraževalna ali kulturna ustanova želi zaposliti tujega učitelja, profesorja, lektorja, ali drugega strokovnjaka;
- d) če raziskovalna organizacija želi zaposliti tujega znanstvenika ali raziskovalca;
- e) če kulturna ustanova želi zaposliti tujega kulturnega delavca;
- f) če športno društvo (klub, gospodarska družba) želi zaposliti tujega športnika, trenerja ali strokovnega delavca;
- g) če ustanova za jedrsko energijo želi zaposliti tujega strokovnjaka;
- h) če diplomatsko ali konzularno predstavništvo, mednarodna organizacija ali misija tuje države želi zaposliti tujca, ki ga ne more zaposliti po mednarodnem pravu.

(2) Delodajalcu, kapitalski gospodarski družbi je v istem časovnem obdobju lahko izdano samo eno dovoljenje za zaposlitev po točki a) prejšnjega odstavka.

23. člen

(1) Vloga za izdajo dovoljenja za zaposlitev brez kontrole trga dela v primerih iz prejšnjega člena se vloži na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-2.

(2) Vloga iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. podatek o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;

2. podatke o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

- a) podatek o registraciji oziroma vpisu v ustrezen register, v primerih iz točke a) in b) prvega odstavka prejšnjega člena;
- b) pogodbo o zaposlitvi, ki jo podpiše delodajalec;
- c) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge oziroma za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnave davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;
- č) prijavo potrebe po delavcu na obrazcu PD;
- d) pritrdilno mnenje pristojnega ministrstva, ki se priloži vlogi delodajalca v primerih iz točke c), č) (razen za visokošolske zavode), e) in h) prvega odstavka prejšnjega člena;

- e) pritrdilno mnenje Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez, ki se priloži vlogi delodajalca v primeru iz točke f) prvega odstavka prejšnjega člena;
- f) potrdilo pristojnega organa v Republiki Sloveniji o izpolnjevanju pogojev za delo v jedrskih objektih, ki se priloži vlogi delodajalca v primeru iz točke g) prvega odstavka prejšnjega člena tega pravilnika.

3. podatke o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) fotokopijo potnega lista tujca;
- b) dokazilo o ustrezni izobrazbi v skladu z 19. členom tega pravilnika v primeru iz točke b) prvega odstavka prejšnjega člena.

(3) Vlogi za izdajo dovoljenja za zaposlitev za tujca, za katerega ima veljavno dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo drug delodajalec ali druga pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, mora delodajalec poleg podatkov iz drugega odstavka tega člena priložiti dokazilo o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, in sicer:

- a) odpoved pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu ali
- b) sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu.

(4) Pri podaljšanih dovoljenj za zaposlitev iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja 21. člen tega pravilnika.

5. Dovoljenje za zaposlitev pri dveh ali več delodajalcih

24. člen

(1) Dovoljenje za zaposlitev tujca pri drugem delodajalcu (30. člen ZZDT) se lahko izda za obdobje, ki ga delodajalec opredeli v vlogi na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-2, a ne sme biti daljše od enega leta.

(2) Vloga poleg podatkov, navedenih v 20. členu tega pravilnika, vsebuje še naslednja podatka:

- a) podatek, da je tujec najmanj en mesec neprekinjeno zaposlen in na tej podlagi prijavljen v socialno zavarovanje pri prvem delodajalcu;
- b) sporazum med delodajalcem, pri katerem je tujec že zaposlen, delodajalcem, ki želi tujca zaposliti, in tujcem.

VI. SOGLASJE K IZDAJI MODRE KARTE EU

25. člen

(1) V postopku izdaje modre karte EU zavod na zahtevo upravne enote preveri, ali tujec in delodajalec izpolnjujeta pogoje za visokokvalificirano zaposlitev iz drugega in tretjega odstavka 31. člena ZZDT, in sicer:

1. podatek o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

- a) pisno obvestilo zavoda iz drugega odstavka 25. člena ZZDT.

2. podatke o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

- a) podatek o registraciji oziroma vpisu v ustrezen register;
- b) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge oziroma za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;
- c) prijava potrebe po delavcu na obrazcu PD.

3. podatka o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) ustrezna visokošolska izobrazba (podatek v skladu z 19. členom tega pravilnika) ali najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo, v poklicu ali sektorju, ki je naveden v pogodbi o zaposlitvi. Primerljive delovne izkušnje tujec dokazuje s predhodnimi pogodbami o zaposlitvi ali potrdili prejšnjega delodajalca in prevodom teh v slovenski jezik.
- b) pogodba o zaposlitvi, podpisana s strani delodajalca, za najmanj eno leto, v kateri mora biti tujcu zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v Republiki Sloveniji, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu RS.

(2) V postopku podaljšanja veljavnosti modre karte EU ali zamenjave delodajalca v prvih dveh letih zakonite zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote preveri, ali tujec in delodajalec izpolnjujeta pogoje iz drugega in četrtega odstavka 31. člena ZZDT, in sicer:

1. podatke o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

- a) podatek o registraciji oziroma vpisu v ustrezen register;
- b) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge oziroma za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnaval davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;
- c) prijava potrebe po delavcu na obrazcu PD.

2. podatka o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) ustrezna visokošolska izobrazba (podatek v skladu z 19. členom tega pravilnika) ali najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo, v poklicu ali sektorju, ki je naveden v pogodbi o zaposlitvi. Primerljive delovne izkušnje tujec dokazuje s predhodnimi pogodbami o zaposlitvi ali potrdili prejšnjega delodajalca in prevodom teh v slovenski jezik.
- b) pogodba o zaposlitvi, podpisana s strani delodajalca, za najmanj eno leto, v kateri mora biti tujcu zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v Republiki Sloveniji, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu RS.

(3) V postopku podaljšanja veljavnosti modre karte EU po prvih dveh letih zakonite zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote preveri, ali tujec in delodajalec izpolnjujeta pogoje iz drugega odstavka 31. člena ZZDT, in sicer:

- a) ustrezna visokošolska izobrazba (podatek v skladu z 19. členom tega pravilnika) ali najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo, v poklicu

ali sektorju, ki je naveden v pogodbi o zaposlitvi. Primerljive delovne izkušnje tujec dokazuje s predhodnimi pogodbami o zaposlitvi ali potrdili prejšnjega delodajalca in prevodom teh v slovenski jezik.

b) pogodba o zaposlitvi, podpisana s strani delodajalca, za najmanj eno leto, v kateri mora biti tujcu zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v Republiki Sloveniji, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu RS.

(4) V postopku zamenjave delodajalca po prvih dveh letih zakonite zaposlitve zavod na zahtevo upravne enote preveri, ali tujec in delodajalec izpolnjujeta pogoje iz drugega odstavka 31. člena ZZDT, in sicer:

a) ustrezna visokošolska izobrazba (podatek v skladu z 19. členom tega pravilnika) ali najmanj pet let delovnih izkušenj, primerljivih z visokošolsko izobrazbo, v poklicu ali sektorju, ki je naveden v pogodbi o zaposlitvi. Primerljive delovne izkušnje tujec dokazuje s predhodnimi pogodbami o zaposlitvi ali potrdili prejšnjega delodajalca in prevodom teh v slovenski jezik.

b) pogodba o zaposlitvi, podpisana s strani delodajalca, za najmanj eno leto, v kateri mora biti tujcu zagotovljena plača v višini najmanj 1,5 povprečne letne bruto plače v Republiki Sloveniji, ki se izračuna na podlagi povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, nazadnje objavljene v Uradnem listu RS.

VII. POSEBNE OBLIKE ZAPOSLOVANJA IN DELA TUJCEV NA PODLAGI DOVOLJENJA ZA DELO

1. Dovoljenje za delo za sezonsko delo

26. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo za sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu iz 33. člena ZZDT vložijo delodajalec oziroma pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) V primeru, da gre za sklenitev delovnega razmerja, vloga vsebuje naslednje podatke:

1. podatek o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena.

2. podatke o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

a) podatek o registraciji oziroma vpisu v ustrezen register;

b) podatek, da delodajalec šest mesecev pred vložitvijo vloge ni vložil pisnega obvestila o prenehanju potreb po delu večjega števila delavcev na zavod, ni odpuščal delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo delovnega mesta, za katerega je delodajalec vložil vlogo, in ni zavrnil zaposlitve brezposelne osebe, ki je ustrezala zahtevanim pogojem;

- c) izjava delodajalca o šestmesečnem poslovanju v višini, ki zagotavlja izplačilo minimalne plače za najmanj dva zaposlena delavca v vsakem od zadnjih šest mesecev poslovanja, na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-2-3«;
- č) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge oziroma za čas poslovanja, če je ta krajši od šestih mesecev, predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnava davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;
- d) prijavo potrebe po delavcu na obrazcu PD;
- e) pogodbo o zaposlitvi, podpisano s strani delodajalca.

3. podatke o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) fotokopijo potnega lista tujca.

(3) Če je delodajalec fizična oseba, ki je kot nosilec kmetijskega gospodarstva ali član kmetije vpisana v register kmetijskih gospodarstev, vloga iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. podatek o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena.

2. podatka o izpolnjevanju pogojev delodajalca:

- a) podatek o vpisu nosilca kmetijskega gospodarstva ali člana kmetije v register kmetijskih gospodarstev;
- b) prijavo potrebe po delavcu na obrazcu PD;
- c) pogodbo o zaposlitvi, podpisano s strani delodajalca.

3. podatke o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) fotokopijo potnega lista tujca.

(4) Vlogo za podaljšanje dovoljenja za delo za čas do šestih mesecev v istem koledarskem letu vložijo delodajalec na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3. Vloga vsebuje pogodbo o zaposlitvi, ki jo podpišeta delodajalec in tujec.

(5) Če ne gre za sklenitev delovnega razmerja in kadar se zaprosi za izdajo dovoljenja za delo v dveh ali treh terminih, ko delovnega razmerja ni potrebno skleniti, vloga vsebuje naslednje podatke:

1. podatek o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena.

2. podatka o izpolnjevanju pogojev pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu:

- a) podatek o vpisu v poslovni register ali vpisu nosilca kmetijskega gospodarstva ali člana kmetije v register kmetijskih gospodarstev;
- b) podpisana pogodba o delu s tujcem za vsa zaprosena obdobja.

3. podatek o izpolnjevanju pogojev tujca:

- a) fotokopijo potnega lista tujca.

(6) V primeru iz prejšnjega odstavka zavod izda eno dovoljenje za delo, v katerem se določijo posamezna obdobja in lokacije opravljanja dela.

(7) Vlogi za izdajo dovoljenja za delo za sezonsko delo za tujca, za katerega ima veljavno dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo drug delodajalec ali druga pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, je poleg podatkov iz drugega, tretjega ali petega odstavka tega člena potrebno priložiti dokazilo o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, in sicer:

- a) odpoved pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu ali
- b) sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu.

27. člen

(1) Delodajalec lahko na podlagi mnenja zbornice, pristojne za kmetijstvo in gozdarstvo, da je prišlo do izrednih pridelovalnih razmer, zaprosi za podaljšanje dovoljenja za delo za največ 30 dni.

(2) Vloga za podaljšanje dovoljenja za delo za sezonsko delo v kmetijstvu in gozdarstvu iz šestega odstavka 33. člena ZZDT se vloži na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3. Vloga vsebuje mnenje zbornice, pristojne za kmetijstvo in gozdarstvo, da je prišlo do izrednih pridelovalnih pogojev (podaljšanje vegetacije).

2. Dovoljenje za delo tujih zastopnikov družb

28. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo iz prvega odstavka 34. člena ZZDT vloži pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga za izdajo dovoljenja za delo iz drugega odstavka 34. člena ZZDT vsebuje naslednje podatke:

1. podatek o izpolnjevanju zakonskih pogojev:

a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena.

2. podatke o izpolnjevanju pogojev pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika:

a) podatek o registraciji družbe, podružnice oziroma druge organizacijske oblike, iz katerega je razvidno, da tujec zanjo opravlja poslovodno funkcijo;

b) izjava delodajalca o šestmesečnem poslovanju v višini, ki zagotavlja izplačilo minimalne plače za najmanj dva zaposlena delavca v vsakem od zadnjih šest mesecev poslovanja, na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-2-3«;

c) podatek, da je delodajalec zadnjih šest mesecev pred vložitvijo vloge predlagal obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja oziroma plačilne listine in poravnava davke in prispevke iz naslova zaposlitve in dela;

č) podatek o številu zaposlenih;

d) pogodba o zaposlitvi ali pogodba o delu.

2. podatke o izpolnjevanju pogojev tujca:

a) fotokopijo potnega lista tujca.

(3) Vloga za izdajo dovoljenja za delo iz tretjega odstavka 34. člena ZZDT vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o izpolnjevanju pogojev pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika:

a) podatek o registraciji družbe, podružnice oziroma druge organizacijske oblike, iz katerega je razvidno, da tujec zanjo opravlja poslovodno funkcijo;

b) podatek o lastništvu poslovnega prostora v obliki izpisa iz zemljiške knjige ali podatek o najemu poslovnega prostora v obliki najemne pogodbe;

c) podatek o investiciji v Sloveniji v višini najmanj 30.000 evrov za zagon družbe v obliki potrdila banke s sedežem v Republiki Sloveniji ali drugo ustrezno dokazilo;

č) podatek o številu zaposlenih;

d) pogodba o zaposlitvi ali pogodba o delu.

2. podatek o izpolnjevanju pogojev tujca:

a) fotokopijo potnega lista tujca.

(4) Vlogi za izdajo dovoljenja za delo tujega zastopnika družbe za tujca, za katerega ima veljavno dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo drug delodajalec ali druga pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklepa pogodbo o delu, je poleg podatkov iz drugega ali tretjega odstavka tega člena potrebno priložiti dokazilo o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, in sicer:

a) odpoved pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu ali

b) sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu.

29. člen

Vlogo za ponovno izdajo dovoljenja za delo za istega tujca iz devetega odstavka 34. člena ZZDT vloži pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3 in vsebuje podatke iz drugega odstavka prejšnjega člena tega pravilnika.

3. Dovoljenje za delo za usposabljanje in izpopolnjevanje

30. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo iz 35. člena ZZDT vloži delodajalec ali pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, pri kateri se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval, na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje:

a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;

- b) podatek o registraciji delodajalca, pri katerem se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval;
- c) pogodba o zaposlitvi tujca v primerih sklenitve delovnega razmerja;
- č) program usposabljanja in izpopolnjevanja;
- d) fotokopijo potnega lista tujca;
- e) mnenje pristojne institucije iz drugega odstavka 35. člena ZZDT.

(3) Če se usposabljanje in izpopolnjevanje izvaja brez sklenitve delovnega razmerja, vsebuje vloga za izdajo dovoljenja za delo namesto podatka iz točke c) prejšnjega odstavka pogodbo o usposabljanju in izpopolnjevanju tujca med organizatorjem programa usposabljanja in izpopolnjevanja in pravno ali fizično osebo, registrirano za opravljanje dejavnosti, pri kateri se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval.

(4) Če usposabljanje in izpopolnjevanje izvaja gospodarsko združenje, pristojna zbornica ali ministrstvo, pristojno za področje dejavnosti (organizator), vsebuje vloga za izdajo dovoljenja za delo namesto podatka iz točke e) drugega odstavka tega člena pisno pogodbo, s katero se uredijo medsebojna razmerja glede obveznosti in odgovornosti obeh pogodbenih strank pri izvajanju programa usposabljanja in izpopolnjevanja, sklenjeno med organizatorjem usposabljanja in izpopolnjevanja in delodajalcem, pri katerem se bo tujec usposabljal in izpopolnjeval.

31. člen

(1) Kadar programa usposabljanja in izpopolnjevanja ni mogoče zaključiti v pogodbenem času, lahko organizator vloži vlogo za podaljšanje dovoljenja za delo za usposabljanje in izpopolnjevanje na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje naslednja podatka:

- a) obrazložitev vloge za podaljšanje dovoljenja za delo;
- b) aneks k osnovni pogodbi.

32. člen

Program usposabljanja in izpopolnjevanja mora vsebovati:

1. čas trajanja usposabljanja in izpopolnjevanja,
2. organizatorja in kraj izvajanja usposabljanja in izpopolnjevanja,
3. osnovne vsebine usposabljanja in izpopolnjevanja,
4. mentorja izvajanja programa,
5. cilj usposabljanja in izpopolnjevanja.

4. Dovoljenje za delo za usposabljanje tujih napotnih delavcev in dovoljenje za delo tujim napotnim delavcem, ki izvajajo usposabljanje slovenskih delavcev

4.1 Dovoljenje za delo za usposabljanje tujih napotnih delavcev

33. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo za usposabljanje tujih napotениh delavcev iz 36. člena ZZDT vložī tuja gospodarska družba na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;
- b) soglasje pristojne zbornice (Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, itd.) o izpolnjevanju kriterijev, določenih s podzakonskim aktom iz sedmega odstavka 36. člena ZZDT;
- c) pogodbo o usposabljanju med slovensko in tujo gospodarsko družbo, s programom usposabljanja, potrjenim s strani pristojne zbornice (Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, itd.);
- č) seznam tujih napotениh delavcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
- d) fotokopije potnih listov napotениh delavcev;
- e) dokazilo, da so napotени delavci zaposleni v tej gospodarski družbi;
- f) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT za vsakega napotенega delavca.

(3) Ta člen se smiselno uporablja tudi za samostojne podjetnike posameznike.

4.2 Dovoljenje za delo tujim napotениm delavcem za izvajanje usposabljanja slovenskih delavcev

34. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo za usposabljanje slovenskih delavcev iz 37. člena ZZDT, ki ga izvajajo tuji napotени delavci, vložī slovenska gospodarska družba na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;
- b) soglasje pristojne zbornice (Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, itd.) o izpolnjevanju kriterijev, določenih s podzakonskim aktom iz sedmega odstavka 37. člena ZZDT;
- c) pogodbo o usposabljanju med slovensko in tujo gospodarsko družbo, s programom usposabljanja, potrjenim s strani pristojne zbornice (Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, itd.);
- č) seznam tujih napotениh delavcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
- d) fotokopije potnih listov napotениh delavcev;
- e) dokazilo, da so napotени delavci zaposleni v tuji gospodarski družbi;
- f) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT za vsakega napotенega delavca.

(3) Ta člen se smiselno uporablja tudi za samostojne podjetnike posameznike.

VIII. IZVAJANJE STORITEV NA PODLAGI DOVOLJENJA ZA DELO

1. Preverjanje pogodbe o izvajanju storitev tujih podjetij z napotenimi delavci

35. člen

(1) Pri obravnavi vloge za izdajo dovoljenja za delo za izvajanje storitev tujih podjetij z napotenimi delavci zavod preveri predvsem naslednje elemente pogodbe:

1. čas izvajanja,
2. število tujih delavcev,
3. natančen kraj oziroma kraje izvajanja in
4. predmet pogodbe.

(2) Tuji izvajalec storitev sme na podlagi posamezne pogodbe z istim naročnikom in v zakonsko določenih časovnih okvirih izvajati pogodbo na več krajih. Kraji izvajanja pogodbe morajo biti natančno navedeni s časovnimi termini izvajanja in številom delavcev.

2. Dovoljenje za delo za napotene delavce

2.1 Dovoljenje za delo za izvajaje storitev z napotenimi delavci brez tržne prisotnosti delodajalca

36. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo za izvajanje čezmejnih storitev brez tržne prisotnosti iz 39. člena ZZDT vloži tuji delodajalec na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;
- b) pogodbo o izvajanju storitev za naročnika;
- c) podatke oziroma dokazilo o registraciji obeh pogodbenih strank;
- č) izjavo tujega delodajalca, da bo v času izvajanja storitev na ozemlju Republike Slovenije napotenim delavcem zagotavljal delovnopravne pogoje v skladu s slovensko zakonodajo;
- d) seznam napotenih delavcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
- e) fotokopije potnih listov napotenih delavcev;
- f) dokazilo, da so napoteni delavci najmanj eno leto zaposleni pri delodajalcu, ki napotuje delavce v Republiko Slovenijo;
- g) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT za vsakega napotnega delavca.

(3) Ta člen se smiselno uporablja tudi za tuje samozaposlene osebe, ki so same izvajalci čezmejnih storitev.

37. člen

(1) Če pogodbe v predvidenem roku iz utemeljenih razlogov ni bilo mogoče dokončati, lahko tuji delodajalec oziroma tuja samozaposlena oseba pred prenehanjem veljavnosti dovoljenj zaprosi za podaljšanje veljavnosti dovoljenj za delo z vlogo na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) obrazložitev o utemeljenosti podaljšanja izvajanja pogodbe (npr. višja sila, vezanost izvajanja del na predhodna dela, ki niso dokončana v roku, in drugi utemeljeni razlogi);
- b) aneks k osnovni pogodbi o izvajanju storitev;
- c) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT za vsakega napotnega delavca;
- č) seznam napotnih delavcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«.

38. člen

Če se med izvajanjem pogodbe zamenjajo delavci, vložijo tuji delodajalec oziroma tuja samozaposlena oseba za izdajo dovoljenj za delo za nove napotene delavce vlogo na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3. Vloga vsebuje podatke, navedene v točkah č), d), e), f) in g) drugega odstavka 36. člena tega pravilnika.

39. člen

(1) Če se zaradi povečanega obsega dela sklenejo aneksi k osnovni pogodbi o izvajanju storitev, na podlagi katere so bila že izdana dovoljenja za delo, lahko tuji delodajalec oziroma tuja samozaposlena oseba za dodatne delavce vložijo vlogo za izdajo dodatnih dovoljenj za delo na obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;
- b) aneks k osnovni pogodbi;
- c) seznam dodatno napotnih delavcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
- č) fotokopije potnih listov napotnih delavcev;
- d) dokazilo, da so napoteni delavci najmanj eno leto zaposleni pri delodajalcu, ki napotuje delavce v Republiko Slovenijo;
- e) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT za vsakega napotnega delavca.

40. člen

(1) V primeru iz šestega odstavka 38. člena ZZDT, ko je storitev posebnega pomena za državo in se lahko izvaja dlje kot tri mesece, mora naročnik storitve pred vložitvijo vloge za izdajo dovoljenj za delo pridobiti pisno soglasje ministrstva, pristojnega za delo.

(2) Naročnik storitve mora za pridobitev pisnega soglasja na ministrstvo, pristojno za delo, poslati pisno obrazložitev posebnega pomena storitve za državo. Obrazložitvi se priložita:

- a) pogodba o izvajanju storitev za naročnika,
- b) število napotenih delavcev.

(3) Ministrstvo, pristojno za delo, v predhodnem soglasju z ministrstvom, pristojnim za področje dejavnosti, odloči o utemeljenosti izvajanja storitve za daljši čas.

(4) Ministrstvo, pristojno za delo, pošlje soglasje skupaj s prilogami na zavod ter kopijo soglasja naročniku storitve.

(5) Vlogo za izvajanje storitev po šestem odstavku 38. člena ZZDT vložijo tuj delodajalec (izvajalec storitve) na zavodu na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3. Vloga vsebuje vse podatke, navedene v 36. členu tega pravilnika, razen pogodbe o izvajanju storitev.

(6) Za izvajanje storitev iz tega člena se smiselno uporabljajo 37., 38. in 39. člen tega pravilnika.

2.2 Dovoljenje za delo za izvajanje storitev z napotenimi delavci s tržno prisotnostjo delodajalca

41. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo za opravljanje določenih nalog ali izvedbo pogodbenih storitev iz prvega odstavka 40. člena ZZDT z delavci, ki so napoteni v organizacijsko enoto, s katero je tržno prisoten v Republiki Sloveniji, vložijo tuji delodajalci na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje:

- a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;
- b) pogodbo o izvajanju storitev;
- c) dokazilo o registraciji tujega delodajalca;
- č) podatek o registraciji družbe, podružnice ali druge organizacijske enote v Republiki Sloveniji;
- d) seznam napotenih delavcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
- e) fotokopije potnih listov napotenih delavcev;
- f) dokazilo, da so napoteni delavci najmanj eno leto zaposleni pri delodajalcu, ki napotuje delavce v Republiko Slovenijo;

g) izjavo tujega delodajalca, da bo v času izvajanja storitev na ozemlju Republike Slovenije napotenim delavcem zagotavljal delovnopravne pogoje v skladu s slovensko zakonodajo;

h) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT za vsakega napotenega delavca.

(3) Če se med izvajanjem pogodbe zamenjajo delavci ali se zaradi povečanega obsega dela sklenejo aneksi k osnovni pogodbi o izvajanju storitev, se smiselno uporabljajo določbe 37., 38. in 39. člena tega pravilnika. Tuji delodajalec vloži vlogo za nova dovoljenja za delo na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

2.3. Dovoljenje za delo za gibanje oseb znotraj združb

42. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo za gibanje oseb znotraj združb iz 41. člena ZZDT vloži tuji delodajalec na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;

b) dokazilo o registraciji tujega delodajalca;

c) podatek o registraciji družbe, podružnice ali druge organizacijske enote v Republiki Sloveniji;

č) fotokopijo potnega lista napotenega delavca;

d) dokazilo, da je napoteni delavec najmanj eno leto zaposlen pri delodajalcu, ki napotuje delavce v Republiko Slovenijo;

e) akt o imenovanju oziroma o napotitvi delavca na začasno delo v organizacijsko enoto;

f) podatek o plačilu posebnih stroškov po 62. členu ZZDT.

3. Dovoljenje za delo za individualne storitve tujcev

43. člen

(1) Vlogo za izdajo dovoljenja za delo iz 42. člena ZZDT vloži naročnik storitve na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

a) podatek, da kvota delovnih dovoljenj ni izkoriščena;

a) podatek o registraciji iz ustreznega registra;

b) pogodbo o individualni storitvi med naročnikom storitve in tujcem;

c) fotokopijo potnega lista tujca;

č) podatek o posebnem specialističnem znanju tujca (posebni tečajji, priporočila ipd.).

44. člen

(1) Kadar je pogodba o individualni storitvi s tujcem sklenjena za obdobje, daljše od enega leta, naročnik storitve vloži vlogo za ponovno izdajo dovoljenja za delo na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-3.

(2) Vloga vsebuje naslednje podatke:

- a) pogodbo o individualni storitvi med naročnikom storitve in tujcem;
- b) fotokopijo potnega lista tujca;
- c) dokazilo o ureditvi zdravstvenega zavarovanja tujca v Republiki Sloveniji.

IX. IZVAJANJE STORITEV BREZ DELOVNEGA DOVOLJENJA

45. člen

V primeru iz 44. člena ZZDT se k prijavi na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-4 priložita naslednja podatka:

1. seznam tujcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
2. fotokopije potnih listov tujcev.

46. člen

V primeru iz 45. člena ZZDT se k prijavi na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-4 priložijo naslednji podatki:

1. izjava o udeležbi na razstavnih ali sejemskih prireditvah;
2. seznam tujcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
3. fotokopije potnih listov tujcev.

47. člen

V primeru iz 46. člena ZZDT se k prijavi na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-4 priložijo naslednji podatki:

1. kopija pogodbe, iz katere je razvidna vrsta storitve, ki jo bo tujec izvajal v Republiki Sloveniji;
2. terminski načrt izvajanja storitve;
3. izjava, da je tujec zaposlen pri dobavitelju opreme ali pri njegovem pogodbenem partnerju;
4. seznam tujcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
5. fotokopije potnih listov tujcev.

48. člen

V primeru iz 47. člena ZZDT se k prijavi na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-4 priložijo naslednji podatki:

1. kopija zaprosila domačega naročnika storitev za nujno odpravo ali preprečitev škode;

2. seznam tujcev na predpisanem obrazcu »Priloga k obrazcu ZRSZ-TUJ-3-4«;
3. fotokopije potnih listov tujcev.

X. PRIJAVA IN ODJAVA DELA TUJCEV

1. Prijava dela tujca na podlagi delovnega dovoljenja

49. člen

(1) Če delodajalec s tujcem sklene pogodbo o zaposlitvi ali se tujec samozaposli, se za prijavo začetka dela šteje prijava tujca v socialno zavarovanje na tej podlagi.

(2) Vlogo za prijavo dela tujca, ki ne sklene pogodbe o zaposlitvi ali se ne samozaposli, vložijo zavezanec na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-4. Vloga vsebuje naslednja podatka:

1. podatek o ustreznem socialnem oziroma zdravstvenem zavarovanju v Republiki Sloveniji:

- a) podatek o socialnem zavarovanju v Republiki Sloveniji ali
- b) podatek o ustreznem socialnem zavarovanju tujca v drugi državi, s katero ima Republika Slovenija sklenjeno konvencijo o socialni varnosti ali
- c) dokazilo o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju tujca v Republiki Sloveniji.

2. podatek o dovoljenju za prebivanje v Republiki Sloveniji.

(3) Zavezanec opravi prijavo dela tujca v roku iz 49. ali 50. člena ZZDT.

2. Odjava dela tujcev

50. člen

(1) Zavezanec opravi odjavo dela tujca v roku iz 53. člena ZZDT z vrnitvijo delovnega dovoljenja ali s pisno izjavo, da delovnega dovoljenja ne poseduje in da želi odjaviti delo tujca.

(2) Če je zavezanec s tujcem sklenil pogodbo o zaposlitvi, mora pri odjavi priložiti:

- a) odpoved pogodbe o zaposlitvi, podpisano s strani tujca ali delodajalca, ali
- b) sporazum o prenehanju pogodbe o zaposlitvi, podpisan s strani tujca in delodajalca.

(3) Zavod izda zavezancu potrdilo o odjavi dela tujca na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-4.

XI. NADOMESTNO DELOVNO DOVOLJENJE

51. člen

(1) Vlogo za nadomestno delovno dovoljenje, ki se izda za preostali čas veljavnosti delovnega dovoljenja, delodajalec vloži na predpisanem obrazcu ZRSZ-TUJ-2, če gre za dovoljenje za zaposlitev, ali TUJ-3, če gre za dovoljenje za delo.

(2) Vloga iz sedmega odstavka 10. člena ZZDT vsebuje naslednja podatka:

- a) sklep o prenosu podjetja oziroma pogodbo o prenosu podjetja, ki jo skleneta podjetnik in poslovodstvo prevzemne družbe v obliki notarskega zapisa;
- b) pogodbo o zaposlitvi.

(3) Vloga iz 26. člena ZZDT vsebuje novo pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas.

XII. NADZOR

52. člen

(1) Delodajalec, ki je za tujca pridobil delovno dovoljenje, je dolžan hraniti delovno dovoljenje, kopijo dovoljenja za prebivanje tujca in dokazila (pogodbo o zaposlitvi, ali pogodbo o izvajanju storitev, dokazilo o izobrazbi tujca in druga dokazila o izpolnjevanju pogojev za zaposlitev tujca v skladu s predpisi (npr. licenca, HASAP)), ki dokazujejo zakonitost zaposlitve ali delo tujca na sedežu poslovanja v Republiki Sloveniji.

(2) Tuji delodajalec, ki v Republiki Sloveniji ni tržno prisoten, je dolžan hraniti delovno dovoljenje in potrdilo o prijavi dela na delovišču, kjer izvaja storitve.

(3) Tujec hrani osebno delovno dovoljenje na primernem mestu (prebivališče ali delovno mesto). Na zahtevo inšpektorja za delo je dolžan v zahtevanem roku osebno delovno dovoljenje predložiti na vpogled. Kopijo osebnega delovnega dovoljenja je dolžan hraniti na vsakokratnem delovnem mestu.

(4) V zvezi z delom in plačilom tujca, hrani delodajalec naslednjo dokumentacijo:

1. pogodbe o zaposlitvi oziroma druge pogodbe;
2. druga dokazila o izpolnjevanju pogojev za zaposlitev tujca v skladu s predpisi;
3. pisni obračun plače in nadomestil, iz katerega sta razvidna tudi obračun in plačilo davkov in prispevkov;
4. podatke o opravljenem rednem delu in o nadurah;
5. podatke o odobrenem in izrabljenem dopustu in
6. dokumentacijo s področja varnosti in zdravja pri delu.

(5) Tuji delodajalec, ki izvaja storitve, je dolžan na delovišču hraniti naslednjo dokumentacijo:

1. pogodbo o izvajanju storitve;
2. pisni obračun plače in nadomestil, iz katerega sta razvidna tudi obračun in plačilo davkov in prispevkov, za čas izvajanja storitev v Republiki Sloveniji;
3. podatke o opravljenem rednem delu in o nadurah;

4. dokumentacijo s področja varnosti in zdravja pri delu.

XIII. OBLIKA IN VSEBINA POSAMEZNE VRSTE DELOVNEGA DOVOLJENJA

53. člen

(1) O vlogi za izdajo delovnega dovoljenja odloči zavod z odločbo, ki velja kot osebno delovno dovoljenje, dovoljenje za zaposlitev ali dovoljenje za delo, za namene, ki jih določa ZZDT.

(2) Poleg delovnega dovoljenja iz prvega odstavka tega člena se lahko tujcu izda izkaznica, v katero se vpišejo osnovni podatki iz odločbe.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

54. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o delovnih dovoljenjih, prijavi in odjavi dela ter nadzoru nad zaposlovanjem in delom tujcev (Uradni list RS, št. 37/2008 in 28/2009).

55. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.:
Ljubljana, dne
EVA:

Dr. Ivan Svetlik
Minister
za delo, družino in socialne zadeve

Na podlagi sedmega odstavka 36. in sedmega odstavka 37. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. --/--) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve v soglasju z ministrom, pristojnim za gospodarstvo

P R A V I L N I K
o kriterijih za usposabljanje
v gospodarski družbi

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

(1) Ta pravilnik določa kriterije, ki jih morata izpolnjevati slovenska in tuja gospodarska družba za izvedbo pogodbe o usposabljanju v gospodarski družbi s sedežem v Republiki Sloveniji.

(2) Namen usposabljanja je dodatno izobraziti oziroma usposobiti tuje ali slovenske strokovne delavce za izvajanje delovnega procesa pri delodajalcu.

II. KRITERIJI ZA KAPITALSKO POVEZANOST IN USTREZNOST POGODBE O POSLOVNO-TEHNIČNEM SODELOVANJU ALI O PRENOSU TEHNOLOGIJE

2. člen

(1) Za izvedbo pogodbe o usposabljanju morata biti slovenska in tuja gospodarska družba kapitalsko povezani ali imeti sklenjeno pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju ali o prenosu tehnologije.

(2) Za kapitalsko povezanost se šteje, če ima slovenska ali tuja gospodarska družba najmanj 10-odstotni delež v slovenski ali tuji gospodarski družbi, ki ne sme biti manjši od 8.400 evrov.

(3) Pogodba o poslovno-tehničnem sodelovanju ali o prenosu tehnologije se šteje za ustrezno, če sta slovenska in tuja gospodarska družba v skladu s predpisi obeh držav registrirani za opravljanje dejavnosti na področjih, na katerih bosta sodelovali po tej pogodbi.

(4) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora izkazovati najmanj 41.800 evrov letnega prometa med slovensko in tujo gospodarsko družbo.

(5) Izpolnjevanje kriterijev iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena upravičeni vlagatelj izkazuje z naslednjimi dokazili, ki se priložijo k vlogi za izdajo dovoljenja za delo:

1. dokazilom o kapitalski povezanosti in ustrezni registraciji (izpis iz poslovnega registra). Izpis iz poslovnega registra slovenske gospodarske družbe pridobi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje po uradni dolžnosti.
2. pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju ali o prenosu tehnologije.

III. POGODBA O DODATNEM IZOBRAŽEVANJU

3. člen

(1) Slovenska in tuja gospodarska družba lahko za največ dve leti skleneta pogodbo o usposabljanju, na podlagi katere se lahko izvaja eden ali več izobraževalnih programov.

(2) Pogodba o usposabljanju mora poleg programa obvezno vsebovati:

1. določilo, da tuji delavci ob napotitvi prejemajo plačo tuje gospodarske družbe,
2. podatke o načinu kritja stroškov nastanitve z navedbo prebivališča ter
3. višino in način zagotavljanja stroškov prehrane napotenih delavcev.

IV. PROGRAM USPOSABLJANJA TUJIH NAPOTENIH DELAVCEV

4. člen

Program usposabljanja tujih napotenih delavcev izvaja slovenska gospodarska družba s svojimi strokovnimi delavci ali zunanjimi strokovnimi izvajalci. Program se lahko izvaja v prostorih oziroma na lokacijah, na katerih izvaja svojo dejavnost, ali pa na organiziranih seminarjih in v drugih ustreznih izobraževalnih oblikah zunaj svojih prostorov.

5. člen

Program usposabljanja mora vsebovati:

1. Seznam tujih napotenih delavcev z navedbo delovnih mest v tuji družbi in njihovo strokovno izobrazbo.
2. Način usposabljanja – individualno ali skupinsko. V posamezni skupini je lahko največ pet tujih napotenih delavcev.
3. Področje usposabljanja. Za vsakega tujega delavca se navedejo strokovno področje, poklic ali delovna mesta, na katerih se bo dodatno izobraževal.
4. Cilj usposabljanja. Navedeta se znanje in usposobljenost, ki naj bi ju tujci dosegli pri tem usposabljanju (npr. uvajanje v delo v zvezi z novimi tehnologijami, standardi, ekološkimi zahtevami, funkcionalno izobraževanje ipd.).
5. Obveznosti tujca pri usposabljanju. Navedejo se obveznosti, kakršne so pisanje dnevnika, poročila o delu, izdelava elaborata, izpit, praktični preizkus znanja ipd. V programu se navede najmanj ena taka obveznost.
6. Mentor (ime in priimek, izobrazba in delovno mesto) in njegove obveznosti. Posameznik je lahko mentor največ eni skupini petih tujcev ali največ dvema tujcema, ki se individualno usposabljata. Njegova naloga je tudi pripraviti poročilo o izvedenem usposabljanju.

7. Preverjanje uspešnosti usposabljanja. Določi se način preverjanja, ki se lahko opravi na podlagi poročila o izvedenem usposabljanju, z razgovorom pred komisijo, praktičnim preizkusom znanja ipd.
8. Lokacija usposabljanja. Navedejo se na primer proizvodni prostori, učne delavnice slovenske gospodarske družbe, udeležba na seminarjih ipd. in čas opravljanja usposabljanja na posamezni lokaciji.

V. PROGRAM USPOSABLJANJA SLOVENSКИH DELAVCEV

6. člen

Program usposabljanja slovenskih delavcev izvajajo tuji napoteni delavci. Program se lahko izvaja v prostorih oziroma na lokacijah, na katerih slovenska gospodarska družba izvaja svojo dejavnost, ali pa na organiziranih seminarjih in v drugih ustreznih izobraževalnih oblikah zunaj njenih prostorov.

7. člen

Program usposabljanja mora vsebovati:

1. Seznam tujih napoteni delavcev, ki bodo usposabljali slovenske delavce, z navedbo delovnih mest v tuji družbi in njihovo strokovno izobrazbo.
2. Način usposabljanja slovenskih delavcev – individualno ali skupinsko. Posamezen tuji napoteni delavec lahko usposablja v skupini največ pet slovenskih delavcev, ali individualno največ dva.
3. Področje usposabljanja. Za vsakega delavca se navedejo strokovno področje, poklic ali delovna mesta, na katerih se bo usposabljal.
4. Cilj usposabljanja. Navedeta se znanje in usposobljenost, ki naj bi ju delavci dosegli pri tem usposabljanju (npr. uvajanje v delo v zvezi z novimi tehnologijami, standardi, ekološkimi zahtevami, funkcionalno izobraževanje ipd.).
5. Obveznosti delavcev pri usposabljanju. Navedejo se obveznosti, kakršne so pisanje dnevnika, poročila o delu, izdelava elaborata, izpit, praktični preizkus znanja ipd. V programu se navede najmanj ena taka obveznost.
6. Tujec mentor pripravi poročilo o izvedenem usposabljanju.
7. Preverjanje uspešnosti usposabljanja. Določi se način preverjanja, ki se lahko opravi na podlagi poročila o izvedenem usposabljanju, z razgovorom pred komisijo, praktičnim preizkusom znanja ipd.
8. Lokacija usposabljanja. Navedejo se na primer proizvodni prostori, učne delavnice slovenske gospodarske družbe, udeležba na seminarjih ipd. in čas opravljanja usposabljanja na posamezni lokaciji.

VI. PREVERJANJE IN POTRDITEV PROGRAMA USPOSABLJANJA

8. člen

Pred vlogo za izdajo delovnega dovoljenja mora slovenska gospodarska družba od pristojne Gospodarske ali Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije pridobiti soglasje o ustreznosti programa usposabljanja. V ta namen pošlje na pristojno zbornico pogodbo s tem programom.

9. člen

(1) Pristojna zbornica preveri program usposabljanja ter izda soglasje o njegovi ustreznosti in skladnosti s kriteriji iz 5. ali 7. člena tega pravilnika.

(2) Pristojna zbornica z žigom in podpisom odgovorne osebe potrdi program usposabljanja in ga skupaj s soglasjem o njegovi ustreznosti vrne slovenski gospodarski družbi.

10. člen

Stroške potrditve programa usposabljanja in izdaje soglasja krije slovenska gospodarska družba. Višino njihovega povračila določita Gospodarska in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije po predhodnem soglasju Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

11. člen

Ko je program usposabljanja končan, slovenska gospodarska družba pošlje na pristojno zbornico poročilo z rezultati tega usposabljanja.

VII. KONČNI DOLOČBI

12. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o kriterijih za dodatno izobraževanje v gospodarski družbi (Uradni list RS, št. 52/06).

13. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.:
Ljubljana, dne
EVA:

Dr. Ivan Svetlik
Minister
za delo, družino in socialne zadeve

Mag. Darja Radić
Ministrica za gospodarstvo

Na podlagi tretjega odstavka 18. člena in petega odstavka 64. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. --/--) izdaja minister za delo, družino in socialne zadeve

PRAVILNIK
o obdelavi in posredovanju podatkov o tujcih, ki se zaposlijo ali delajo na
ozemlju Republike Slovenije

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

Ta pravilnik določa način obdelave podatkov in posredovanje podatkov, ki jih na podlagi Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. --/--) zbira in vodi Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: zavod).

2. člen

Zavod za namene, določene v prvem odstavku 19. člena in 63. členu zakona, zbira in vodi podatke o tujcih, delodajalcih, tujih delodajalcih, pravnih ali fizičnih osebah, registriranih za opravljanje dejavnosti, ki s tujci sklepajo pogodbe o delu, in naročnikih storitev iz prvega in drugega odstavka 18. člena, iz prvega, drugega in tretjega odstavka 64. člena ter iz prvega odstavka 65. člena zakona.

II. NAČIN OBDELAVE PODATKOV V ZBIRKAH IN POSREDOVANJE PODATKOV
PO NAMENIH

3. člen

(1) Zavod lahko osebne podatke tujcev in podatke o delodajalcih ter naročnikih storitev iz prvega in drugega odstavka 18. člena zakona posreduje le na podlagi zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

4. člen

(1) Za spremljanje stanja na trgu dela ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene iz prvega odstavka 19. člena zakona zavod obdeluje zbirke podatkov tako, da zagotovi dostop do podatkov o izvajalcih storitev iz 18. člena zakona.

(2) Zavod z obdelavo podatkov zagotovi, da se podatki iz 18. člena zakona lahko dopolnijo s številčnimi podatki o sedežu oziroma državljanstvu izvajalcev storitev, vrsti storitve ter kraju in trajanju izvajanja storitve.

(3) Zavod zagotovi, da so podatki iz prvega in drugega odstavka tega člena ministrstvu, pristojnemu za delo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), dostopni na način, določen s splošnimi akti zavoda.

(4) Zavod mesečno posreduje podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena davčnemu organu.

5. člen

(1) Za odločanje o izdaji ali razveljavitvi delovnih dovoljenj, izdaji ali zavrnitvi soglasij k modri karti EU in spremljanje stanja na trgu dela iz 63. člena zakona zavod zbira in vodi podatke o tujcih, delodajalcih, tujih delodajalcih, pravnih ali fizičnih osebah, registriranih za opravljanje dejavnosti, ki s tujci sklepajo pogodbe o delu, in naročnikih storitev iz prvega, drugega in tretjega odstavka 64. člena ter iz prvega odstavka 65. člena zakona.

(2) Zavod lahko osebne podatke tujcev in podatke o delodajalcih, tujih delodajalcih, pravnih ali fizičnih osebah, registriranih za opravljanje dejavnosti, ki s tujci sklepajo pogodbe o delu, ter naročnikih storitev, pridobljene v skladu s prejšnjim odstavkom, daje na voljo le na podlagi zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

6. člen

(1) Za spremljanje stanja na trgu dela ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene iz 63. člena zakona zavod obdeluje zbirke podatkov tako, da zagotovi dostop do podatkov o številu veljavnih, izdanih in razveljavljenih delovnih dovoljenj po vseh vrstah osebnih delovnih dovoljenj, dovoljenj za zaposlitev in dovoljenj za delo, do podatkov o izdaji ali zavrnitvi soglasij k modri karti EU ter do podatkov o prijavah dela tujcev, ki v skladu s 44., 45., 46. in 47. členom zakona ne potrebujejo delovnega dovoljenja.

(2) Zavod z obdelavo podatkov zagotovi, da se podatki iz prejšnjega odstavka, razen podatkov o razveljavljenih delovnih dovoljenjih, lahko dopolnijo s številčnimi podatki o državljanstvu tujcev, spolu, starosti, izobrazbi, poklicu in dejavnostih, v katerih so tujci zaposleni.

(3) Zavod zagotovi, da so podatki iz prvega in drugega odstavka tega člena ministrstvu dostopni na način, določen s splošnimi akti zavoda.

IV. KONČNI DOLOČBI

7. člen

Z dnem uveljavitve tega navodila preneha veljati Navodilo za obdelavo in posredovanje podatkov o tujcih, ki se zaposlijo in delajo na ozemlju Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 83/08).

8. člen

To navodilo začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.:

Ljubljana, dne
EVA:

Dr. Ivan Svetlik
Minister
za delo, družino in socialne zadeve

Na podlagi 13. člena Zakona o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št.) izdajajo Minister za delo, družino in socialne zadeve, Minister za okolje in prostor in Minister za zdravje

PRAVILNIK
o določitvi minimalnih bivalnih in higienskih standardov
za tujce na delu v Republiki Sloveniji

1. člen

(1) Ta pravilnik določa minimalne bivalne in higienske standarde, ki veljajo za nastanitev tujcev na delu v Republiki Sloveniji.

(2) Minimalne bivalne in higienske standarde, določene s tem pravilnikom, morajo zagotavljati slovenski in tuji delodajalci, ki tujca zakonito zaposlijo, ter pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklenejo pogodbo o delu, in mu oddajo nastanitveni prostor, ki je v lasti ali najemu delodajalca ali pravne ali fizične osebe, registrirane za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, oziroma v lasti ali najemu z njimi kapitalsko povezanih fizičnih ali pravnih oseb.

(3) Minimalne bivalne in higienske standarde, določene s tem pravilnikom morajo zagotavljati slovenski delodajalec, tuji delodajalec ter pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, iz drugega odstavka tega člena, tudi v primeru podaljševanja delovnih dovoljenj.

2. člen

(1) Ta pravilnik se ne uporablja za tujce, državljane tretjih držav, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje.

(2) Ta pravilnik se ne uporablja za tujce, ki so v Republiki Sloveniji uveljavili pravico do združevanja družine, oziroma so družinski člani slovenskih državljanov, državljanov držav članic EU, ali državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji.

3. člen

Slovenski delodajalec, tuji delodajalec ter pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, iz 1. člena tega pravilnika mora zagotavljati naslednje minimalne bivalne standarde:

a) Prostori namenjeni bivanju, spanju in uživanju hrane morajo imeti tla, pokrita s toplo oblogo, stene in strop morajo biti izolirani, vrata in okna morajo tesniti in se odpirati, da je omogočeno zračenje;

- b) Prostori namenjeni bivanju, spanju in uživanju hrane, morajo biti ustrezno vzdrževani, zagotovljena mora biti možnost ogrevanja;
- c) Zagotovljeni morajo biti gradbeni in požarni normativi;
- d) V objektu mora biti dosegljiva oprema prve pomoči, zaščitena pred umazanijo;
- e) V dnevnih in spalnih prostorih mora biti poskrbljeno za zadostno osvetlitev (naravno in električno);
- f) Moški in ženski spalni prostori morajo biti fizično ločeni; za vsakega stanovanca mora biti zagotovljena samostojna postelja, največ dve postelji sta lahko ena nad drugo;
- g) V prostoru, ki je namenjen bivanju, spanju in uživanju hrane lahko biva največ 6 oseb;
- h) Glede na število oseb, ki bivajo v prostoru, mora biti zagotovljeno na osebo za spanje najmanj 6m², za kuhinjo 1m² in bivanje 1m², brez sanitarnih prostorov:

število oseb	najmanjša površina
1	8 m ²
2	10 m ²
3	16 m ²
4	21 m ²
5	27 m ²
6	30 m ²

4. člen

Slovenski delodajalec, tuji delodajalec ter pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, iz 1. člena tega pravilnika mora zagotavljati naslednje minimalne higienske standarde:

- a) V sanitarijah, namenjenih souporabi, morajo biti za vsakih pet uporabnikov/delavcev nameščeni najmanj eno stranišče s splakovalnikom, za vsakih 10 oseb pa mora biti nameščen umivalnik in prha z mrzlo in toplo vodo.
- b) Stranišče in prha, morata biti fizično ločena od ostalih bivalnih prostorov ali delov prostorov v souporabi.
- c) Zagotovljeno mora biti zadostno zračenje in osvetlitev, tla in stene morajo biti obložene z materiali, ki se čistijo s sanitarnimi čistili.
- d) Sanitarije morajo biti fizično ločene za delavce različnega spola.

5. člen

Višina najemnine za nastanitveni prostor se določi s pogodbo. V primeru spora glede višine najemnine za oddan nastanitveni prostor po tem pravilniku odloča pristojno sodišče, pri čemer smiselno upošteva določbo 26.i člena Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja (Uradni list RS, št. 96/07 – uradno prečiščeno besedilo).

6. člen

Slovenski delodajalec, tuji delodajalec ter pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje dejavnosti, ki s tujcem sklene pogodbo o delu, iz 1. člena tega pravilnika je dolžan vlogi za izdajo delovnega dovoljenja priložiti izjavo, ki je sestavni del tega pravilnika, da oddani nastanitveni prostor izpolnjuje minimalne standarde iz 3. in 4. člena tega pravilnika.

7. člen

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega pravilnika izvajajo pristojni nadzorni organi, v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo).

(2) Prijavo kršitve minimalnih bivalnih in higienskih standardov iz 3. in 4. člena tega pravilnika, lahko na pristojni inšpektorat iz prejšnjega odstavka poda tujec, sostanovalci iz istega ali bližnjega stanovanjskega objekta, zainteresirana nevladna organizacija oziroma drug zainteresiran subjekt.

8. člen

Ta pravilnik začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.:
Ljubljana, dne
EVA:

Dr. Ivan Svetlik
Minister
za delo, družino in socialne zadeve

Prof. dr. Roko Žarnić
Minister
za okolje in prostor

Dorijan Marušič
Minister
za zdravje

Delodajalec

Odgovorna oseba delodajalca

Naslov delodajalca

Matična številka delodajalca

Priloga k vlogi za izdajo delovnega dovoljenja:

- a) za zaposlitev tujca
- b) za sezonsko zaposlitev tujca

IZJAVA O MINIMALNIH BIVALNIH IN HIGIENSKIH STANDARDIH

na podlagi 6. člena Pravilnika
o določitvi minimalnih bivalnih in higienskih standardov
za tujce na delu v Republiki Sloveniji

Izjavljam, da nastanitveni prostori, ki jih bom oddal v najem tujcu _____
ustrezajo minimalnim bivalnim in higienskim
standardom, določenim v 3. in 4. členu Pravilnika o določitvi minimalnih bivalnih in
higienskih standardov za tujce na delu v Republiki Sloveniji. Tujec bo prebival na
naslovu _____ .

Datum: _____

Žig in podpis delodajalca